

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl:4 Sayı: 25

Temmuz - Ağustos - Eylül 2002

Gözü, Kulağı, Nabızı

Çetmi'nin
Sesinden

*

Selam İle

*

Hatıralar

*

Tarih
Sayfalarından

*

*Memleket
Şiirleri*

*

*Misafir
Kalemler*

*

Kardeş
Sesler

*

Mazideki
Canlar

*

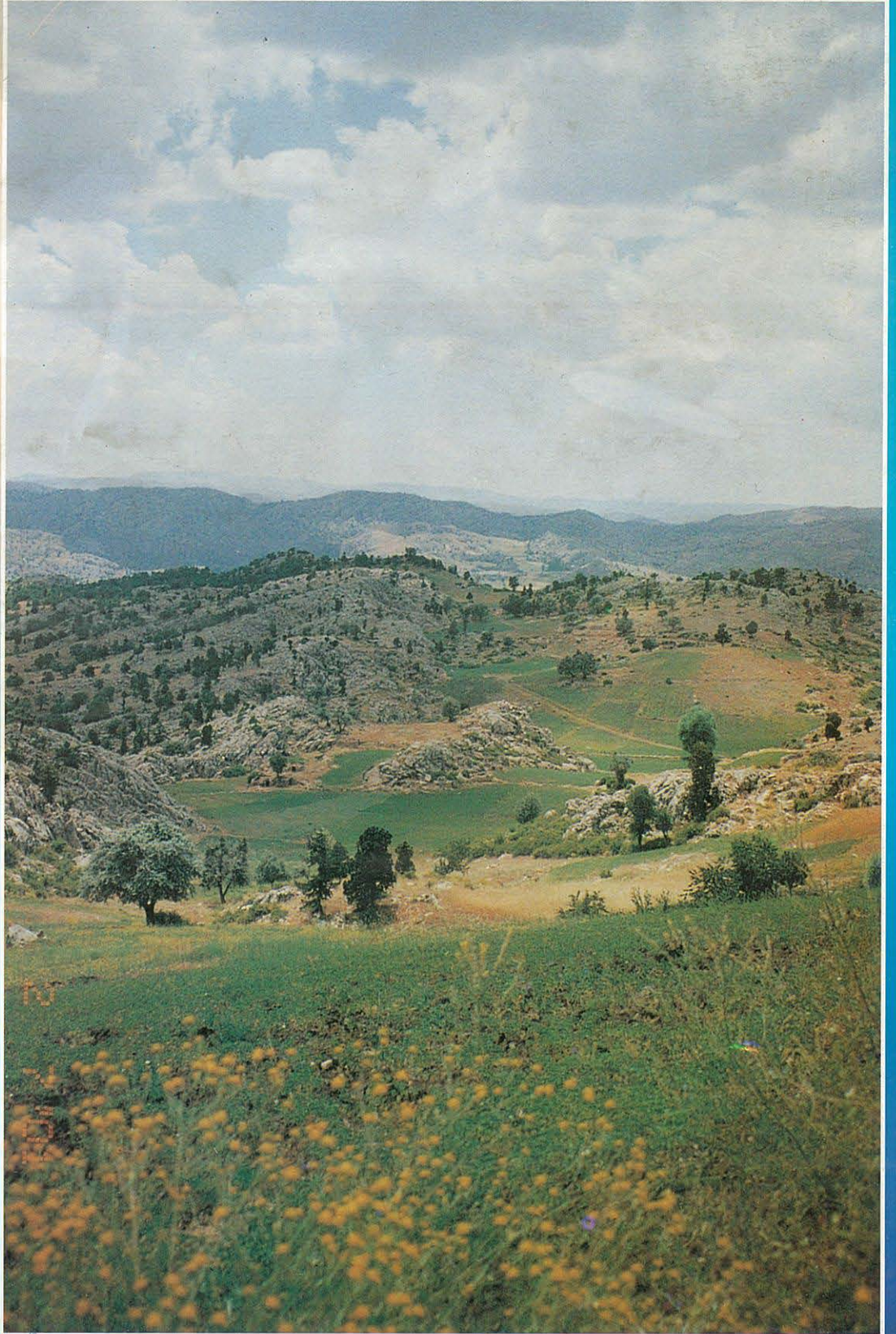
Elinizin
Artığı

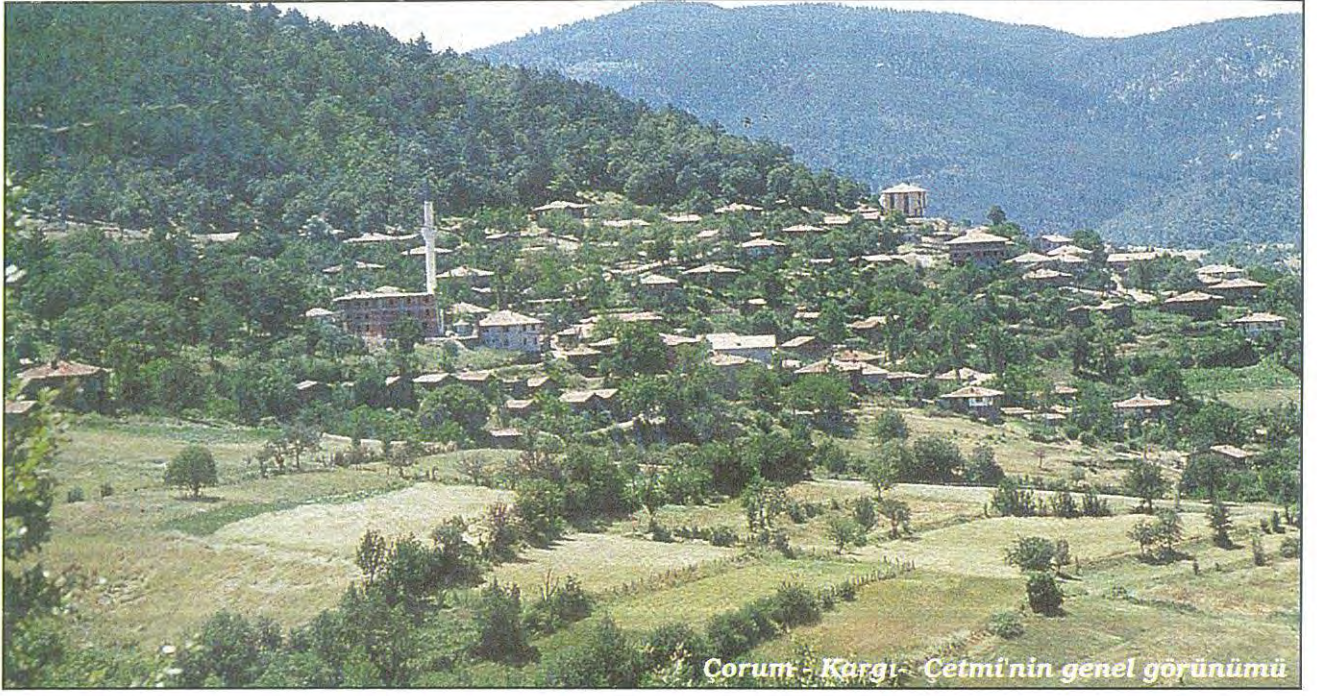
*

Ah de Vefa

*

*Hasret
Şiirleri*

Corum - Kargı - Çetmi'nin genel görünümü

BAŞSAĞLIĞI

*Eski Muhtarlarımızdan hizmet ehli saygıdeğer Baba Bircan (Baba Efendi)
ve Mehmet AYVAT (Kara Mehmet) Hakk'ın rahmetine kavuşmuşlardır.*

*Merhumlara Cenab'ı Allah'tan rahmet diler,
bütün Çetmi ailesine de sabr-ı Cemil niyaz ederiz*

ÇETMİLİLER VAKFI YÖNETİM KURULU

**Bilumum Pasta - Börek
Lokma- Baklava Çeşitleri
Özel Günlerinizde Sizlerin Hizmetinizdeyiz**

4271 Sk. No. 8/A-B Aydın Mah. Karabağlar /İZMİR
Tel.: 0.232 - 265 54 01 Cep: 0.543 - 616 11 60

*8.'nci Dostluk ve Hoşgörü
günüümüze bütün
hemşehrilerimizin
birlik ve beraberliğine
vesile olmasını dileriz
Mehmet Eren*

ÇETMİ'nin SESİ
Mahalli Dergi

Çetmililer Eğitim Kültür ve
Yardımlaşma Vakfı Adına

Sahibi ve Yazı İş. Müd.
Abdurrahman ÖNDER
Tel. : 0.532 - 354 07 54

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Hüseyin Alp ÖZEL

YAYIN KURULU

Dr. Ali ÖZEL
Nurettin ÖZEL
Şükrü KARACA
Kerim BOZDAĞ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANAMUR : Metin AKKOCA
ANKARA : Mustafa ÖNDER
ANTALYA : Mehmet KARACA
ÇETMİ : Hüseyin EŞİYOK
FRANSA : Bilal BALCI
Ahmet GÜÇLÜ
İSTANBUL : Hüseyin TIKIR
İZMİR : Şükrü KARACA
Mehmet EREN

ADRES:

Rampalı Çarşı No: 186
Meram - KONYA

İRTİBAT TELEFONLARI

0.332 - 351 26 67 (Vakıf Mrk.)
0.332 - 358 05 61 (Yay. Yön.)
0.542 - 671 90 95 (Yay. Yön.)

ABONE VE REKLAM İÇİN
BANKA HESAP NUMARASI

VAKIFBANK
KONYA MERKEZ ŞUBESİ
Hesap No: 2031013

Çetmililer Eğitim, Kalkınma ve
Yardımlaşma Vakfı
Rampalı Çarşı Kat: 2 No: 186
Tel: 351 26 67 Meram/KONYA

Dergideki isim belirtilmemiş fotoğraflar
Hüseyin Alp ÖZEL'e aittir.

GRAFİK & BASKI
ARI OFSET

Kalecik Mah. Altunbay Sk.
T.H.K. Pasajı Kat: 2/KONYA
Tel : (0.332) 350 42 21
Fax : (0.332) 350 17 04

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl:4 Sayı: 25 Temmuz - Ağustos - Eylül 2002 Gözü, Kulağı, Nabızı

Çetmi'nin
Sesinden

Selam ile

Hatıralar

Tarih
Sayfalarından

Memleket
Şiirleri

Misafir
Kalemler

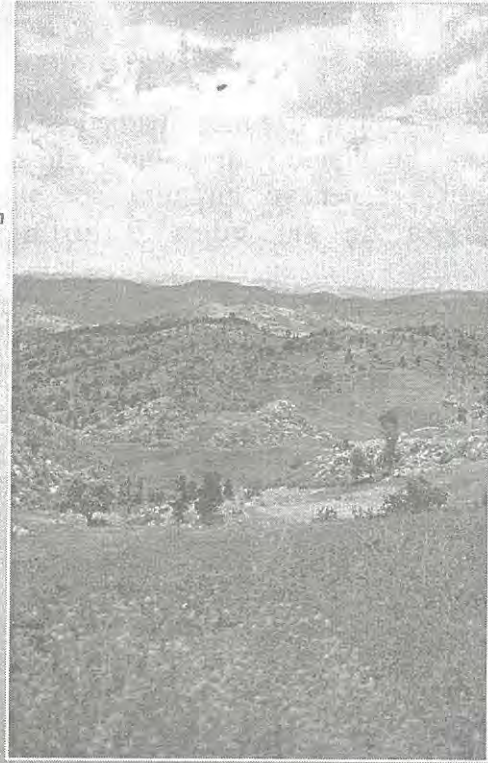
Kardeş
Sesler

Mazideki
Canlar

Elinizi
Artığı

Ah de Vefa

Huzaresi
Şiirleri

Temmuz-Ağustos-Eylül 2002

Çetmi'nin Sesinden	Abdurrahman Önder	2-3-4
Selam ile	Hüseyin Alp Özel	5-6
Hatıralar	Dr. Ali Özel	7-8-9-10-11
Tarih Sayfalarından	Şükrü Karaca	12-13-14-15
Sizden Gelenler	Azim Aslan	16-17
Dost Kalemlerden	Kerim Bozdağ	18-19
Memleket Şiirleri	Niğmetullah Uçar	20-21
Hayata	Çetmi'nin Sesi	22
Misafir Kalemler	Süleyman Uludağ	23-24-25-26
Bizim Çocuklarımız	Burcu Çakır	27
Çetmi'ye Has Lehçe	Bizim Tayfa	28
Destanlar Konuşuyor	Zeki Şaşmaz	29-30
Kardeş Sesler	Salih Atabey Özcan	31-32
Çocukca	Ali Tuğrul Akkoca	33-34-35
Mazideki Canlar	Şükrü Karaca	36-37-38-39
Bize Has Sesler	Bizim Tayfa	40
Eliniziğin Artığı	Enver Özel	41-42-43-44
Ah'de Vefa	Ali Bircan	45
Hasret Şiirleri	Hüseyin Arı	46
Çetmi'ye Davet	Mehmet Karaca	47
Çetmi'den Portreler	Bizim Tayfa	48

ÇETMİNİN SESİNDEN

Abdurrahman ÖNDER

Değerli Okuyucu;

25. sayımızla size merhaba derken, bizi buluşturan , bugünlere getiren, ömür nimetini bize sağlık, saadet ve mutluluk içerisinde takdirmağa devam eden Rabbimize şükrediyoruz.

Bu satırları kafamda tasarlarırken siz değerli okuyucularımıza sadece güzel haberleri, sizi sevindirecek haberleri vermeyi planlamıştım. Üzülerek ifade etmeliyim ki bir an sevincin üzüntünün özkardeşi olduğunu unutmuşum! dolayısı ile sizi üzecek haberleri de maalesef vermek zorundayım.

Önce sevinçli ve güzel haberler: Bu dönemde bizi gerçekten mutlu eden, sevindiren, geleceğe yönelik olarak umutlandıran güzellikler yaşadık.

25-26 Mayıs 2002'de Çetmide idik. Çetmi'yi ve Çetmiliyi konu'mak, geleceğe yönelik olarak Çetmi'de Çetmiliyi konuşmak , geleceğe yönelik olarak Çetmi'de neler yapabiliriz ? Çetmili ile neler yapabiliriz ? sorularına cevap aramak için Çetmide idik. 25 Mayıs 2002 akşamı belediyede toplandık. 26 Mayıs 2002'de de Gaynarıpınar'da toplandık. 26 Mayıs'ın Çetmimiz açısından bir başka özelliği o gün yaylaya göçölüyor olması idi. Her ne kadar 26 Mayıs'ta göç gavudu, göç kömbesi yemediysek'de belediye başkanımız Gaynarıpınar'da yedirdiği katmerlerle ikram ettiği ayranlı çorba ile ve gösterdiği gerçekten çok sıcak ev sahipliği ile göç gavudu yemediğimizi bize unutturdular. Bu vesile ile sayın başkana ve sevgili e'ine hem sıcacık ev sahipliklerinden hem de hizmetlerinden dolayı kalbi teşekkürler ediyoruz.

Toplantı çok verimli oldu. Toplantıya çok değerli büyüklerimiz Nermin-Mehmet Özel çifti şeref verdiler. Her zaman olduğu gibi kalplerinin çetmi ve çetmili ile attığını gösterdiler. Yönetim kurulumuzun çok değerli üyelerinden Dr. Ali Özel büyüğümüzde orada idi. Halef-selef vakıf başkanlarımız İbrahim

Tıkır ve Ramazan Ayvat'ta toplantımıza ve Gayrapınar pikniğine daha birçok hemşehrilerimizle beraber katıldılar. Katılımcıların önemli bir kısmının bahar aylarında uzunca bir süredir Çetmiye gelemediğini öğrendik. Toplantıda ilk aldığımız karar bu Mayıs toplantılarını her sene yapmak, her sene ayrı bir çeşmenin başında yapmak oldu.

Bizim açımızdan bu toplantının özelliği ise Çetmililerin ilk kez Çetmiyi konuşmak, Çetmiyi düşünmek üzere bir araya gelmiş olmaları idi. Evet orada herşey sadece konuşuldu. Ama herşeyin önce konuşmakla başladığını unutmadan bu danışma ve dayanışma toplantısının faydalarının daha sonra görüleceğini umuyoruz. Bu toplantı sonrası bir tesbitimide sizinle paylaşmak istiyorum: Maalesef Çetmi'deki Çetmilerle; Çetmi dışındaki Çetmililer birbirlerini yeterince tanımıyorlar.

Tanımaya başladılar. İlk defa Çetmili kimliğiyle bir araya geldiler. Konuştular, bir ilki gerçekleştirdiler. Bu umut verici, gelecek vadeden başlangıç için sevinmeliyiz. Ülkemizin değişik yörelerinden sadece bu toplantı için işini gücünü bırakıp Çetmiye gelen hemşehrilerimize binlerce teşekkür...

Size sevineceğiniz haberler vermeye devam edelim: Evet. Çetmi ailesi genişliyor. Yeni gelinlerimiz oldu! Gelin adaylarımız var. Bebeklerimiz oldu. Çoğalıyoruz...Size sadece bunları yazmak istiyordum. Ama öyle biran geldiki bir kasırğa, bir fırtına koptu. Yaprak dökümü başladı. Ulu çınarlar devrildi! Bütün bunları yazmak mümkün mü? Yine her zaman olduğu gibi yaradılışımızın kanununa uygun bir

dönem yaşıyoruz. İlahi takdir tecelli etmeye devam ediyor. Mülkün sahibi mülkünü dilediği gibi yönetmeye devam ediyor. Bazen, insanoğlu için temel kanun olan; "Yaratılma, devam etme ve yokolma kanununu unutuveriyoruz. Mülk sahibi ve ilk sahibi anında hatırlatıyor. Ahhh... bir kul olabilsek, kul olduğumuzun idrakine bir erebilsek. Kulakul olmaktan kurtulup sadece ve sadece Rabbimizin kulu haline bir gelebilsek. O zaman problemlerimizi çok daha kolay çözeceğiz.

dünyaya geldiğinde bilmiyor. Yinede kendisi duymasın! 4. kez evlat sahibi olan Saadet-Enver Özel çiftini kutluyorum. Evlatlarına daha yaşanabilir bir Türkiye bırakmak için onların ve hepimizin daha çok çalışmasını diliyorum. İnşallah Ahmet Hakanlar özlemini çektiğimiz huzur ve saadet ülkesi aydınlık Türkiye'nin habercisi olurlar. Kendi geleceklerinin ve ülkemizin geleceğinin yüzakı olurlar. Evet değerli okuyucu Özel Ailesi ile ilgili haberler vermeye devam ediyorum. Hatırladınız mı

Bursa'dan M. Ünal ve A. Önder Merhum Baba Bircan'ı son ziyaretlerinde

Çetmi ile ilgili haberleri aktarmaya devam ediyoruz. Vakfımızın ilk altı kurucusundan birisi olan değerli hemşehrimiz Memiş Uslan büyük oğlunu evlendirdi. Öncelikle darısı Kenan'ın başına diyoruz. İsmail kardeşimize ve sevgili eşine mutluluklar diliyor, Gelinimiz Yeşim'e, Uslan Ailesine ve Çetmi Ailesine hoşgeldin diyoruz. Yine vakfımızın ilk altı kurucusundan Enver Özel'in bir oğlu dünyaya geldi. Ahmet Hakan; ne kadar kirli, yozlaştırılmış, dejenere edilmiş, ölçüleri tamamen maddileştirilmiş, istikameti bozulmuş bir dünyaya geldiğinin farkında değil. Aslında ülkemizin bu hale gelmesinde onun bir dahli de yok. Milyarlarca Türk lirası borçla

bilmiyorum dergimizin 24. sayısının arka iç kapağında bir ilan vardı! "Emmiler haaa.... duyduk duymadık demeyin...." diye başlayıp "Duyanlar duymayanlara deyiversin...." diye devam eden bir ilan! Bu haberi de herkes duylamalı ve duymayanlara deyivermeli! Vakfımızın yönetim kurulu üyesi, dergimizin genel yayın yönetmeni değerli kardeşimiz Hüseyin Alp Özel nişanlandı! İnşallah, düğünde çok yakın. Öncelikle gönül adamı, çetmi sevdalısı, dergimizin herşeyi, can kardeşimi kutluyorum. Allah tamamına erdiresin diyoruz. Mutlulukların en güzeline layık olduğuna inandığımız Hüseyin kardeşimizi tebrik ediyor, müstakbel gelinimiz Zeliha'yada

ailemize, Özel Ailesine ve Çetmi Ailesine hoşgeldin, ne iyi ettiğinde geldin diyoruz. Düğünler, nişanlar faslına son noktayı koymadan Özel Ailesinin Türk Milli Eğitimi'nin hizmetine verdiği çok özel bir öğretmenden bahsetmek istiyorum. Dergimizin bu sayısı sizin elinize geçtiğinde inşaallah evlenmiş olacak. Şimdi de Ahmet dayımla Şerife gelincemin küçük oğlu, adını Milli Mücadele kahramanlarından Antep müdafisi Şahin Bey'den alan, genç öğretmenden Şahin Özel'den bahsediyorum. Bizim Şahin adına yakışır bir şekilde, kısa zamanda bu işleri halletme maharetini gösterdi. Bir meslektaşı ile h a y a t ı n ı birleştiriyor. Aynı beceriyi bu ülkenin çocuklarının yetiştirilmesinde de göstereceğine inanıyor, birbirlerini eş olarak seçen eğitim ordumuzun bu iki neferini kutluyorum.

Ö z e l Ailesinin ilk gelini de öğretmendi. O artık başöğretmen oldu.

Şimdilik son gelinimiz Serpil Öğretmen'e ailemize hoşgeldin diyor, ona da tekrar tekrar mutluluklar diliyorum. 2002 yılını düğün yılı ilan eden Ahmet-Şerife Özel çiftine kolaylıklar diliyorum.

Değerli okuyucu; bu haberler bize ulaşanlar mutlaka haberi bize ulaşmayan evlenen, yeni doğan hemşehrilerimiz vardır. Onları da kutluyor, onlara da mutluluklar diliyorum. Gelelim işin en zor kısmına; yani yazarkende okurkende üzüleceğimiz, O'damı gitti? Diye birbirimize sorarken, iyi adamdı, iyi kadındı deyip duyunca günahlarının affı için Rabbimize dua edeceğimiz haberlere...

Çoğunuz biliyorsunuz. Bekmez Hasan rahatsızdı. Uzunca bir süredir tedavi görüyordu. Çetmide bir döneme damgasını vurmuş, eski

muhtarlarımızdan Mehmet Ayvat (Gara Mehmet) rahatsızdı, Zeynep Halam (Zeynep Oğuz) rahatsızdı. Tedavi görüyorlardı, ameliyat olmuşlardı. 25 Mayıs 2002'de Çetmiye gittiğimde üçünü ziyaret etmiştim. Durumları gerçekten ağırdı. İki değerli büyüğümüzü, muhtarlarımızı Gaynarpınar'a götürmeyi çok istemiştik. "Bizi dindiremezsiniz, dediler gelemediler.

Tabi biz daha sonra onların maalesef ölüm haberini aldık. Yaprak dökümünün bir çırpıda başlayacağı, bu çok değerli büyüklerimizi ahiret yurduna uğurlayacağımız

Yıllar öncesi Önder Ailesi bir arada

hiç aklımıza gelmemiştir. Çetminin ulu çınarları arka arkaya devriliyordu s a ğ l ı k l a r ı n d a kıymetlerini yeterince bilemediğimiz, hasta y a t a k l a r ı n d a y e t e r i n c e hizmetlerinde bulunamadığımız bu değerli büyüklerimizi yolcu ettik. Allah hepsine gani gani rahmet eylesin, tahsiratlarını affetsin,

mekanları cennet olsun.

Hepsinin yakınlarına, sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Değerli okuyucumuz; Bu sene 8. sini kutlayacağımız; "sevgi, dostluk ve hoşgörü günü" olan Çetmililer gününü genel istek üzerine, daha önce ilan ettiğimiz tarihten bir hafta öne aldık yani ÇETMİLİLER GÜNÜ 17-18 Ağustos 2002'de.

Vakıf yönetimi olarak hiçbir Çetmiliyi davetiye ile davet etmeyi düşünmedik. Zaten gün sizin gününüz. İnsanlar kendi günlerine davet edilmezler, teşrif ederler.

Dergimizin sayfalarında gün programında bulacaksınız. Sizi Çetminin sesi olarak Çetmi'de buluşmaya çağırıyoruz.

Salam, Sevgi ve Saygılarımızla....

SELAM İLE

Hüseyin Alp ÖZEL

Kıymetli Çetmi'nin Sesi Okuru: efendim önce gönüller dolusu selam ve saygılarımı sunarım. 24. sayımız çıktığından buyana, sizlerden kimi tatlı, kimi acı haberler aldık. Sevinç de ve hüzünde kenetlenen insanlar olarak ne kadar övünsek azdır. Yeni dünyaya gelenler, Hakk'a yürüyenler, hastalar, evlenenler, sünnet merasimleri, yeni iş kuranlar, yeni mekan tutanlar... Daha onlara değişiklik hayatımızı renklendiriyor, tabii ki bu renk cümbüşünde beyazla-siyah yanyana.

Aziz okuyucu; sizlerin hizmetine getirildiğimiz günden buyana ara vermeden 25. sayımızı da çıkarmış bulunuyoruz. Hatalarımız, eksiklerimiz mutlaka olmuştur ama elimizden geldiği kadar ve imkanlarımız ölçüsünde siz okurlarımızın ve hemşehrilerimizin isteklerini yerine getirmeye çalıştık. Kimi hemşehrimiz, şiirleri, yazıları, hatıraları ve fotoğraflarıyla destek oldular. Fakat olması gereken ya da beklenen ilgi ve alâka maalesef gerçekleştirilemedi. Siz okurlarımızdan bundan sonraki sayılarda derginize daha fazla sahip çıkmanızı ve bizleri teşvik etmenizi istiyoruz.

Değerli Okurum; yaz mevsiminin sıcak ve bereketli günlerindeyiz. Çetmi'de herkes ekin-ot derdinde. Bu sene kış çetin geçmesine, yağmurların çok yağmasına rağmen tahmin edilen ürün elde edilmemiş. Özellikle meyve yetiştirmeye çalışanlar çiçek mevsiminde hizmete uğramış durumdalar. İnşaalâh önümüzdeki senelerde özellikle kiraz ve diğer meyve işiyle uğraşanlar bahçelerinin başından kamyonlar dolusu ürün kaldırırlar da, yan yatanlar biraz ilham alıp birşeyler yapmaya gayret ederler.

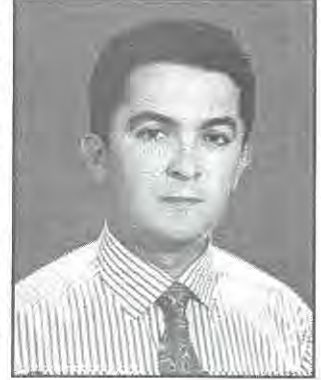
Kasabamızda kurulan kooperatifimiz mevcut hükümetin bilirsiz ve tutarsız politikaları yüzünden ve yazık ki herhangi bir hamle yapamadı. Çevre kasabalar ve ilçeler artık bu işin kaymağını yemeye başladılar, ama biz hala kazan dövmedeyiz. Kendi içimizdeki teşebbüslerde yine kendi insanlarımız tarafından köreltilmeye, engellenilmeye çalışılıyor. Ülke gündeminde,

seçim olsun-olmasın tartışmaları yapılıp, yeni kara dilekler açılmaya devam edilirken, biz seçmenlerin kafasını iyice karıştıran bir sürü (aslında hepsi eski olan fakat yeni diye afişe edilen) parti ve particikler de slogan atmaya başladılar bile.

Bu ülke ve insanların huzuru yakalayabilmesi, yine ve sadece biz seçmenlere bağlıdır. Bizlerin kafa yapılarını değiştirip hayata ve olaylara geniş bakarak hiç olmasa bu sefer doğru tercih yapmaya, yapılan tercihleri de sorgulayıp denetlemeye çalışmamız gerekir. Kendi birliğini sağlayamamış, milli olamamış hiçbir ulus ya da ülke başka bir birliğe kabul edilemez, evrensel olamaz, O yükü taşıyamaz.

Değerli Okurum; Çetmi'nin Sesi ve Çetmililer Vakfı olarak üzerinde durmaya çalıştığımız en önemli konu, hepimizin bildiği gibi eğitim konusudur. Bu sene, Kasabamızdaki okuldan mezun olan kardeşlerimiz var. Daha önceki sayılarımızda bunlardan bahsetmiştik. Onların hem aileleri hem de yardımsever hemşehrilerimiz tarafından desteklenerek okutulması gerekmektedir. Bu arada bir üst sınıfa geçen ve seneye mezun olabilecek çocuklarımızda var. Onların geleceklerinin düşünülmesi şart. En kârlı ve anlamlı yatırım insana olan yatırımsa bizlerin fedâkarlık gösterip sorumluluk alması, lazım geliyor. Değişik liselerden mezun olan ve üniversiteye girebilmiş ihtiyaç sahibi kardeşlerimiz de bizimle bağlantı kurup VAKFIMIZ BURSUN'DAN yararlansınlar. Bursla ilgili ilanımız hemşehrilerimize duyurulacaktır.

Çetmi'de önceki yıllara nazaran bir hayli değişikliklere şahit oluyoruz. Özellikle kasabamızın içinde yeni yollar yapılıp,

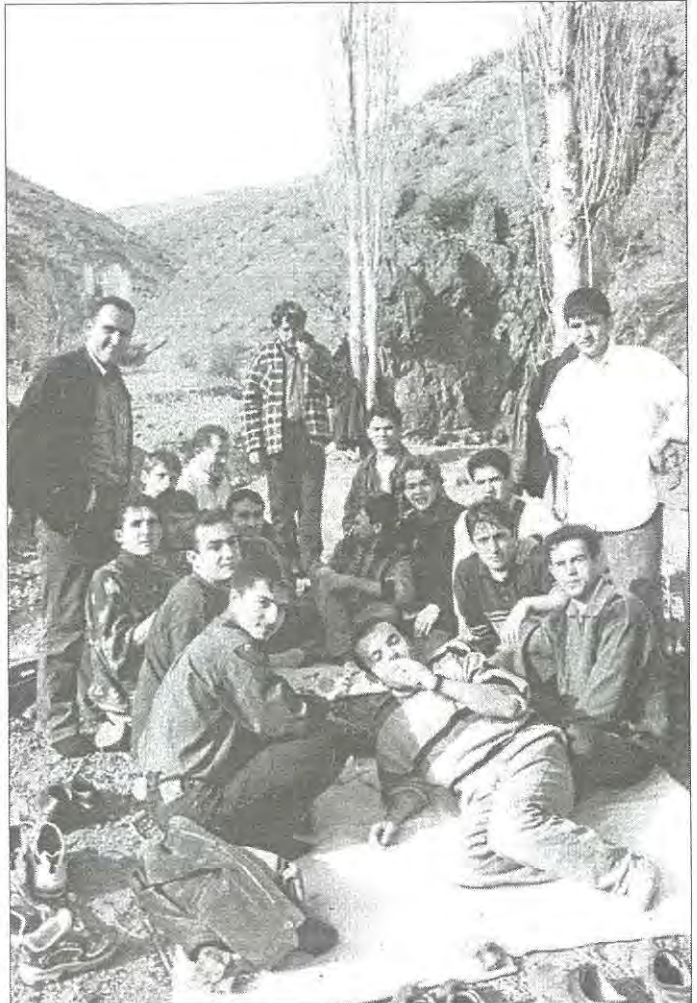
halkımızın hizmetine sunuluyor. Pazar yeri çalışması, Uçurum Harman Yolu, Tek Kavak Civarındaki spor sahası çalışması sevindirici. Eğer yeterli ilgi gösterilirse orası havası ve çevre düzenlemesiyle örnek bir spor tesisi olabilir. Emeği geçenleri kutluyoruz. Geleneksel Çetmililer Günü kutlamalarımıza az zaman kaldı. Bu sene 17-18 Ağustos (Cumartesi-Pazar) 2002 tarihlerinde gerçekleştirilecek. Etkinliklerde birbirinden güzel programlar yapılacak. Mezarlık ziyareti, slayt gösterileri, sünnet merasimi, sıra yemeği ziyafeti, halk oyunları, sanatçı konserleri, konuşmalar-toplantılar... önceki senelerdeki gibi güzel olacağı kanaatindeyiz. Bütün hemşehrilerimiz ve okurlarımız davetlidirler. İki günlüğüne de olsa zaman ayırıp Çetmi'de buluşalım.

Kıymetli okurumuz; 25. sayımızda yine sizlere çeşitli konularda haberler ve bilgiler aktarmaya çalıştık. Birbirinden değerli konular ve konuklarla gözlerinize ve gönüllerinize misafir oluyoruz. Daha önce de söylediğimiz gibi derginize destek çıkmanızı istiyoruz. **Aziz Okuyucular 24. sayımızda BİZİM TAYFA tarafından hazırlanan Çetmi'de Oyunlar ve Lâkaplar başlıklı sayfamızda anılan bazı isimler, lâkaplar okurlarımızdan tepki aldı. Onların söylediklerini ve hassasiyetlerini saygıyla karşılıyoruz. Yalnız şunu ifade etmeliyim ki, orada zikredilen hiçbir isim kesinlikle kötü niyet ya da alay konusu sayılabilecek bir üslupla ve düşünceyle yazılmadı. Anılan her isim bizim dede, amca, abi diyebileceğimiz birbirinden kıymetli isimler. Ahirete göçenleri rahmetle, yaşayanları da selam ve saygıyla anıyoruz. Son söz olarak biz yine de "sürçi lisan ettiyse affola" diyoruz.**

Kıymetli Okurum; sizlerle paylaşmak istediğim önemli bir konu da dergimize **ABONE OLMA** konusudur. Özellikle yurtdışındaki hemşehrilerimiz bu konuda haksız yorumlar yapıyorlar. Abone olanlara ve her sene aboneliğini yenileyenlere sözüm yok ama olmayanlara biraz insaf diyoruz. Bu sene 2002-2003 yıllarının aboneliğini herkes kendi bölgesinde ya da ÇETMİLİLER GÜNÜ'NDE

yaptırabilirler. Antalya'daki hemşehrilerimiz Sn. Mehmet Karaca, İzmir'deki hemşehrilerimiz Sn. Şükrü Karaca, Fransa'daki hemşehrilerimiz Sn. Ahmet Güçlü ve Sn. Bilal Balcı, Bursa'daki okurlarımız Vakıf Başkanımız Sayın Abdurrahman Önder, Çetmi'deki okurlarımız Sayın Hüseyin Eşiyok ağabeylerimize müracaat edebilirler. İstanbul'daki abonelerimiz Sayın Hüseyin Tıkır dostumuza aboneliklerini yeniletebilirler. Farklı şehir ve ilçelerde olanlarsa bizlere ulaşp telefon yada faks yoluyla abone olabilirler. İlgili telefonlar ve Vakıf hesap numaraları dergimizde mevcuttur.

Saygıdeğer Çetmi'nin Sesi Okuru 26. sayımızda ve Geleneksel Çetmililer Gününde buluşmak umuduyla hepinize selamlarımı arz eder, işlerinizde başarılar dilerim. Saygılarımla...

Çetmi'nin umudu olan gençlerden bir grup

KAYNAR MUĞARA DOĞRU

Dr. Ali ÖZEL

Sıradan günlerimden biriydi; büromun telefonu çaldı. Telefonu kaldırdığımda karşımdakinin ilk sözü dayıcığım olmuştu. Bu dayıcığım sözünü en iyi en tesirli ve yumuşak kullanan kişilerin başında Abdurrahman Önder gelirdi. Dayı ile dayıcığım, Ana ile anacığım, Hala ile halacığım kelimeleri farklıydı. O "cığım" eki kelimeye bambaşka bir hava veriyor, eklendiğinde kelimeye, bir derinlik, bir içtenlik, bir kalpdenlik kazandırıyor.

Abdurrahman, dayıcığım Çetmililer Vakfına biraz gelir getirmenin yollarını arıyorum, bunun içinde, bir yol olarak vakıf kurucular kurulu üye sayısını artırıp üyelerin vereceği aidatlarla, biraz gelir sağlamayı düşünüyorum, diyordu. Bu teklif teorik olarak doğrudu; Bende uygun buldum ve mayıs ayının 27'sinde Pazar gününe köyde toplanılmasını kararlaştırdık. Toplantı bütün köylülerimize açıldı ve isteyen herkes gelebilecekti vede toplantı Kaynar Muğarda yapılacaktı.

Toplantının yapılacağı günlerde arabam oğlumda olduğu için köye Konya üzerinden gitmem lazımdı. İbrahim Tıkır'a telefon açıp köye gidip gitmeyeceğini sorduğumda Ağabey tabiiki gideceğim. Kambersiz düşün olurmu dediğinde, bizim yolculuk işinin yarı yarıya hallolmuş sayıp sevinmiştim. Köye İbrahim'le gidecektik, artık onun başına tebelleşmişim. Bu arada Mehmet Karaca telefon etmişti ve grup kurabilirsek direk Antalya'dan köye gidelim diyordu. (Mehmet Karaca, akıllı başında, sosyal yönü çok kuvvetli, oturup kalkmasını, yedirip içirmesini bilen, arkadaş canlısı, hem°ehri delisi, saygılı ve hatır°ınaş bir kardeşimizdir. Nisan ayında Hüseyin Yıldız ve Hüseyin Eski ile beraber düzenledikleri Mevlana gecisinin düzenliliği, canlılığı ve güzelliği herkesi hayran bırakmış ve hatta parmak ısırtmıştı) grup kuramayınca bir Cuma akşamı saat gecenin onikisinde otobüsle Konya'ya hareket etmiştik. Otobüs Konya'ya sabahın beşi gibi varmıştı. Bu uygunsuz bir saatti, O saatte kimin kapısı çalınırdı. Oralarda sabahcı kahvesi de olmayınca Mehmetle şekerçi dükkanlarını ve garajın her yerini içiğine ciciğine kadar turlamaya

başlamıştık. Vitrinlerin önünden geçtikçe dükkanları dolduran lokum ve şekerlemeler k e n d i l e r i n i beğendirebilmek için olmadık şeytanlıklar yapmaya başlamışlardı. Garaj muhitinde bir hayli oyalandıktan sonra saat dokuz gibi orduevinin yanında İbrahim'le buluşmuştuk. İbrahim kardeşim her zamanki gibi samimi, kibar, saygılı, biraz efelik ve birazda gostaklık İbrahim'in karakter yapısından, bu karakter tipi kendisine olan öz güvenin bir belirtisiydi.

Berberce İbrahim'in yazıhanesine gitmiştik. Bursa'dan gelen Mehmet Ünal (Sakallı Mehmet Paşa) ve Abdurrahman Önder'de oradaydı. (Mehmet Ünal'ın o günlerde İtalya'dan dokuma tezgahları gelecekti, bir takım gümrük ve resmi muameleleri vardı. Köy ve vakıf söz konusu olunca, Sakallı Mehmet Paşa, her işini yüzüstü bırakıp koşup gelmişti. Keşke köyümüzden Mehmet gibi memleket sever, dürüst, imanlı ve hayırlı insanlar daha fazla yetişebilseydi) Abdurrahman'da yine vakıf yararına bir gelişme olabilir mi düşüncesi ile i°ini gücünü bırakıp gelenlerdendi, her zaman ki gibi fedakardı.

İbrahim'in bürosunda şundan-bundan konuşup köye yollanma saatini beklerken, ağabeyimin tulumba tatlısını çok sevdiğini, biraz tatlı alacağımı söyleyince İbrahim: Konya'nın değil bütün Türkiye'nin en iyi tatlıcısını tanıdığını, tatlıları oradan alacağımızı söyleyip sağa sola telefon yağdırmaya başlamıştı ama aradığı ünlü tatlıcılara bir türlü ulaşamıyordu. Tam yerini bilmiyorum, sanırım Saray çarşısı civarıydı ve yine İbrahim'in tanıdığı bir tatlıcıya gidilmişti. Sabahın o saatinde dükkan pırıl pırlı ve mis gibi kokuyordu. Baklavalara, sarı burmalar, lokmalar, tulumalar at nalı ve simit tatlılar, guncasından yeni çıkmış birer gül gibi beğenilmenin heyecanını yaşıyorlardı. Dükkan sahipleri de güler yüzlü tatlı

dillilerdi. İbrahim'le bayağı samimiydiler. İbrahim'in tatlıların tadına bakabiliriz demesi üzerine, hepimiz uçtan-kıydan tada bakmaya başlamıştık. Buna tadına bakmak değil basbayağı bir saldırı demek lazımdı. Altı kişinin amansız saldırısı ile eksilmeye başlayan tepsileri gören dükkan sahipleri gülmekle ağlamak arası bir hal almış alarak tatma işini bir saldırıya dönüştüren bizlerde hızımızı yavaş yavaş kesmeye başlamıştık. Sonuçta yüklüce bir alışveriş yapıp dükkancının yüzünü güldürerek oradan ayrılmıştık.

Nurettin Özel de köye gidecekti ama ortalıklarda gözükmüyordu. Evini de doğru dürüst bilen olmadığından Konya kazan biz kepçe Nurettin'i aramaya başlamıştık. Büyük gayretlerle Nurettin'i de bulduktan sonra iki araba ile yola koyulmuştuk. Saat bir gibi Sarioğlan'daydık. Ama ortalıkta benim bildiğim Sarioğlan yoktu. Orası köyle kasaba arası bir hal almıştı, çok sevimsiz ve çirkindi. Ben hala dört duvar öylesine örtülmüş toprak damlı ve tek odalı lokanta ve orada pişirilen nefis kuru fasulye, et yahnisi ile tereyağlı bulgur pilavını ararken bir yandan da yerden bitme, suyuna el değdirilmeyen çeşmeyi soruyordum. Bunların hepsi tarih olmuştu. Şimdi her benzin istasyonunda görmeye alıştığımız içerisi masa ve sandalyelerle dolu lokantalar vardı. Yine bu lokantalarda büyükçe vitrinli buz dolapları vardır. Bu dolaplarda yine büyük tepsiler içerisinde ve yağ içinde yüzen ne idiği belirsiz buruşuk suratlı, el yüzüne çıkmaya utanan yemekler bulunur, çaylar içildikten sonra bay arkadaşlar haşlama et yiyelim diye tutturmuşlardı ve olabilirdi. İbrahim'le benim muhalif kalmama rağmen, illa da yenecekti yine İbrahim'le ben sebze yemeği istedik. Diğerlerine de İbrahim'in tüm lokanta personelinin iyi tanınmasına rağmen, birer tabak et suyu içerisinde birer lokma et gelmişti. Onunda yarısı yağ bir yarısı da kemikti. Arkadaşların tabaklara saldırıları ile bitirmeleri bir olmuş etler dişlerinin kovuklarını bile doldurmamıştı ne kadar istek ve iştahla sağa sola bakınsalar da nafileydi, çünkü olup olacağı o kadardı aslında İbrahim'le gönlümde yatan başkaydı İbrahimciğim Konya'dan nefis deri peyniri, ak helva, zeytin, domates, salatalık biber gibi tam yolcu işi yiyeceklerle arabanın bagajını doldurmuştu. Ama arkadaşlar haşlama yiyip günlerini görmüşlerdi. Eğişte Deresini salavatlar getirerek, okuyup üfleyerek geçerdik küçük bir

dikkatsizliğin getireceği felaketlerin düşünülmesi bile kanlarımızı donduracak cinstendi. Oysa şimdi açılan geniş yollar bu derenin mırıgını yıkmış ve bizlere verdiği göz dağı ve korkudan da eser kalmamıştı.

Hadim'e vardığımızda saat üç sularıydı. Hadim girişinde İbrahim'in bir hastane inşaatı varmış. İnşaatı kontrol usta ve işçilerle görüşmek için oraya uğradık. İbrahim kardeşim inşaatta uğraşırken, bizde bir ağacın altına otlara gömülmüş olarak oturmuştuk. Mehmet, ilkokulu bitirdiğimiz sene öğretmen okulu imtihanlarına giriş maceramızı anlatmaya başlayınca bende o günleri hatırlamaya başlamıştım.

1954 yılında ilkokulu bitirmiş ne yapabileceğimizin şaşkınlığı içindeydik. Hocamız Hüseyin Çelik ve etraftan öğretmen okulu imtihanlarına girmemiz teşvik ediliyordu ve bizde hevesliydik önce Hadim'e gidilip bir ön imtihana girilip, bazı evrakların tedarik edilmesi gerekiyordu. Bir gün Sakallı Mehmet Paşa'yla (o zaman daha paşa değildi ve sakalsızdı) beraber yollara düşmüş Avşar Ilıcapanar, Sazak ve Gongul güzargahından Hadim'e gidiyorduk. Türküler söyleyerekten, bağırıp çağırarakten, yürüyüp koşarakten Hadim'in görüktüğü belene varmıştık. Öğle civarında Hadim'e ilk gidişimizdi. Bu Hadim'in gözüktüğü belende bir aile ot biçiyordu ve ortalık ot dürmeleriyle doluydu. Aile öğle yemeği için bir ağacın altına oturmuştu. Mehmet, aileye yaklaşıp Hadim neresi diye sorunca aile reisi hemen toparlanıp samimi ve de içtenlikle yemeğe çağırmıştı. Hadimli bir aile sofrasında yemek yemek bizim nemizeydi ve Mehmet tekrar sordu ve adamda ısrarla yemek yememizi istiyordu. Mehmet daha fazla ısrar edince adam bir öfkeyle kalktı ve işaret parmağıyla Hadim yönünü göstererek, işte Hadim orada deyip bizi kovalamıştı. Hakikaten kafamızı kaldırıp baksak Hadim'i görecekmışiz ama olsundu. El-alem nasıl sora sora Mekke buluyorsa bizde sora sora Hadim'i bulacaktık ve de hakikaten Avşar'ın altından itibaren her gördüğümüze Hadim'i sormaya başlamıştık.

O gün kimin yardımıyla bilmiyorum yukarı Hadim'de (Hocalarda) bir yatacak yer bulmuştuk kaldığımız yer iki katlı bir evin damıydı. Ayın aydını ve güzeldi ay ışığında, yolda başımızdan geçenleri hatırlayıp şakalaşırken yorgunluktan uyuya kalmışız. Sabah ezanı ile uyandığımızda

birimiz damın bir çeleninde, birimizde öbür çelenden aşağı yuvarlanmak üzereydik. Ezanın hürmetine damdan düşüp eşek olmaktan kurtulmuştuk. Sonraki gün ev sahibi bunlar damdan düşüp başıma bela olacaklar diye bizi sepetlemişti ve bir gecelik yatmak için gezleviye İsmail Hocamızın ağabeyisinin evine (35 km'dir) yatmaya gitmiştik. Yokluğun gözü kör oldu ve yokluk insanlara neler yaptırıyordu.

Hadim'deki işimiz bitmişti ve köye dönüyorduk. Gongul köyüne geldiğimizde olan olmuş, korktuğumuz başımıza gelmişti. On kadar çocuk yolumuzu kesip bizi aralarına almışlardı. Önce Mehmet gözden geçirip iyi keser sapı olacağına sonrada beni sarıp iyi balta sapı olacağıma karar verip bizi dövmeye başlayacakları sırada oradan geçmekte olan bir adam çocuklara çıkışınca çil yavrusu gibi dağılan çocuklardan sonra, bizde bir nefeste Sazak'a ikinci nefeste Ilıcapınar'a gelivermiştik. Sonunda öğretmen okulu imtihanları da kazanamamıştık.

Mehmet bunları anlatırken İbrahim'de inşaat teftişini bitirmişti ve Hadim'i hazretlerine gelmiştik. Ziyaretimizi yapıp öğle namazlarını da kılmıştık. Namazdan sonra kendi aramızda kimin kaçır rekât kıldığını sormuştuk. Kurân ve hadislerinde bildirildiğine göre oturan yerden noksan kilometre ayrıldığı zaman yolcu namazı kılınabilirdi.

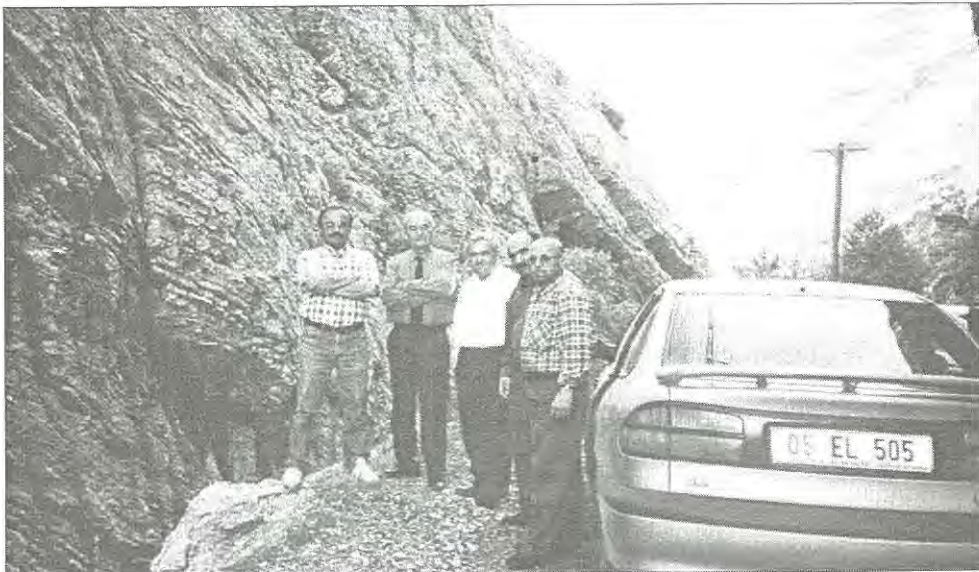
Sultan Muğarında birer su içip yolumuza revan olduğumuz zaman hepimizin aklını bağajdakileri ne zaman ve nerede yiyeceğimiz fikri

kurculamaya başlamıştı ve en uygun olarak Baskılıdaki çeşmenin başını seçmiştik.

Bu Muğar tam yerine yapılmıştı, suyu da fena değildi. Ama pislik içerisindeydi. Çeşmenin teknesi bin cins yosunla ağzına kadar doluydu. (Kaynar Muğardaki gibi) ve bu yosun tümü zehirli bir türdü. Hayvanların ak ve karaciğerlerinde lekeler bırakıp bir çeşit ur olan hidratik kist meydana getirilebilirdi. Kısaca bu yosunlar hastalık yapan türdendiler. Koskoça köyde bir Allah'ın kulu beş dakikasını ayırıp o yosunları temizleyivermiyor. (Hiç olmazsa bu işi belediye üzerine almalıdır.) Ortaya konan peynirlerden, zeytinlerden, helvalardan ve çeşitli sebzelerden canını kurtaran hemen hemen hiç yok gibiydi. Saldırımız karşısında hepsi telef olmuş sayılırdı. Köye bir adım kala karınlarımızı şişirdikten sonra gödeş gideş köye varmıştık.

Akşam belediye binasında vakıfla ilgili bir toplantı düzenlendi, toplantıya idarecilerden başka bazı köylülerimizde katılmıştı ama vakfa faydalı olabilecek bir gelişme olamamıştı ve sabah (Pazar günü) Kaynar Muğarda buluşmak üzere ayrılmıştık.

Biz Kaynar Muğara İbrahim'in arabası ile gitmiştik. Oralarda İbrahim'le beraber ben, Sakallı Mehmet Paşa iki Tıkr Ayseler vardı. Böylece sevip, saydığım insanlarla yıllarca görmediğim yaylalarımızı göreceğ olmam çok hoşuma gidiyordu. Kerim'in annesi Ayşe Ablalarla Oluk Önün de hem harman, hem de yayla komşuluğu yaptığımız için onları daha yakından tanıyordum.

Çetmi sevdalıları yeni bir seferdeler

Ayşe Ablamda ileri derecede konuşkan ve nüktedandı.

Ayşe abla Kerim ve Hüseyin gibi iki değerli erkek, edep ve de terbiye üzeri iki kız evlat yetiştirmenin mutluluğu içindeydi.

İbrahim'in annesi Ayşe Ablam ise seksen beş yaşına nazaran diriymi. Her zaman ki gibi asıldı, ama eski şıklığından alımlılığından, güzelliğinden pek bir şey kalmamıştı oda İbrahim, Hasan Hüseyin, Ahmet gibi değerli evlatlarının annesi olmanın gururunu her an duyabilirdi.

Aynı Pazar günü el yaylaya göçüyordu ama ortalıkta ne göç vardı ne de mele'len davar koyun sürüleri. Göç kavudu çoktan tarihe karışmıştı ve adı var sanı yoktu. Eskilerin göç heyecan ve telaşından da eser kalmamıştı. Kekircek Kayasından Duranın Harmanı ne de Ahmadıla kadar uzanan ve bizim belimizi büküp iflahımızı kesen dik yokuştan bir emare yoktu. Ahmadıldan bile bir eser yoktu. Ahmadıl zelzele yeri gibiydi. Tandır Çukuru ve kemikli esiklerde aynı minval üzereydi ve cin çarpmış havası hakimdi, yaylanın ilk günü olmasına rağmen otlar çok cılız ve çelimsizdi. Garga Tuzunda bizim eskiden hanay dediğimiz aralık tipi birkaç ev yapılmıştı ama onlarda çevreye uyum sağlayamamanın ezikliğini yaşıyor gibiydiler.

Ekin salısı olmasına rağmen, Akmuğarda da görmeye alışkın olduğumuz diz boyu otlardan bir eser yoktu. Arpalar ve nohutlar daha topraktan kendilerini kurtaramamışlardı ve çok cılızdılar. Akmuğarın çayırı fena değildi, sarı ve beyaz papatyalarla gelincikler bir olup ortalığı çiçek bahçesine çevirmişlerdi ve çayır kuzu kulağı da boldu. Keller koyağına kadar yürüdük ise de görünüş pek iç açıcı değildi, hüznü doluydu desek bile abartmış olmazdık. Sistem yüz yılların sistemiydi, yüzyıllardır bu topraklara çavdarlı buğday ekiliyordu. Toprak ve insanlar yorgun ve de bıkkındı, yıllar yılı verimlilikte bir arpa boyu gelişme olmamıştı. Oysa her koyaktan sular fışkırıyordu ve yapılacak birşeyler olmalıydı. Bazı yerlere kiraz dikilmiş olması umut ve hevesimizi artırmıştı.

Akmuğardan Musa gölüne geçmiştik orada İbrahim'in öz dayısı Mustafa Güven vardı. Yani bir nevi ziyarette. Orada hemen çaylar demlenip güzel bir sofraya hazırlanmıştı. Sofrada katmer, leğen kümbesi, çıtlık ezmesi, zeytin, peynir, kaymak, domates, salatalık. Biberin yanında,

büyüklenmeden ve mütevazı bir şekilde kaderini bekleyen bir tabak balda vardı. Arkadaşlar kalmasın telef olur günahdır deyip bal tabağına çullanıp tabağı kalaylanmıştan beter etmişlerdi. Bu arada kibarlığı, efendiliği, sözü, sohbeti, yolu yordamı bilen Zeki ile karşılaşmam hele öylesi bir dağ başında beni ziyadesi ile memnun etmişti. Sevgili Zeki'yi nezaket ve inceliği için tebrik ederim.

Kaynar Muğara giderken Aşağı Akmuğarda Hüseyin ağabeyi, yani Kalaycı Hüseyin'i gördük, yürüyerek oda Kaynar Muğara gidiyormuş. Hüseyin ağabey, kardeşleri içerisinde Kalaycı Hüseyin namıyla lakap alabilen tek kişi olup, etliye-sütlüye karışmayışı, cana yakınlığı, sevilip sayılması ile temayüz etmiş çok değerli bir ağabeyimizdir. Diğer çocuklarını pek tanımıyorum ama Bursa'daki Sakallı Mehmet Paşa'nın damadı olan Mahmut'la ne kadar övünse gurur duysa haklıdır, Mahmut her türlü övgüye layıktır.

Kaynar Muğar bayağı kalabalıktı. Hanımlar bir yandan katmer (gözleme) yapmaya uğraşırken bir yandan da çalkama ile meşguldüler. (Halbuki bizler orada yazık görmek isterdik, çalkama her yerde her zaman yapılabilin sahte bir ayran şeklidir.) Kaynar Muğar son yıllarda bayağı popüler olmuş bir yaylamızdaydık ama çok kötü bir haldeydi o şahane suyun etrafı bir bataklık. Her an düşüp çamura belenmemek için eğilip musluktan su bile içemedik. Halbuki çok az bir emekle orası güzelleştirilip, misafirlerin kabul edildiği uygun bir mekan haline getirilebilirdi. Köyden katılanlar daha fazlaydı. Bizim grubun haricinde dışarıdan gelenler azdı. Konya'dan sevgili Hulusi kardeşim, Anamur'dan İsa kardeşimiz, yeğenimiz ve İsa'nın eşi girişken, samimi, bilgili, cana yakın ve de cemiyet işlerine yatkın Hayriye Hanım vardı. Ağabeyim değerli yengemde oradaydılar.

Gözlemeler yenip herkesin dili içine çekilip yüzlerde gülüçleştikten sonra toplantı yapılmıştı Abdurrahman ve ağabeyimle beraber başka konuşmalarda olmuştu fakat konuşmalar vakfımız faaliyetine katkıda bulunacak doğrultuda gelişmemişti yani bana göre pek fayda sağlanamamıştı ama Kara Yağız'ın Esmeri Abdurrahman'a göre toplantı hedefine ulaşmıştı. (Abdurrahman ve Mustafa Önderler Hatip Mehmet dayımın çok değerli ve iki örnek evlatları olup çoğu gençlerimize iyilik ve dürüstlükte, efendilik

ve insanlıkta emsal teşkil edecek ender bulunan kardeşlerimizdir. Babaları Mehmet dayımda öyleydi olaylara karamsar ve ümitsizlikle değil daima iyi niyet ve olumlulukta bakmasını biliyorlar.) Ama bence o kadar iyi niyetlilik biraz fazlaydı, çünkü gelişmelerin içindeydik, yinede benim gibi karamsar olmaktansa, Abdurrahman gibi iyimser olmak çok daha iyidir ve bu herkes için geçerli bir destur olmalıdır.

Bir yandan toplantı devam ederken Keko ağabeyimizin (Nur içinde yatsın) sevgili oğlu Çetmi ve Çetmili sevdalı saygı ve sevgi yumağı, Çetmili olarak kendisi ile iftihar edelibeceğimiz Keko (kardeş demek) Hasan'ın arabasıyla Aktopraklık, Sinekli Eğrik, Çamuryalağı, Çakıllı da Topraktaş'a doğru, seyirlik denecek kadar bile olsa şöyle bir uzandık. Oralara çoktandır gitmemiştim. Ardıçlarla taşlarla, kaynaklarla tepelerle gönülden gönüle selamlaşıp, konuştuk oralar benim, bende oraların yabancısı olmadığım için konuşup dertleşmekte zorluk çekmedik.

Ben Gümbürdeviği pek severdim. Kaynar Muğara varmışkan hele acı elmayı ziyaret etmemem haksızlık olurdu. Sevgili Kardeşim, can arkadaşım Ramazan Ayvat ve Sakallı Mehmet Paşa'yla beraber gümbürdeviğe gittik. Ortada Gümbürdevik diye bir yer kalmamıştı. Orayı hem cin, hemde şeytan çarpmıştı. Eskiden su mağramsı bir yerden gürül gürül akardı ve onun için Gümbürdevik denmişti. Bizler sırf o mağramsı yerde Türkü söyleyip sesimizin güzelliğini test etmek için gider saatlerce şarkılar Türküler söylerdik. Oradaki elma ağacında o zamanlar yeni yeni tacalaklanmaya başlayan, delifışek bir fidandı. O bizi, bizde onu görmeye can atardık oysa şimdi, ne de olsa yaşlanmışlığın tesiriyle biraz yorgun, birazda kayıtsız bulduk, ama yine de gölgesine sığınıp hatırını sormadan edemedik.

Aynı gün Konya'ya dönmemiz gerektiğinden fazla geç kalmadan köye varmalıydık. Konya'ya dönme hususunda bir anlaşmazlık olmuştu. (Antalya'dan Mehmet Karaca ve benden başka Muhterem Hasan Altıparmak Ağabeyimizin oğlu, çalışkan, becerikli, hürmetkar soyadı, gibi yıldız gençlerimizden Hüseyin Yıldız ve beraberinde Dede Bozdemir Fahri Karaduman, Ramazan ve Mehmet Bayram, Zeki Şaşmaz, Veli Önder-gebeş de gelmişlerdi. Bu gençlerin her birisi pırıl pırıldı, iyi insanlardı Çetmi ile ilgili herşeye koşup

koştururlardı. Ama gebeş Veli bir daha yamandı. Oturaklı, espirili söz sohbet bilenlerdendi. Kaynar Muğardaki bazlama faslında herbiri pabuc gibi olan gözlemelerden dört tanesini mideye indirip beş ve altıncıya hucuma hazırlanırken yeter çatlayacaksın deyip kolunu çektiğimde amca biz yiyerek gebeşleşiyoruz. Bırak da fırsat varken bir iki tane daha yuvarlayayım deyip espirisini yapmıştı. İşte bu gençler biz direk Antalya'ya gideceğiz. Konya'ya uğramadan gidelim deyince oraya angaje olmuştum ve İbrahim'de Konya'ya yalnız dönmüştü. Fakat gençler dönüşlerini birgün erteleyince ben, Mehmet Karaca, Sakallı Mehmet, Abdurrahman ve Nurettin aynı araba ile Konya yollarına düşmüştük.) anlaşmazlık dediğim gelişme buydu.

Yola düştüğümüzde vakit bayağı ilerlemişti. Köyden ayrılmanın hüznü ve burukluğunu atmak için arabada bulduğumuz kasetlerden çalmaya başlamıştık fakat bir zaman sonra arkada oturan Nurettin'de bir hareketlilik ve mırıldanma başlamıştı. Bunun anlamı teypi kapatalım demektir. Nurettin sazı eline almıştı ama ne nefeste, ne de seste eskilerden bir eser yoktu. Nurettin daha işin başında tık nefesti. Karaca Mehmet arabaya kullandığı için bu işten muafı. Sakallı Mehmet Paşa'nın ise bildiği tek Türkü "Sabahtan uğradım ben bir güzeleydi ama onuda çoktan unutmuştu. Abdurrahman'da "Benim Nurettin'in imdadına yetişmesi gerekliydi. Nurettin'le beraber söylemeye başlamıştık. Hiçbir Türküyü şarkıyı iki satırdan daha fazla bilmiyorduk.

Daldan dala konarak bildiğimiz tüm şarkıları başını gözünü yara yara söylüyorduk. Nurettin iyicene tıklamaya başlayınca, Abdurrahman parlamaya başlamıştı. Meğerse Abdurrahman ne şuyutkunuymuş da haberimiz yokmuş, yıllarca koynumuzda yılan beslemişiz. Abdurrahman ritimde sesde, nefeste hatta köçeklikte beni bile gölgede bırakmıştı ki bu yolculuğun bir faydası da Abdurrahman'ın bu yönünü keşfetmiş olmamızdı. Elalemin tatlı sesi güzel sesi varsa niye bizim olmasındı. Her birimiz günün birinde kasetçilerde üzerinde ÖNDER SES yazan esmer ve erkek güzeli resimler bulunan kasetler görürsek hiç şaşırmayalım.

Bu farfara ve yaygaralarla vaktin nasıl geçip, yolun ne çabuk bittiğini anlamadan Konya'ya gelivermiştik.

TÜRKLERİN İKİNCİ ATASI OĞUZ HÂN (Mete Hân) DESTANI

Şükrü KARACA

Olcaý Hân'ın "Dîb Yavku Hân" (Bakoy,veya Bakuy Hân olarak da zikredilir) adın- da bir oğlu oldu.Bu Han'ında zamanla hepsi birbirinden güzel ve şöhretli olan "Kara Hân","Or Hân","Kür Hân" ve "Küz Hân" isimlerinde dört oğlu dünyaya geldi.Kara Hân veliahd olduğundan,babası ölünce onun yerine geçip Kağanlık yaptı.Onunda,çok talihli ve hakanlığa lâıyk bir oğlu dünyaya geldi.Bu kutlu oğul,destanlarımızın millî siması ve Türklüğün ikinci atası olarak kabul edilen ve annesine rüyasında: "Eger sütünü emmemi istiyorsan biricik Tanrı'ya inanıp,inancını ikrar ve itiraf et,ü-zerine olan hakkını olduğu gibi farz bil!" diyen "OĞUZ HÂN" dır.Türk-Moğol tarihi bilginlerinden Ebul Gazi Bahadır Hân,bu hususta şunları söylemektedir:"Kara Hân'ın büyük hâatunundan bir oğlu oldu.Güzelliği aydan,güneşten fazla.Üç gece gündüz anasını emmedi.Her gece o oğlan anasının rüyasına girip derdi:"Ey ana,müslüman ol;eğer olmazsan,ölürsem ölürüm,senin memeni emmem!" demişti.Anası oğluna kıyamadı ve Tanrı'nın birliğine iman getirdi.Ve ondan sonra o oğlan,memesini emdi.Ve anasıgördüğü rüyayı ve müslüman olduğunu kimseye söylemedi ve gizli tuttu.Onun içindir ki,Türk halkı Yâfes'ten tâ Alınca Hân zamanına kadar müslüman idi. Alınca Hân Padişah olduktan sonra halkın nüfusu ve malı çok oldu.Servetten serhoş oldular ve Tanrı'yı unuttular.Ve bütün ülke kâfir oldu.Ve Kara Hân zamanında kâfirlikte öyle muhkem idiler ki,eğer babasının müslüman olduğunu işitse, oğlu öldürür idi ve oğlunun müslüman olduğunu işitse babası öldürür idi."(7) Kara Hân,Türk töresine göre oğluna bir ad koymak için büyük bir şölen düzenledi.Bu törene dört bir yandan gelen kalabalık davetliler ile Kara Hân'ın beğleri katıldı.Törenin açılışında,oğlunu kucaklayıp "Aksakal"ların önüne götürüp koyan Kara Hân:"Oğlumuz yaşına girdi.Kendisine töremiz icabı ad koyunuz...." dedi.Beğler ve Aksakallar daha ağzını açmadan,bir yaşındaki çocuk dile

geldi:

"Benim adım OĞUZ!" dedi. Boy beğleri şaşaladılar. İçlerinden en yaşlısı,gün görmüş olan Aksakal, şöyle konuştu:"Bu millet yüce millet...Bu milletin geçmişinde aklın üstüne çıkan olaylar geldi,geçtiBu çocuk

kendi adını kendi söyledi. Bize düşen onun isteğini yerine getirmek. Adın Oğuz! Yaşantın Yavuz,güneşle ay kılavuzun olsun..."(8)Türk Sultanı Ebul Gazi Bahadır Hân,yukarıda ismi geçen meşhur tarihi eserinde maneviyatı ağır basan şu ifadeleri yazmaktadır:"Oğuz'un dili açılıp yürüdüğünde Allah,Allah diye hep söylerdi.Onu her kim işitse,derlerdi:Çocuktur,dili dönmediğinden ne dediğini bilmiyor,derlerdi.Onun için ki:Allah sözü Arap dilidir.Moğol'un hiç bir atası Arap dilini işitmiş değildir. Oğuz'u Tanrı Tealâ anadan doğma velî yaratmıştı.Onun için gönlüne ve diline kendisinin adını getiriyordu."(9) Bütün mânâsıyla bir yiğit haline gelen ve tek Tanrı'ya (Bir Allah'a)(10) inanan Oğuz'-a karşı,bazı Beğler babası Kara Hân'ı kıskırttılar.Orduların toplanıp cenk meydanına yürüdükleri anda,Kara Hân yolda öldü.Ebul Gazi Bahadır Hân bu hususta şunları ifade etmektedir:

"Kara Hân ile Oğuz Hân ikisi saf çekip savaştılar.Tanrı Tealâ Oğuz Hân'ı galip kıldı Kara Hân kaçtı.Savaşta Kara Hân'ın başına ok değdi,ki atanı bilmediler.Kara Hân o yaradan öldü.Oğuz Hân babasının tahtına oturdu."(11) Bunun üzerine Kurultay toplayan Oğuz boy Beğlerine,Tekinlere,Kamlara hitabederek,Büyük Kurultay'ı şu konuşma ile "İşte benim inandığım BİR ve YÜCE TANRI,beni korudu;bana bugünleri gösterdi.Benim Türk Milletine karşı vazifelerim var.Artık sizlerin BAŞBUĞU benim.Dünya TürkünBayrağı altında toplanacak.Benimle dost olanlara yüreğimde yerim var,olmayanlarla er

meydanında karşılaşacağız. Hazır olunuz!.."dedi. Daha sonraları Oğuz Hân'ın dostluğunu kabul etmeyen ve elçilerini red eden Urum Kaan ile savaşmak üzere, ordusuyla birlikte hareket eden Oğuz Hân, Urum Kaan ile muharebeye girdi. Netice de müthiş bir yenilgiye uğrayan Urum Kaan, er meydanından ordusunu terk edip kaçarak kardeşi Urus Kaan'a sığındı. (12) Urum Kaan'ın ülkesi Oğuz Hân'ın eline geçerek "TURAN" fikri hakikatleşmeye başladı. Urum Kaan geçtiği ülkelerdeki ulusları Oğuz Hân'a karşı birlikte hareket etmeyi teklif ederek, ayaklandırmaya çalışıyordu: "Eğer Oğuz'u durdurmazsak tüm acun (dünya) eline geçer, dünya da Türk'den gayri ulus kalmaz. Birleşelim ve ezelim." diyordu. Oğuz Hân ilerliyordu. Boz Dağ'a gelince çadır kurup gecelediler. Gün ağarmadan Oğuz'un çadırına gün ışığına benzer bir ışık girdi. İçinde boz tüylü, boz yeveli bir erkek kurt vardı. Oğuz Hân'a dedi ki: "Ben BOZKURT'um. Sana yol göstermeye geldim..." Bozkurt önde olmak üzere, Oğuz Hân ve ordusu günlerce gittiler. İdil suyu üzerindeki bir adada kıyasıya bir savaş oldu. İdil suyu günlerce kanlı aktı. Daha sonra, Allah'ın yeryüzündeki ordusu olan Türklerin (13) Başbuğu Oğuz Hân, Çurçitler'in ülkesine girip feth ettikten sonra zengin hazineler ele geçirdi. Bu hazinelerin taşınması, "Çözüm Bilik" isimli Tekin'in "Kağnyı bulmasıyla mümkün oldu. Bu esnada tekrar ortaya çıkan boz tüylü, boz yeveli erkek kurt, Oğuz Hân'a dedi ki:

"Bundan sonra sıcak, çok sıcak ülkeler başlar. Buraların insanların renkleri siyahdır. Benim ödevim bitti, oralara da git, varlığını göster..." (14)

DİPNOTLAR

7- Ebul Gazi Bahadır Hân, Şecere-Terakime, S:25,26

8- Henüz bir yaşındaki bir çocuğun konuşabilmesi her ne kadar muhal görünüyorsa da, bu husustak Âyetler (Maide Sûresi:110; Meryem Sûresi:16 ve devamı) ve Hadis-i Nebeviler bir vesika dır. Biz burada, Kütüb-i Sidde'nin en evveli olarak söylenen "Sahîh-i Buhârî"den aldığımız Hadis-i Şerif-i nakletmekle iktifa edeceğiz Hadis

Nu:1398: "Ebu Hüreyre radiya'llâhu anh'den rivayete göre Nebî Salla'llâhu aleyhi ve sellem şöyle buyur muştur: "Beşikte (bir mu'cize olarak) yalnız üç çocuk söylemiştir: (birincisi) İsâ'dır. (İkincisi) Benî İs-râîl zamanında Cüreyc denilen (ruhban) bir kişidir. Cüreyc bir kere (savmasında) namaz kılarlarken anası gelmiş, kendisini çağırmış. Cüreyc: (namazı bozup) anama cevap mı vereyim? Yoksa namaz mı kılayım? diye düşünmüş. (Anası üç defa çağırdığı halde o namazına devam etmiş). Bunun üzerine anası "Bu oğluma fahişe kadınların yüzlerini göstermedikce onun canını alma! diye inkisâr eder Cüreyc savmasında bulunduğu sırada bir kadın gelir, musallat olur. Ve ona zinâ teklif eder. Fakat Cüreyc imtinâ etmekle bu kızgın kadın bir çobana gider, nefsinin teslim eder. Kadın bu cinsî münasebetten bir oğlan doğurur, (kendisinden sorulduğunda) bu piçi Cüreyc'ten aldığını söyler Bunun üzerine halk râhibe gelirler ve zavallının Savmasını (baltalarla, kazmalarla) yıkarlar. Kendisini dışarı çıkarırlar. Cüreyc abdest alır, namaz kılar. Sonra haram-zâdenin yanına gelir: "Ey oğul baban kimdir?" diye sorar. "-Çoban!" diye cevap verir. Bu garibeyi gören halk râhibe: Senin ibâdethanenî altından yapacağız! derler. Cüreyc: "-Hayır, (eskisi gibi) çamurdan yapınız! der. (Üçüncüsü de şudur): Benî İs-râîl'den emzikli bir kadın vardı. Bir gün erkek çocuğunu emzirirken yanından yakışıklı ve haşmetli bir süvâri geçmişti. Bunu gören kadın :Allah'ım! Oğlumu bunun gibi (heybetli) kıl! diye duâ eder. Çocuk hemen anasının memesini bırakır ve süvâriye döner de: Yâ Rab! Beni bunun gibi kılma! diye duâ eder. Sonra ana memesine dönüp emmeğe başlar. Râvi Ebû Hüreyre der ki: (Resûlullâh bunu bize hikâye ederken parmağını ağzına koyarak çocuğun emdiğini temsil etmişti. Bu vaziyet gözümün önünde dir.) Şimdi ben, Nebî salla'llâhu aleyhi ve sellem'in parmağını emdiğini görür gibiyim. Bundan sonra da o emzikli kadının yanından bir câriye geçer. Bu defa da: Yâ Rabb! Benim oğlum şu cariye gibi (hakir) yapma! diye duâ eder. Bu defa çocuk anasının memesini bırakır da: Yâ Rabb! Beni bunun gibi kıl! der. Şimdi kadın çocuğuna: Niçin öyle söyledin? diye sorar da çocuk şöyle cevap verir: O süvari kibirli zalimlerden birisi idi. Amma şu câriye (ne zavallı kadındır). Sen çaldın, sen zina ettin! di (ye iftirâ eder)ler. Halbuki

o,bunların hiç birisini işlememiş (ma'sum) bir kadındır"(Ayrıca bak:Sahîh-i Müslim ve Tercemesi; Terceme Mehmet Sofuoğlu,C:8,S:12,13,15,16.Hadis Nu:2550 9-Ebul Gazi Bahadır Hân,Şecere Terakime,S:27

10-Burada zikredilen "TANRI" kelimesi,kelimenin tam mânâsıyla "ALLAH" (C.C.) ifâde etmektedir ki,kulluk ve ibâdet edilecek yeğane varlık olarak düşünölmekte ve inanılmaktadır.Türkler'de vahdâniyete bağlanışın,İslâm Dini'nden önce olduğu,mevzubahis "OĞUZ HÂN DESTANI","TÜREYİŞ DESTANI" ve "GÖKTÜRK KİTÂBELERİ (Orhun Kitâbeleri) gibi millî destan ve kitâbelerimizden anlaşılmaktadır.Müfessi Mehmet Vehbi Efendi'nin Fahri Râzi ve Hâzin'den naklen beyanında: "Kureyş müşriklerinden (Ebucehil) gibi mütemerrid olanları Resulullah'ın (Rahman ismiyle duâsını işitince): "-Muhammed (S.A.) iki ma'buda duâ ediyor.Bunlardan Allahü Tealâ'yı biliyoruz,amma (Rahman) isminde ilâh bilmiyoruz.Ancak Rahman isminde Rahman-ül Yemame olan Müseylemet-ül Kezzab'ı biliriz" demişlerdir." der. (Bak.Hülâsat'ül Beyan,C:7,S:26,42).Ki bu iftiraları üzerine Ra'd Sûresi'nin 31.Âyeti nazil olmuştur.Şimdi "TANRI" dediğimiz zaman hışım la hücum edenlere sorarız: Ebucehil'den farkınız nedir? Lâfız bi zâtihî maksad olmayıp,ondan asıl maksad olan mâ'nâdır.Lâfız mânâyı bildirece ifade edecek bir âletten başka bir şey değildir.Dolayısıyla ki,maksadı ityân için fülân lâfız yerine fülân lâfzı kullanıp ikâme etmekde mahzûr yoktur.Pek nâdir olarak bilinen şu hakikâtî de ifâde etmek isteriz ki,ulemânın bildirdiğine göre,Allah'ü Tealâ'nın 3000 ismi vardır.1000'ini Melekler,1000'ini ancak Peyğamberler bilir.300'ü Tevrat'ta,300'ü Zebur'da, 300'ü İncil'de ve 100'ü Kur'an-ı Kerim'de dir.99 adedini açıkça beyan etmiş,fakat 1 adedini kendi zatı gizlemiş,O'nu bildirmemiştir.O ismine "İSMİ ÂZAM" tabir olunur.Ki,O isim de Kur'an-ı Kerim'in "Furkan Sûresi" nde olduğunu gören kalb sahiplerince söylenmekte dir.Ama bilen kim? Kur'an-ı

Kerim "O Allah'ü Tealâ'ya mahsus gayet güzel isimler vardır." (Tâhâ Sûresi:8) Mehmet Vehbi Efendi hazretleri,"Hulâsat'ül Beyan,Fî Tefsîr'il Kur'an" namındaki eserinde (C:8,S:3270) bu Âyetin tefsirinde şu açıklamayı yapmaktadır:"Allh'ü Tealâ'nın dört bin ismi olup binini Allah'dan gayrı kimse bilmeyip diğ er binini Allah'ü Tealâ ve Meleklerden gayrı kise bilmez.Diğ er binini Allah'ü Tealâ,Melekler ve Enbiya'dan maadâ bilen olmadığı ve dördüncü binini müminler bilip üçyüzü Tevrat'ta,üçyüzü İncil'de ve üçyüzü Zebur'da ve yüzü Kur'an'da mezkûr olduğu ve Kur'an'da mezkur olan yüzden Doksan Dokuzu zahir olup birisi mektum bulunduğu Fahri Râzi'nin cümle-i beyanatındandır."Tanrı,son kitabı Kur'an-ı Kerim'de yine şöyle buyurmaktadır:"Habibim! Sen nâsın gafil olanlarına de ki:"Siz zat-ı uluhiyeti isterseniz (Allah) ismiyle çağırın,isterseniz (Rahmân) ismiyle çağırın."Allah'ın isimlerinden gerek esmâ-ı zâtîyesinden vegerek esmâ-ı sıfâtîyesinden hangisiyle çağırır ve tesmiye ederseniz Allah'ın zatına ve sıfatına delâlet eder esmâ-ı hüsnası vardır."(İsrâ Sûresi:110)

11- Ebul Gazi Bahadır Hân,Şecere-i Terakime,S:29

12- Ey Türk! Binlerce yıl önce,Başbuğ Oğuz Hân'ın "İl olalım" teklifini red eden ve düşmanlık hislerini ortaya koyan, erkek hasletlerine yakışmayan icraatda bulunan Urum ve Urus Kaan'ların,bugün sana ve millî devletine,milletine aynı kancıklığı yapanın Papandreu,Yuri Antrapov,Gorbaçov v.s. olduğunu sana söylemeye hacet var mı?

13- Resulü Ekrem Hz.Muhammed Mustafa (S.A.V.) Miraç'da iken,yeryüzünde atlılar görünce,bu atlıların kimler olduğunu sorması üzerine,Cibril-i Emin'in "-Türkler dir!" demesi üzerine,Peyğamberimiz:"El Etrak-ü Cindullah:Türkler Allah'ın kahraman asker-leridir." Hadis-i Şerif'ini buyurmuştur.

14 - Kurt'un dile gelmesine şaşanlar,acaba:"Hiçbir şey yoktur ki,O'na tesbih ve tahmîd edip durmasın.Şu kadar ki,siz onların tesbihlerini anlamıyorsunuz." .Hâlık-ı Kâinâtın emri ve ihtarı karşısında ne hâl alırlar merak ederiz? Hatta yüce Allah'ın:"Yerde yürüyen hayvan ve iki kanadıyla uç an kuşlardan hepsi (yemek,içmek,zikretmek hususunda) ancak sizin gibi ümmetlerdir.Biz o kitabda (Kur'an veya Levhi

mahfuz'da) hiçbir şeyi noksan bırakmadık.Sonra,ancak Rablerine toplanıp getirilirler."6/38 emrini düşünmeyen âlemden habersizler,:"Sonra Allah bir karga gönderdi.Kabil'e kardeşinin ölü cesedini nasıl örteceğini göstermek için o karga,yeri eşeliyordu.Kabil:"-Bana yazıklar olsun! Ben şu karga gibi olupda kardeşimin cesedini örtemedim." dedi.Artık o pişmanlığa düşenlerden olmuştu".(Mâide Sûresi:31) Âyetinden de mi nasip alamayacaklar? Âyetin belirttiği gibi, karganın irşad ettiği Âdem evlâdının için BOZKURT irşad edip,yol göstermesin?Bir manisi mi var? Âleme rahmet olarakgönderilen Hz.Muhammed (S.A.V.) ve mübarek yol arkadaşı büyük sahabe ve halife Hz.Ebubekir (r.a.),Mekke-nin sağ tarafında ve bir saat mesâfedeki "Sevr Dağı"ndaki mağarayı bir müddet-i muvakkata (üç gün) kendilerine mabedhane ittihaz ettiklerinde,Mekke kâfirleri mağaranın önüne geldiklerinde Allah'ü Tealâ kâfirlerin şerrinden korumak için derhal örümceği gönderdi.Mağaranın ağzını alêlâcele ağ ile ördü ve akabinden güvercini gönderdi;ağ üzerine yuva yapıp,yumurtladı.Kâfirler örümceği ve güvercini görünce:"Mağarada insan olsa bunlar olmazdı!"diyerek geri dönmüş oldular.Kâfirler bilmediler ki,Cenabı Hak gayet zayıf ve âciz iki mahlûkuyla,Resulü tarafından mukabeleyle Peyğamberinin ş e r e f i n i ve z a t - ı ulûhiyetinin,kudretinin,kaadirliğinin azâmetini onlara gösteriyordu.Dolayısıyla de kâfirlere emellerini boşa çıkaracak bir yol göstermiş oluyordu.Küçük bir örümceğe,güvercine ve küçük bir arıya vahiy ve ilham veren (Nahl Sûresi:68,69) Allahü Tealâ'nın, kudretinden şüphe edercesine,mahlûku "kurt"a ilham vermesinden niçinşüphe ediyoruz? "Havanların en kötüsü Hakkı işitmeyen ve söylemeyenler." değildir? Mağarada Allah'ın sevgili Resulünü kâfirlere,yılan ve çıyanlara karşı muhafaza ve müdâfâ eden mübarek sahabe Hz.Ebubekir (r.a.)'in ayak topuğunu sokan yılanın,Hz. Ebubekir'e karşı:"Bunca yıldır Allah'ın sevgili Habibi'nin mübarek cemalini görebilmek için hasretle bekliyordum.Oysa sen beni bu arzumdan

men'etmeye çalışıyorsun!" diyerek dile geldiği herkes tarafından bilinmektedir.

Sahâbeler arasında en çok Hadis rivayet eden Ebû Hûreyre (r.a)) den Nebi Salla'llahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir: (Beni İsrail zamanında) bir kimse öküz üzerine binmişti.Bu sırada hayvan o kimseye yüzünü çevirip bakarak"-Ben bunun için yaratıldım? Ben tarla sürmek için halk olundum!" demiştir.

Resûlü Ekrem:"-Ben,hayvanın böyle söylediğine inandım;Ebû Bekr ve Ömer'de inandı. Bir kere de bir koyunu kurt kapmıştı.Çoban,kurdu peşisıra tâkib etti (ve koyunu bıraktırdı).Bunun üzerine kurt,Çobana hitâb ederek:"-Elbette yırtıcı hayvan (ların sürüye saldırdığı bir gün gelir.O fitne) gününde koyunun benden başka çobanı bulunmayacaktır.(Bakalım o gün) koyunu benden kim kurtarır?" dedi.

Resûlullah Salla'llahu aleyhi ve sellem:"-Ben, kurdun böyle söylediğine de inandım; Ebû Bekr'le Ömer'de inandı" buyurdu. Râvî (Ebu Seleme) Ebû Hûreyre'den:"-Resûlü Ekrem bu kıssayı hikaye buyurduğu sırada Ebû Bekr ile Ömer'in cemâat içinde bulunmadığı"nı da rivâyet etmiştir. Sahih-i Buhârî Muhtasarı,Tecrid-i Sarîh Tercemesi,Kâmil Miras- C:7,S:143,4- Hadis Nu:1049. İlk müslümanlardan Uhban b.Avs el-Aslami (veya,Uhban b. el-Akva'nın olduğu da kaynaklarda belirtilmekte dir.) nin,bir aralık, Medine'nin üst taraflarında çobanlık yapıp, koyun otlattığı zamanlarda,koyun sürüsüne hücum eden bir kurtu görünce,koyun ile kurtun arasına girip,müdehâle etmek ister.Kurt çömelip,dile gelerek şunları söyler:"-Benimle Allah'ın bana gönderdiği rızık arasına mı giriyorsun?" dedi. Menâkib Cund elHilâfa ve Fezâil el-Etrâk, El-Cahiz-S:59,h:12Hz.Musa (A.S.) "Tur Dağı"na münâcât için gittiğinde geride bıraktığı "İsrail" kavminin içinden hatırı sayılırlılardan münâfık bir kuyumcu (Samiri), (ihtimâl altın) mâdenmâ'bud ittihaz ettikleri "buzağı" suretini dökmüş ve içine de "Cibril-i Emin"ın atının ayağının altından almış olduğu toprağı koyunca,"sığır sadası" gibi sada vermiştir. İbret alana ve basiret sahiplerine bu misaller çok bile gelir; ve fail-i Muhtar olan Tanrı şu âlemde daha nice misaller halk'etmiştir ki,fakat cahil ve cühelâ ile idrakleri donmuş olana,"dört kitabı tefsir eylesek" az gelir.

SİZDEN GELENLER

BABAM KÖSE MEHMET

Azim ASLAN

Çetmi'nin Sesi Dergisinin 24. sayısının yayınlanmasıyla birlikte Vakıf Başkanımız ve derginin sahibi ve yazı işleri müdürü Sayın Abdurrahman ÖNDER'in kaybettiğimiz değerlerle ilgili yayınlanan yazılarından sonra bu yazıyı hazırlamıştım ki önce Kara Mehmet (Ayyat) dayının, ardından Bekmez Hasan Emmi'nin, Baba Efendi (Mehmet BİRCAN) dayının acı haberleriyle yıkıldım. Hacı Mustafa Dayının kız kardeşi Zeynep Oğuz Hanımın da vefatını üzümlere öğrendim. Sarıgöz Ebeme, ailesi ve evlatlarına taziyelerimi telefonla bildirdim. Ebemin acı üstüne acı yaşamasını anlayabiliyorum. Allah (c.c.) metanetini artırsın.

5 Temmuz'da gecikmeli bir şekilde duyduğum Baba efendi Dayının rahmet haberi beni bir kez daha sarstı, Halam Hatıp Zeynep Önder'le Mustafa Önder'e çok uğraşmama rağmen telefonla ulaşamadım, başsağlığı temennisini gerçekleştiremedim. Bursa'dan Abdurrahman Önder'e taziye dileklerini iletebildim. Tüm aileye, akrabalara, köylülere başsağlığı diliyorum.

Cümle kaybettiklerimize, akrabalarımıza ve köylülerimize Allah (c.c.) rahmet eylesin, kalanlara Allah (c.c.) sabır, metanet ve uzun ömürler versin.

Abdurrahman Önder'le görüşmemde amcam Küçük Köse Mehmet'in vefatı sebebiyle babam Köse Mehmet'ten bahsederek derdimize, acımıza yardımcı olduğu için teşekkür ettim. Babamla ilgili duygularımı yazarak dergide yayınlanmasını arzumu ilettiğim zaman "Çetmi'nin Sesi Dergisi her Çetmilinin duyguları için yayın yapar" nezaketinde bulunup bu konuda bana sitemlerini iletti. Saygıyla karşılıyorum. Çünkü benim babam O'nun dayısıdır. Eleştirileri başımın üstündedir. O'na bu konuda gösterdiği hassas ve yakın ilgiden dolayı teşekkür ediyorum.

Babam Köse Mehmet ASLAN (büyük) 1337 doğumlu (miladi yanlışlıyorsam 1921), Hacı Köse Mustafa'nın oğlu olarak 1969 yılının sonbaharında, çocuklarının istikbalini sağlamak üzere bir grup Çetmili ile Antalya'ya hicret etmiştir. Dedem Köse Mustafa'nın ölümüyle birlikte annem dört çocukla köye dönmüş, babam bizlerin istikbali için tek başına hem annelik, hem babalık yapmış, inşaatlarda çalışmış, amelelik, gece bekçiliği yapmış, kimseye muhtaç olmadan bizleri okutup meslek sahibi

yapmıştır. Elimize ekmeğimizi, işimizi, aşımızı, mesleğimizi vermiştir. O'nun katlandığı çileyi, sıkıntıyı, acıyı, gösterdiği fadâkarlıkları saymakla anlatamam. O sadece kendi ailesine, çocuklarına değil yabancı sayılacak komşu ve tanıdıklara da hep iyiliklerde bulunmuş, kapısına gelen hiçbir insanı boş çevirmemiş, arkasından kötü konuşulacak hiçbir davranışı olmadığından O'nu tanıyan herkes acı çekmektedir, içi yanmaktadır.

Babam Köse Mehmet 1988 yılının yaz aylarında çok hayâl ettiği, rüyasını gerçekleştiren S.S.K. kurumundan emekli olup, 2 defa köye gitmiştir. Bunlardan bizim haberimiz vardı. Köyde emekli olduğunu, köye dönüp yerleşeceğini ve besicilik yapacağını anlatmış, Antalya'ya dönmüştür. Ancak ekim ayının 8'inde haberimiz olmadan birazda morali, bozuk olarak köye tekrar dönmüş, 2 gece kaldıktan sonra kaybolmuştur. Biz bu haberi aldığımız zaman korkulacak bir durumu açıkça içimizden hiç gecirmeden Antalya'ya bugün-yarın gelecek diye bekledik. Sağolsun dostlarımızın, akrabalarımızın duyarlılıkları, uyarıları oldu. Hepsinden Allah (c.c.) razı olsun. Köyde bazı gelişmelerin olduğu acı ihtimallerden bahsedildiği haberleri üzerine olayın üzerine gitmeye karar verdik. Yalnız babam hiç kimseye kötülük yapmadığından düşman sahibi olmadığını düşünerek "Allah'ın verdiği canı yalnız Allah alır" düşüncesiyle babamızın hayatta olabileceği varsamıyla "Aralım, araştırılalım, abamızı bulalım, belki moralinin bozukluğuyla bir süre gizlenmeyi uygun görmüştür, biz arar, bulur, babamıza kavuşuruz" iyi niyetiyle babamın samimi ahbaplarıyla sırdaşlarıyla tek tek görüşerek onlarında bu görüşte olduklarını anladım. Aramamız gerekiyordu, yaşadığı fikri ağır basıyordu, doğrusu hayatından ilk anda endişe duymuyorduk.

Öğretmen olduğum için Antalya Milli Eğitim Müdürlüğünden 15 gün izin alarak öncelikle

o zaman bizim yaylalarda bulunan yörüklerle görüşmek üzere Anamur'a gittim. Tek tek çobanlarla görüşerek (-ki babamı tanıyanlarda çıktı, tanımayanlara da tarif ederek) babamı görüp görmediklerini sordum. Olumlu yanıt alamadım. Oradan Ermenek üzerinden araştırmalar yaparak yayladan köye döndüm. O araştırmalardan bir emare bulamadım. Yine aklıma kötü bir şey gelmiyordu. Bir gece köyde kaldıktan sonra Antalya'ya döndüm.

Antalya'da babamın yakın dostlarıyla tekrar temasa geçerek, babamın askerlik yaptığı Muğla iline bağlı Milas, Fethiye ve Yatağan ilçelerine gidebileceği ihtimali üzerine izin alarak 20 gün süren aramaya başladım. Görüm ki babam o yörelerde unutulmamış ve çok sevilir. O zamanlar orman askeri varmış. Babamda orman çavuşu olarak vatani görevini 4 yıl yapmış. Ormancı Mehmet Çavuş, kardeş, evlat, abi olarak yöre köylülerine odun ve kömür ihtiyaçlarında çok yardımcı olmuş. İnsanlar Orman askeri Mehmet Çavuş'un oğlu olarak beni bağırlarına bastı ve babamın değerini, kıymetini bir kez daha anladım.

Babam için her şeyi yapmaya hazırlardı. Onlarla dostluğumuz halâ devam etmektedir. Yatağan ilçesinde babamın ahbaplarına dini resim ve kitap satan bir insanın Bozarmut köyünde olduğunu tespit ettim. Babama benzediğini anlattılar. Ancak bu insana ulaşmadan kaybettim. Umutlanmışım, sevinmişim. Hatta bu durumu Abdurrahman Bey'e de telefonla haber vermişim. Ancak iki ayaklı yitik aramanın, bulmanın zorluğunu atasözündeki gibi yaşayarak öğrendim. Oradan Aydın, Atça ve İzmir'de aramalar yaptım. Bir gelişme kaydedemedim. Dönüşümde Isparta, Burdur ve tekrar Anamur'da aradım, tüm tanıdık ve dostlara haber verip bütün şehirlerden haber bekledik maalesef olumlu bir gelişme olmadı. O yıl Eğitim ve Öğretim yılının yarısından fazla görev yapamadım. İzin ve raporla geçirdim. Defalarca kardeşlerimle bir araya gelerek durum değerlendirmesi yaptık. Dışarıda bu çalışmaları yaparken köyü de hep göz önünde bulunduruyor, büyüteç altında tutuyorduk. Bazı kişileri sürekli izliyorduk. Artık olayın çözüm yerinin köy olduğuna tamamen inandık, Haziran ayında (1998 yılı) babamın bütün evlatları köye toplandık. Taşkent Jandarma

Karakolunda Emniyet Görevlileri ile her konuda fikir birliğine vararak, Hadim Savcılığı ile de görüşerek, hakiminde bilgileri doğrultusunda babamızın akıbetinin köyde çözüleceği kararında birleştik. Bizler bilgi, belge, kanıt, şahit bulmak için köye döndük. Bizden istenen bilgi ve belgelerle ve (Karakolda isim ve ifadeleri mevcut) tanıklarla muhatabı belli kişi veya kişiler hakkında davacı olduk. Bizden istenenlerden daha fazlası adli mercilere intikal etmişti. Bir adalete inandık, güvendik. Babamızın akıbetinin çözüleceğini umutla bekledik. Bazı karanlık entrikalar oldu ki, şahıs serbest bırakıldı.

Bizler bu günde, yanında aynı iddiamızın arkasındayız. En yüce makamlara kadar hakkımızı arıyoruz, arayacağız. Değil aylar, yıllar da geçse bu olay, bu dava kapanmaz. Biz çözemsek bıraktığımız yerden çocuklarımız devam edecek, adalet bir gün tecelli edecektir. Bu konuda bilerek bir hata yapmadık. Bu konuda kendimizden birisinin hatası, suçu varsa O'nu da affetmiyoruz. Adaleti yanıltmak, suçu hiçbir zaman yok saydırmaz. Babamızın sonunu hazırlayanlar bu dünyada her nefes alışlarında bunun hesabını vereceklerdir.

Belki bu dünyada suçlular, katiller cezalarını çekmeyecekler. Ancak İlahi Adaletten kaçmak mümkün mü? Hiç kuşku yok ki Allah (c.c.) Mahkeme-i Kübra'da bu katillere hesabını soracak. Onların yaptıkları hiçbir zaman yanlarına kâr kalmayacak. Bizim ellerimiz bu insanların yakalarında. Bu fani dünyada da davacıyız, ebedi dünyada da davacıyız. Aftan yararlanan bir katilin "Kanun beni affetti ama ben kendimi affetmedim, Çünkü ben adam öldürdüm" haberi bunun kanıtı değil mi?

Evet biz Köse Mehmet'in çocukları hiç kimseyi kollamak, korumak durumunda değiliz. Çünkü "O" bizim atamız, babamız. Bilinçli olarak yanlış yapmadık. Dostlar, akrabalar bize kızabilirler. Onlara saygı duyuyoruz. Bizler ve çocuklarımız bu dünyada yaşadığımız sürece Köse Mehmet'i gönlümüzde, kalbimizde hep yaşatacağız. Belki mezarı, mezartaşı olmadı ama fatihasını her daim eksik etmeyeceğiz. Ülkemizin tüm mezarlıklardan geçerken babamızı, atamızı düşünerek duamızı yapacağız. Bütün Geçmişlerimize Allah (c.c.) Rahmet eylesin...

YAZIYORUM

GAVGALI VE DİĞERLERİ

Kerim BOZDAĞ

Bugünkü Belediye binasının yan tarafında, şimdiki parkın yol kısmına, "mektelin önü" derlerdi. Oradaki duvar üzerine insanlar otururlar sohbet ederlerdi...

Birgün bizler beş-altı kişi otururken ilerden Gavyalı göründü. Elindeki eğri deyneğiyle birlikte aksayan ayağını adeta sürükleye sürükleye ritmik adımlarla bize yaklaştı ve benim önümde durdu. Önce selam verdi... Sonra eğri deyneği onun ayakta durmasını sağlıyordu. Sakat ayağı vücudunun gerisinde belli belirsiz toprağa değiyordu... Gözlerini gözlerimin içine dikti... Yüzündeki çizgiler onu daha bir heybetli yapıyordu... İki kıta şeklinde uzun bir şiir söyledi ve bana "şimdi sen söyle bakalım" dedi...

Onun söylediklerini bir seferde tekrar etmem mümkün değildi... Ama benim onu ezberleyeceğime olan güveni tamdı ki, bana bunu yapıyordu ve "söyle" diyordu... "Bir seferde nasıl öğreneyim, bir daha tekrar et, dedim... O yine söyledi... Şöyle böyle yarısını ezberlemiştim. Ama tam değildi... Tekrarlamasını tekrar istedim ama, bir yandan da korkuyorum. Eğer söylediklerini bu sefer ezberleyemezsem eğri deyneği yiyeceğim zannediyorum.

O, "Maalı hüülya biir toohumdur, eekdiim amma biitmedi. / Buu züüğürtlük köötü şeyymiş koodum ammma üüzerimden giitmedim" dedi. Ben aynısıyla üçüncü söyleşinde tekrar ettim. Memnun oldu...

Gavyalı rahmetli'den bana kalan bu sözler çok güzel sözlerdi... Artık o nereden okumuş öğrenmişse bilmiyoruz.... "Malu hülya bir tohumdur ekdim amma bitmedi. Bu züğürtlük kötü şeymiş kovdum amma üzerimden gitmedi."

Birgün yine mektebin önünde sosyalist olduğunu söyleyen bir öğretmenle tartışıyoruz. O yine geldi. Çeşmede abdestini aldı ve yanımıza yaklaştı. Daha çoraplarını giymemişti... Bir Cuma hocanın suratına bakıyor, bir benim suratıma bakıyordu... Neler tartıştığımızı anlamaya çalışıyordu. Gavyalı da iyi bir mümindi... Birden bire gürlledi..."Boşver yahu

dedi... Allah'ın büyüklüğü karşısında insanlar acizdir. O insanı yaratmıştır, bunlar da yaratsında görelim bakalım. Yaratamazlar... Şuna bak sosyalistmiş de bilmem neymiş müslüman olmak sana yetmiyor mu?"

demmişti... Cuma hoca'da ben de Gavyalı'nın böylesine celâllenmesinden şaşırmiştık. Ama ondaki bu iman öfkesi beni için için sevindirmişti.

Zamanında Delibaş isyanına katılan Gavyalı Ermenek'te aldığı bir kurşun yarasıyla total kalmış ve ömrünün sonuna kadar ayağında çıkmayan kurşunla yaşamıştır.

Zaman zaman onu kızdırmak gayesiyle "Delibaş isyanına katıldığını duyarlarsa senin halin ne olur?" diye Muhtar Hasan kızdırırdı. O da büyük bir öfkeyle "Ged ulan sen de işine, hükümet bana ne yapacağını..." der bağırdı.

Birgün kendisinin sorması üzerine bazı hocalar "Ya Allah, Ya vedud" şeklinde zikredilemeyeceğini söylemişler. O da "Bizim zamanımızda Hasan hoca efendiler böyle zikrettirirler" diye dert yandı... Ben "Vedut" isminin manâsını öğrendikten sonra; öyle zikredilebileceğini söyledim. Birden bire gürleyen sesi ile bağırarak; "Hoca değil bunlar yahu" dedi ve "Bzim gara gablı kitapta böyle yazmazdı zaten."

Gavyalı bizim çocukluğumuzun büyüklerinden birisi... O ve diğerleri hafızalarımıza nakşedilmiş silüetleriyle her an içimizde yaşamaya devam ediyorlar. Onlar büyük insanlardı. Bakışları, oturuşları, yürüyüş ve konuşmaları çok çok farklıydı. Ya da bize mi öyle geliyordu?

Bizler ilkokul çağındayken özellikle Cumhuriyet bayramlarında bütün köylüler o ve çocuklar okul bahçesine toplanır o büyük

insanlar, savaş görmüş gün görmüş insanlar konuşurulurdu. İşte Veli Çavuş'u böyle bir zamandan hatırlıyorum. Çanakkale Savaşı ile ilgili hatıralar...kafamda kalan Veli Çavuş'un belli belirsiz silüeti...

Sonra Tabbıdık geliyor gözlerimin önüne iri vücudu, dolgun yapısı ile mektebin önünde Güssünün Ali'nin evinin altında yürüyor... O yürüyüş anı o zamandan bu zamana benim içimin derinliklerinde devam ediyor...

Galeyci Memiş dağ gibi bir adamdı. Bir sabah namazına giderkenki yürüyüşümüz ve onun sözlerini söylediği ilahi halâ kulaklarımda çınlıyor...

Deli Ali Rahmetli'nin kış gecelerinin sabahında namazdan sonra evine davet edip ikram ettiği ballı dağ çaylarının tadı damaklarımdan hiç eksik olmuyor.

Sonra Bayram diye birisini hatırlıyorum. Bir akşam vakti bir eşeğin üzerinde toparlak ve şişman mavi perttek gözlü birisiydi. Sanki o gözler şimdi bile bana bakmaya devam ediyor gibi... öyle birisi var mıydı? Yok muydu? Varsa kimdi, yoksa benim hatırladığım Bayram diye aklımda kalan kim?

Yellibel'de harmandayız. Bizim harmanın bitişiğinde Arif'in harmanı var. İkisinde de sap ya da ot yığılı onu hatırlıyorum. Goca Arif, çam yarması gibi bir insandı. Mut'a ekin bismeye gittikleri o kıtlık günlerinde karşısındaki ırmağı arkadaşlarına göstererek;

"Şu akan çay ayran olsa, şo dağ da pilav olsa, şurdaki şimşir ağaçları da kaşık olsa da şöyle bir yeseydik" deyişi hala dillerde...

Dibek amcayı zayıf ama sert bir mizacı var diye hatırlıyorum.

Softa adı yüreğimde sızı ile anacağım ve hatırlayacağım bir isim. Benim ebemin kardeşiymiş. Fakirlik ve çaresizlik onun kaderimiydi acaba! Bolaylı gelincenin ağzından bir ağıt gibi dökülen kelimeler ve konuşmalar çok yakıcıydı...

İmam Rahmetli hala mektebin önünde bekliyor...Okuduğu ezanlar Çetminin dağlarındaki yankısını devam ettiriyor...Zayıf yüzündeki heybet onu ebedileştiriyor...

Kendi zamanlarında yaşadıkları hayatın son demlerine şahit olduğumuz Çetmi'nin büyükleri bu kadar değil elbet... Kimi zaman bir hareketleriyle, kimi zaman bir sözleriyle ve

unutulmaz simalarıyla h a f ı z a m ı z a nakşolunmuşlardır. Onlar biz yaşadığımız müddetçe bizimle varlıklarını devam ettirecekler. Bizler onların hayatlarından küçük de olsa bazı kesitler aktardık...Ve Çetmi'nin büyüklerini dergimiz sayfelerinde gelecek nesillere tanıtip ebedileştirdik/ebedileştir eceğiz...

Gavgalı, insan sanki onun mazisinde yaşadığı acıların derin izlerini yüzüne bakınca görür gibi olurdu. Hayata bakan gözleri dışında yüzünün her tarafı çizgi çizgi

kırıkmış, gözleri o çile yumağı yüzünün derinliğinde... Geniş alını ve siması, iri vücudu, sakat ayağı ve eğri değneğiyle ve hepsinden önemlisi gür sesiyle Gavgalı...

Aslında onun adı, kendisinin kavgacı birisi olduğundan değil. Sülalesinin lakabından kaynaklanıyor. O normal konuşurken bile, gür sesi simasının verdiği heybetle bu lakabı çoktan hak etmiş bir insan... Ruhu şâd, mekanı cennet olsun.

MEMLEKET ŞİİRLERİ

Niğmetullah UÇAR

KARAMMIK

Bir cumartesi günü kırlara çıktık
Baharda yemyeşil açmış karammik
Dalları sıyırıp yaprak topladık
Çetmi dağlarına yönümüz bizim.

Çocukluğum geldi aklıma hemen
Sandım ki Çetmi'de küçücüğüm ben
Elimi kanatmış tuttuğum diken
Bugün hep yaşıyor dünümüz bizim.

Baharda yaprağı yemek oluyor
Dikeni zırh gibi onu koruyor
Yazın süpürgeyle saman topluyor
Karammikla geçti dünümüz bizim.

Boyu yüksek değil kendisi çalı
Yerden çıkıp uzar çok olan dalı
İnce sürgünlerde diken sıralı
Seyrederken güler yüzümüz bizim.

Başkası yanına yaklaşmaz bile
Dikeni eline batarsa hele
Çetmili dalını alınca ele
Çetmiye yönlenir gönlümüz bizim.

Karammik yaprağı ektik kovaya
Temizlensin diye ıslattık suya
Çorbasını yapıp koyduk sofraya
Bal-baklava görmez gözümüz bizim.

Çorbasına sanki limon sıkılmış
Bu ekşi tadını yapraktan almış
Baharda erkenden çiçek açarmış
Yine ateş oldu közümüz bizim.

İlan burçağına ilibitçeye
Yarpuz özleyenler ansınlar diye
Hiç yemeyenlere benden tavsiye
Geçmişe götürür sözümüz bizim.

Merhume Emine Çankaya

MEMLEKET ŞİİRLERİ

NE OLDU BİZE

Sabah seher ile çıkardık evden
Karanlık olurdu yollar giderken
Tarlaya varırdık güneş doğarken
Erkenden kalkardık ne oldu bize.

Tarlayı sürerdik eker biçerdik
Kurumuş ekmeği gölgede yerdik
Yaratanımıza şükür ederdik
Güneşte yanardık ne oldu bize.

Yüzümüz kirliydi elimiz çamur
Hergün yoğrulurdu teknede hamur
Dam akar yağardı üstüme yağmur
Ocağı yakardık ne oldu bize.

Hayvana yem-saman yükler giderken
Yürür yorulmazdık kazar idik gen
Aktoprak yüklerdik akşam dönerken
Neşeler saçardık ne oldu bize.

Saban derin gitse öküzler çekmez
Kazmayılan kazılan kıranlar bitmez
Yağmur çok yağarsa az evlek yetmez
Her yere uçardık ne oldu bize.

Damın yarısında öküz saman yer
Çiftçi öbür yana yatağı serer
İsli tencerede çorbası pişer
Ateşi yakardık ne oldu bize.

Orakla biçilir deste toplanır
Yığınlar içinde kelle aranır
Harmanlar depilir sap hazırlanır
Yorulmaz koşardık ne oldu bize.

İpin ortasında ağaç halka var
Kadın-kız, çocuklar sapsarı sırtlar
Akşam gün uçarken harmana toplar
Yıldızlar sayardık ne oldu bize.

Sap kaymasın diye harman olur düz
Sabahtan düzene koşulur öküz
Üstünde dönerken kavrulurdu yüz
Yolaktan sapardık ne oldu bize.

Saplar diğren ile çevrilir bazan
Dışarı taşarsa süpürülürdü yan
Ortaya toplanır olduğu zaman
Sıkıca yaşardık ne oldu bize.

Malama ortada Poyraz beklenir
Yabayla savrulup buğday çeşlenir
Çeç kalbur gözerle iyice elenir
Küreği saplardık ne oldu bize.

Saman hararlara akşam basılır
Gece yarısında yola çıkılır
Günde üç kez köye sefer yapılır
Yükleri sayardık ne oldu bize.

Denkler farklı ise hayvan devirir
Harara taş takıp yük dengelenir
Köyde azık hazır bostanlar yenir
Yaylaya çıkardık ne oldu bize.

Gece saman ile gelirdik köye
Üzülmezdik pabuç delindi diye
Gönülde yer vardı aşka sevgiye
Çok mutlu yaşardık ne oldu bize.

Buğday develerle bir günde biter
Deve katarları hep gece gider
Onlarca deveyi bir eşşek çeker
Yörükten korkardık ne oldu bize.

Bu çile değildir ekmek kavgası
Ayakta tutardı suyu havası
Yaz ve kış sürerdi yaşam kaynağı
Huzurlu yaşardık ne oldu bize.

Yağsızdı pilavı ekmeği bayat
O zaman daha da güzeldi hayat
Sevgiler kaybordu kalktı kanaat
Hep saygı duyardık ne oldu bize.

Niğmetullah UÇAR
Yunak - 28.04.2002

HAYATA

ÇETMİ'NİN SESİ

EVLENLER

Abdullah BOZDOĞAN (Hüseyin Oğlu)

Emine ÖNDER (Ali Kızı)

Evlenen kardeşlerimizi tebrik eder, ömür boyu mutluluklar diliyoruz.

ÖLENLER

Alime BALCI (Balcı Eminesi)

Alime GÜDER (Tütü Alimesi)

Emine ÇANKAYA (Zeybek Karısı)

Mehmet AYYAT (Kara Mehmet)

Hasan ASLAN (Bekmez Hasan)

Baba BİRCAN (Baba Efendi)

Zeynep OĞUZ (Koca İbrahim'in hanımı)

Ölenlere Cenab-ı Allah(C.C.)'dan rahmet, yakınlarına baş sağlığı diliyoruz.

HASTA OLANLAR

Fatma EŞSİZ (Mehmet Eşsin'in hanımı)

Betül BAYRAM

Mehmet KARADENİZ (Maraşlı Mehmet)

Hüseyin BOZDOĞAN (Demirci Hüseyin)

Hasta olanlarımıza acil şifalar diliyoruz.

BELEDİYEMİZİN ÇALIŞMALARI

Eski İlkokul bahçesine belediye araçları için bir garaj yapılmış ve buraya bir petrol kurulmuştur.

Ekinlikten Çingir'e giden bahçelerin içinden

yeni bir yol açılmıştır.

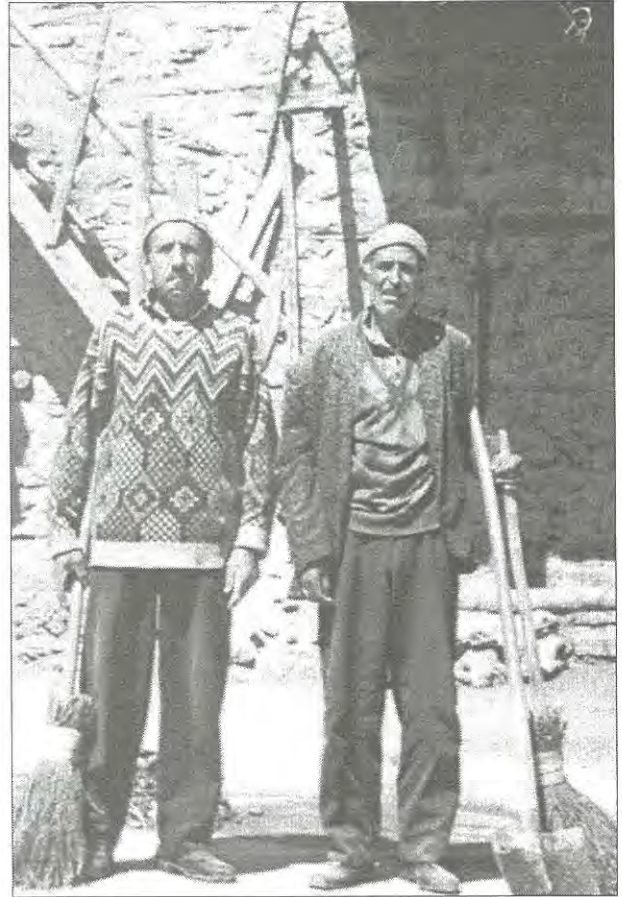
Ekinlikteki Pazaryeri düzenlemesi tamamlanmıştır.

Yazıcıoğlu sokağın kilitli taş döşeme işi tamamlanmıştır.

Belediyeye bir hizmet otomobili satın alınmasına karar verilmiş olup ihale 12 Temmuz 2002 tarihinde yapılacaktır.

Uçurum Harman Yolu, Bahçe Sokak ve Çingir Yolu düzenlemesi ile kilitli taş döşeme çalışmaları devam etmektedir.

Tek kavak mevkiine futbol sahası yapımına başlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Belediyemizin iki emektarı

AİLE TERBİYESİ

Süleyman ULUDAĞ

İslâm'ın aile konusundaki temel görüşü şöyle ifade edilebilir. HakkTeâlâ;

a) Bütün canlıları çift yaratmıştır. "Takdis ederim O Allah'ı ki yer yüzünde biten her şeyi, bitkileri çift çift yaratmıştır"1, "Gökten yağdırdığı yağmurla yerden çeşitli bitkileri çiftler çiftler çıkardı"2 , "O gökleri ve yeri yaratandır, size kendinizden eşler yarattığı gibi hayvanları da eş eş yaratmıştır. Böylece üremenizi sağlamıştır. 'O' nün gibisi yoktur, O işiten ve görendir"3, "Allah size kendi türünüzden eşler yarattı. Eşlerinizden de sizin için oğullar/çocuklar ve torunlar yarattı. Ve size hoş rızıklar verdi"4, "Sizi çift olarak yarattık"5.

Çok açık görülüyor ki Ulu Yaratıcı bitkileri, hayvanları ve insanları eş eş ve çift çift, yani erkekli ve dişili olarak yaratmıştır. Her türün, her cinsin erkeği ve dişi vardır. "Ey insanlar biz sizi erkek ve dişi olarak yarattık"6 , "Şu bir gerçek ki rahim'e atılan meniden erkek ve dişi olarak çiftleri O yatmıştır"7.

Yüce yaratıcının bitkileri ve hayvanları ve insanları erkekli ve dişili olarak yaratmasında pek çok sebepler ve gayeler; maslahatlar, faydalar ve hikmetler vardır. Bu tarz yaratma biz insanlar için büyük bir nimet ve lütuftur. Allah Teâlâ bunun bir hikmet olduğunu bize hatırlatıyor. Buna şükretmemizi kendisine itaat ederek nimetleri amaçlarına uygun bir biçimde kullanmamızı istiyor.

Bitkilerde erkeklik ve dişilik var. Bitkiler çeşitli şekillerde döllenir, ürer, mahsul ve meyve

verir, türlerinin varlığını sürdürürler. Hayvanlar da sevk-i tabii dediğimiz içgüdüleriyle, ilahî kanun ve nizama uyarak çiftlesin ürer, türlerini sürdürürler. Bazı hayvan türleri adeta bir aile hayatı yaşar gibidir. Meydana getirdikleri yavrularını büyük bir özenle besler, yetiştirir, terbiye eder, hayata hazırlar, onlara göz kulak olurlar.

Bitkilerden ve hayvanlardan farklı olarak eşler ve çiftler halinde yaşamak için evlenen ve bir yuva kuran insanlar bu işi iradeleriyle, bilinçli ve inançlı olarak yaparlar, insanların evlenip bir yuvada eşler ve çiftler halinde yaşamaları tabiatlarının icabıdır. Fıtrat ve hilkatlerinde yuva kurma arzusu insanda mevcuttur. Hayvandan farklı olarak insan bu arzusunu dînî, ahlakî ve hukukî bir düzen dahilinde tatmin eder, cinsel ve diğer ihtiyaçlarını bu çevrede giderir. O halde aile dediğimiz sosyal kurumun temeli dindir, ahlaktır, hukuktur. Bu temel üzerine kurulmayan bir aile yuvasının mutlu olma şansı bir yana var olma şansı bile yoktur.

İlk insan Hz.Adem'dir. Eşi Havva'yı Allah ondan yaratmıştır: "Ey insanlar! Sizi bir nefsten yaratan, ondan da eşini yaratan Rabbimzden korkun"8. Demek ki insanın erkeği ve dişi aynı cevherden yaratılmıştır. O halde bunlar temelde birbirine eşittir. Yani erkek ne kadar insan ise kadın da o kadar insandır. Temel haklar itibariyle de birbirine eşittirler. Bundan dolayı Allah Rasûl'u, "Kadın erkek bir elmanın iki parçası gibidir, bir yarısı o, diğer yarısı bu."9 diyerek bu hususu belirtmiştir. O halde evlenme akdinde eşlerin

iradeleri ve rızaları aynı ağırlıktadır. Evliliğin kuruluş aşamasında böyle olduğu gibi devamında da böyledir. Buna göre kurulan yuvadan eşler aynı derecede sorumludurlar. Aile hayatının rahatı huzuru ve güveni için işbirliği ve işbölümü yapan eşlerin ayrıntı sayılabilecek bazı konulardaki hakları ve görevleri farklılık gösterir. Fakat aile içinde erkeğin tüm hakları ve görevleri terazinin bir kefesine, kadınınki öbür kefesine konsa bunların birbirini dengelediği görülür.

Sıcak, huzurlu ve mahrem bir yuva olan ailenin bir çok hikmetleri ve faydaları vardır. Bunların en önemli olanlarından biri evlad sahibi olmak, bunları beslemek, yetiştirmek, korumak, hayata hazırlamak, terbiye etmek, edeb öğretmektir, insan, türünün varlığını böyle korur ve sürdürür. Vahiyden ve nübüvvetin kaynağından gelen inançlar, ibadet hayatı ve ahlak kuralları da aile aracılığıyla bir önceki nesilden bir sonraki nesile aktarılır. Bir insan dînî, ahlakî ve ananevî değerlerin korunmasını ve yaşatılmasını istiyorsa aile hayatına ve bu hayat içinde oluşan ve gelişen terbiyeye büyük önem vermek zorundadır.

Aile terbiyesinin sağlıklı ve sağlam olması ailenin kuruluşunun ve yapısının; eşler arasındaki sevgi, saygı, dayanışma ve ilişkinin iyi olmasına bağlıdır. Bunun için islam'ın evliliği ve aileyi nasıl gördüğüne bakmak gerekir.

Yüce Allah buyuruyor: "Huzur bulmanız için kendi türünüzden sizin için eşler yaratması, aranızda sevgi ve rahmet vücuda getirmesi O'nun varlığını ve hikmetini gösteren ayetlerindendir. Bunda düşünen bir toplum için alınacak dersler vardır."10 Demek ki evliliğin temeli sevgi, saygı,

şefkat; hedefi de huzur ve saadettir."

Allah Teâlâ: "Onlar sizin için, siz de onlar için elbisesiniz"12 buyuruyor. Bununla eşler arasındaki örtülü ve mahrem ilişkilere işaret ediliyor.

Ailenin sağlıklı ve evliliğin mutlu olması için evlenecek kişilerin nikah akdinden evvel birbirilerini görmeleri, beğenmeleri, evliliğe hür ve serbest bir iradeyle razı olmaları, birbirinin dengi olmaları, evliliğin sorumluluğunu kavramaları, birbirine karşı hak ve görevlerini bilmeleri lazımdır.

Hz. Peygamber: "Hepiniz çobansınız ve güttüklerinizden sorunlusunuz" dedikten sonra "erkek ailesinin çobanıdır ve aile bireylerinden sorumludur. Kadın kocasının evinin ve çocuklarının çobanıdır ve bunlardan sorumludur"13 buyuruyor. Demek ki eşlerden her birinin sorumluluğu vardır. Sorumlu olmaları aynı zamanda yetkili olmaları anlamına gelir. Çünkü yetkisi olmayanın sorumluluğu da olmaz. O halde eşler ailelerini yönetme konusunda yetkilidirler. Birinin aile reisi olması diğerinin yetkisiz ve sorumsuz olduğu anlamına gelmez aile reisi olan erkeğin yetkisinin ve sorumluluğunun biraz daha fazla olduğu anlamına gelir. Aile reisliği de aile bireylerine tahakküm etme, onları baskı altında tutma, keyfince yönetme anlamına gelmeyip aileyi koruma, kollama ve kayırma anlamına.

Yüce Allah: "Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi cehennemden koruyunuz"14 buyuruyor. Ailenin ve aile üyelerinin her bakımdan korunması ebeveynin ortak görevleri olmakla beraber bu konuda babaya daha büyük sorumluluk yüklenmektedir.

"Örfe göre kadınların hakları gibi vazifeleri de

vardır. Kadınlara nazaran erkekler bir derece üstündürler" 5 buyuran Kur'an'a göre kadınların hakları kocalarının onlar üzerindeki haklarıdır. Kısaca haklar ve görevler karşılıklı ve dengelidir.

Eşler çocuk sahibi oldukları zaman anne ve baba sıfatını kazanırlar. Kendi anne ve babalarına, hatta kayın valide ve kayın pederlerine göre evlad olan karı koca çocuklarına göre de anne-baba olurlar. Bu durumda karı-koca hem iyi bir eş ve çift, hem iyi bir evlad, hem de iyi bir anne-baba olmak yükümlülüğüyle karşı karşıyadırlar.

a- Eşler anne-babalarına karşı saygılı ve hayırlı bir evlad örneği ortaya koymak zorundadırlar. Kur'an önce Allah'a ibadeti, hemen ondan sonra anne ve babaya iyi davranmayı emreder." Anne ve babasının iyi ve hayırlı evladı olmayanların iyi ve hayırlı evlad sahibi olmaları uzak bir ihtimaldir. Çünkü her konuda olduğu gibi bu hususta da çocuklar ebeveyni örnek alır ve onları taklit ederler. Bunun böyle olması aile eğitiminin gereğidir.

b- Nikah akdiyle bir araya gelip yuva kuran çiftlerin iyi ve vefalı bir eş örneği vermeleri zorunludur. Evlilikte sadakat, güven, fedakârlık, feragat, şefkat, sevgi ve saygı esastır. Eşlerin birbiri üzerinde hakları, birbirine karşı görevleri vardır. Bu görev ve sorumluluk eşlerin özgürlüğünü sınırlar. Nikah akdi eşleri birbirine bağlı, birbirinden sorumlu hale getirdiğinden keyiflerince ve canlarının istediği gibi hareket edemezler. Bu noktada eşler birbirine karşı feragatli ve fedakâr davranmalı, eşinin rahatı ve huzuru için kendi rahatından vazgeçebilmelidirler. Özgecilik/isâr denilen yüce değer budur. Eşlerin sevgi ve saygı sadakat temelinde mutlu bir yuva inşa etmeleri bu

yuvada yetişen yavruların bedenlen, ruhen ve zihnen sağlıklı olmalarını temin ettiği gibi ahlaklı, terbiyeli, edebli, nazik, kibar, hakkaniyetli, saygılı, anlayışlı ve dindar olmalarını da sağlar. Edeb ve terbiye ile böyle bir aile elde edildiğinden böyle bir ailede yetişen çocuklar terbiyeli, edebli ahlaklı ve dürüst olurlar. Edebsizliğin ve terbiyesizliğin egemen olduğu ailede yetişen çocuklar ise edebsiz, terbiyesiz, arsız, saygısız ve ahlaksız olurlar. Çocuklar iyi huylar ve güzel davranışlar gibi kötü huylar ve edep dışı davranışları da ailelerinden alırlar. Çocuklara iyi ahlak gibi kötü ahlak da ebeveyninden yansır. Anasına bak kızını al sözü baba-oğlan ilişkisi açısından da doğrudur ve söz konusu aile terbiyesini dile getirir. Onun için ebeveyn, çocuklarında gördükleri kötü ve olumsuz hal ve hareketlerden dolayı çocuklardan çok kusuru ve kabahati kendilerinde bulmalı ve "acaba nerede hata ettikte böyle oldu", diye kendilerini sorgulamalıdır.

c- Anne ve babalarına, birbirine karşı iyi ve saygılı davranan eşlerin çocuklarına ve toplumlarına karşıda bir takım görevleri vardır. Ebeveyn evlatlarından sorumludurlar. Ebeveynin genel olarak evlatları, özel olarak oğlan ve kız çocukları arasında ayırım yapmamaları, mümkün mertebe hepsine eşit muamele yapmaları, doğduklarında kulaklarına ezan okumaları dini gelenekte iyi izlenimler bırakan ve güzel şeyleri çağrıştıran isimler koymaları, beden bakımından sağlıklı yetişmelerine önem verdikleri kadar ruh yönünden de sağlıklı yetişmeleri için gereken önlemleri almaları, öğrenim çağına geldiklerinde iyi bir tahsil yaptırmaları, güzel bir meslek edinmelerine, iyi bir evlilik yapıp mutlu bir yuva

kurmalarına yardımcı olmaları lazımdır. Hayırlı bir evlat sahibi olmanın yolu budur. Üzerlerine düşenleri yerine getiren ebeveyn mutlaka çocuklarının mürüvvetini görür, canını yaratanına teslim ettikten sonra ardından kendisini rahmet ve hürmetle yad edecek, ruhuna Fatihalar ve dualar okuyacak hayırlı bir ve zürriyet bırakır. Bunun içinde kabrinde ebediyen rahat yatar. Mahşer günü Hakk Teâlâ'ya kolay hesap verir.

Bakın Yüce Allah ne buyuruyor: "Kulakları sağır eden o korkunç gürültü geldiğinde kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden, evlatlarından köşe bucak kaçır." 7 insan neden sevdiklerinden ve en yakınlarından korkup kaçır ve gidecek delik arar? Onlara karşı ödevlerini ve sorumluluklarını hakkıyla ve tam anlamıyla yerine getirmemiştir de ondan! Ebeveynlerine karşı saygılı terbiyeli ve edebli olmayanlar, yavrularını edebli ve terbiyeli yetiştirmeyle dünyada da ahirette de rezil rüsva olurlar. Yaptıklarına bin pişman olurlar, şehvetleri ve şöhretleri acıklı duruma düşmekten onları kurtaramaz, işte böylelerine işaretle:

"Onlar dünyada rezil rüsva olurlar, ahirette de korkunç azap onlar içindir" ° buyurmuştur.

Aile terbiyesi son derece önemlidir. Sosyal hayatta aile hücre gibidir, toplumun temel taşıdır, bir okuldur, bir edeb ve terbiye ocağı olduğu kadarda bir İlim ve marifet mektebidir. Yeni nesiller vahiy ve gelenek kaynaklarından gelen pek çok şeyi kendiliğinden ve doğal olarak burada öğrenirler. Ailede alınan İnanç, bilgi, görgü, terbiye ve davranış kalıpları insanı hayat boyu etkiler ve yönlendirir. Bu yuvada eşler ve çocuklar birbirlerinden çok şey öğrenirler. Aile, etkileşimin

en fazla ve en etkili olduğu Önemli, ulvi ve kutsal bir kurumdur. Onun İçin de dokunulmazlığı vardır. Dıştan müdahalelere karşı korunmuştur. Çoğu zaman ailede olup biten şeyler aile içinde kalır ve kalmalıdır. Aile mahrem bir yuvadır. Hiç kimsenin başka bir ailede olup biten ve gizliliği bulunan hususları merak edip bilgi edinmeye çalışması caiz değildir. Kur'an tecessüsü yani başkalarına ait mahrem hususları merak edip öğrenmeyi yasaklar." Aile bireylerinin de ailede cereyan eden her şeyi başkalarına anlatmaları ve mahrem hususları dışarıya sızdırmaları caiz görülmemiştir. Aile bireylerinin özellikle eşlerin aile mahremiyetine riayet ederek "aile sırrını" saklı tutmaları ailenin huzuru için şarttır. Aile sırrı kadar aile şerefine ve itibarının titizlikle korunması, ailenin vakar ve ciddiyetle temsil edilmesinde önemlidir.

Ve alemlerin Rabbi/terbiye edicisi ve sahibi açık seçik ve kesin bir şekilde uyarıyor:

"Ey müminler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun".2'

Dipnotlar:

1 -Yasin, 36/36; 2-Taha, 20/50, Zuhruf, 43/12; 3-Şura, 42/11; 4-Nahl, 16/72; 5-Nebe. 78/8; Fatır, 35/11; 6-Hucurat, 49/13; 7-Necim, 53/45, Kiyamet, 75/39, Leyi, 92/3; 8-Nisa, 4/1; 9-Nisa, 4/1; 10-Rum, 30/21; 11 -bk. A raf, 71 89; 12-Bakara, 2/187; 13-Buhari. Itk, 17; Müslim, imaret, 1199; 14-Tahrim, 66/6; IS-Bakara, 2/228; 16-Bakara, 2/83; Nisa, 4/36; En'am, 6/151; Isra, 17/27; Lokman, 31/14; Ankebut; 17-Abese, 80/33-36; 18-Bakara, 2/85, 14; Maide, 5/33, 41; 19-Bk. Hucurat, 49/12; 20-Bakara, 2/204, 205; 21-Tahrim, 66, 6.

BİZİM SİLAMIZ

Burcu ÇAKIR

Sevgili Çetmililer, ben Çetmi'den çok uzaklarda, Çetmi özlemi ile yaşayan bir kardeşinizim. Buradan size köyümüzün güzelliklerinden bahsetmek istiyorum. Bana göre sılamızın en güzel tarafı insanlarıdır. Sonra Çetminin dağda bağı da bir başka güzel. Her türlü kirlenmişlikten uzak pırıl pırıl havası ve suyu var. İnsanlar bundan doya doya istifade ediyorlar. Çetminin geleneksel hale gelmiş ÇETMİLİLER GÜNÜ, kutlamaları bizim beldemizi diğer yerlere göre daha da güzelleştiriyor. Hele günümüzün yapıldığı uçurum harman ve parklarımız şahane manzaralı yerler. Her sene yeni yeni sanatçılar gelir, daha güzel etkinlikler yapılır. Uçurum harmanda akşamları Çetmiye karşı oturup çay içmek, seyir yapmak anlatılmaz bir duygu. Çok sihirli bir görünümü var. Çetmimizin, güzel yaylaları, bağları, bahçeleri, önünden akan ırmağı, şelaleleri, yalçın kayalıkları, vadileri dillere destandır. Ben o yerlerin hepsine gidemedim ama. Mehmet Dedemden, anneannemden oraların hikayesini çok duydum. Onların güzel hatıralarını anlatırken ben sanki oraları gezmiş gibi oluyorum.

Mehmet dedem ve Gülizar anneannem Çetmi'yi çok seviyorlar. Çetmi özlemlerini azda olsa giderebilmek için evlerini Uludağ'ın eteklerine yaptırılar. Biz her Pazar onları ziyarete gideriz. Sanki Çetmi'ye gidip gelmiş gibi oluruz. Çünkü evin bahçesi aynen bizim sılamızın bahçelerine benziyor. Orada her türlü sebze ve meyvayı dalından koparıp tadabiliyoruz. Hatta bakla tomata bile pişirebiliyoruz.

Buradan Mehmet Dedeme ve Anneannem Gülizar hanıma; bizlere Bursa'da Çetmi havasını teneffüs ettirdikleri için, Çetmi yemeklerini tattırdıkları için teşekkür eder, ellerinden saygıyla öperim. Çetmi'de buluşmak umuduyla bütün dostlarımızı ve okuyucularımızı selamlıyorum. Hoşçakalın.

ANNE

Anne! Anne!

İlk yürüdüğüm günü hatırlar mısın anne?

Elimden tutmuştun düşmiyeyim diye!

İlk konuştuğum günü hatırlar mısın anne?

İlk anne demiştin, çok sevinmiştin anne!

İlk yemek yediğim günü hatırlar mısın anne?

Üstüme dökmüştün yemeği çok kızmıştın a

İlkokula gittiğim günü hatırlar mısın anne?

Sevinçten önlük yerine pantolon giymiştim.

Mezun olduğum günü hatırlar mısın anne?

Çok sevinmiştin mezun oldum diye!

Öğretmen olduğum günü hatırlar mısın?

Çok sevinmiştin o gün hayallerim

gerçekleşti diye!

Evlendiğim günü hatırlar mısın anne?

Çok üzülmüştün o gün senden ayrıldım diye!

Anne! Anne!

Öldüğüm günü hatırlar mısın anne?

Hatırlamazsın, çünkü o gün yoktun anne!

Seni çok sevdiğimi biliyorsun anne!

BİZİM TAYFA

FARKLI KULLANILAN KELİME VE İSİMLER

BİZİM TAYFA

- 1- Abla = cice
- 2- Armut = armıt
- 3- Atlet = göynek
- 4- Ayakta durmak = zanalma
- 5- Bardak = kupa
- 6- Baca = muhari
- 7- Bahçe = bahça
- 8- Başörtü = cember
- 9- Horoz = foraz
- 10- Yumruk = sümsek
- 11- Tavuk = tavık
- 12- Tekme = dekme
- 13- Gömlek = işlik
- 14- Tepe = belen
- 15- Kardeş = gülü
- 16- Pantolon = pontul
- 17- Büyük = böyük
- 18- Ayakkabı = babıç
- 19- Onu = endeği
- 20- Soba = zoba
- 21- Şunu = şendeği
- 22- Elbise = fistan
- 23- Anahtar = gora
- 24- Düğme = zedef
- 25- Tencere = çencere
- 26- Patates = tomata
- 27- Avare = singil
- 28- Patlıcan = garabadılcan
- 29- Salon = sofa
- 30- Salatalık = bostan
- 31- Fasulye = bakla
- 32- Önlük = gırazet
- 33- Ömer = omar
- 34- Havan = dibek
- 35- İsa = ese
- 36- Mendil = yağlık
- 37- Ramazan = ıramazan
- 38- Çanta = çente
- 39- Recep = irecep
- 40- Omuz = çiğil

- 41- Numan = nöğmen
- 42- Medriven = enecek
- 43- Yol = susa
- 44- Çeşme = muğar
- 45- Atkı = boyunbağı
- 46- Tabak = sahin
- 47- Divan = somya
- 48- Naylon = yaylon
- 49- Yumurta = numurta
- 50- Lastik = uşkur
- 51- Dolap = belge
- 52- Çeşme = gurna
- 53- Uyuma = üyüme
- 54- Fermuar = circır
- 55- İğnelik = cepcebe
- 56- Marul = marıl
- 57- Kavun = gavın
- 58- Elma = alma
- 59- Karpuz = garbız
- 60- Cıvcıv = büllü
- 61- Vadi = goyak
- 62- Havuz = haft
- 63- Kazak = fanile
- 64- Fare = kene
- 65- Yılan = ilan
- 66- Oda = göz
- 67- Çelebi = ini
- 68- Çekirdek = güneşıkı
- 69- kuzey = guzan

**Siz değerli
okurlarımızın da
çalışmalarını bekliyoruz.
ÇETMİ'NİN SESİ**

DESTANLAR KONUŞUYOR

DEDELERİMİZ

Zeki ŞAŞMAZ

Kesik çalda Emin Yusuf Muhittin goca
Bir eşiği şalba öbürü yonca
Nerdesin Gaca Ali hey Emin Musa
Nettin kesik çalım dedelerimi.

Galenin boynunda Esebakalı
Goca çavuş emmi hey Göbüdalı
Hani çayır Tabbdığım Gavgalı
Nettin yaylam nettin dedelerimi.

Çayır kenarında tüfekçi Katip
Eresil Hüseyin nerede Hatıp
Ayvat tütün içer gaşların çatıp
Nettin ey çakıllım dedelerimi.

Yörük pınarında yok Irza dayı
Hem Eyüp Hüseyin hem Mustafa'yı
Safiya oğluna taktım kafayı
Nettin Topak taşım köylülerimi.

Goyak kenarında var Ayvat Ali
Karşıda oturur çamurcu Veli
Altıparmak Ali birde Nöğmeni
Nettin söyle yaylam sevdiklerimi.

Çakıllı güneyi Cerit Osman'ı
Şakir Ömer Ahmet, Sulu Hasan'ı
Topal Hüseyin ve Gök Mehmet dayı
Nettin yaylam söyle gördüklerimi.

Çamur yalanının güzel yolu var
Sırtında damları eksik pardılar
Eski Osman tarlada arpamı yolar
Nettin söyle yaylam bildiklerimi.

Ehtiyar Mehmedim ekin mi biçer
Biçtiği destenin boyunu ölçer
Demli çay içmeden eyner mi biter
Nettin söyle yaylam bildiklerimi

Sinekli eğrikte sordum Keleş
Baba Efendinin gelmiyor sesi
Vural dayı yanında keklik kafesi
Nettin söyle yaylam sevdiklerimi.

Merhum Mevlüt BALCI

Gılışlı Mehmetle, Halil Karaca
Uzun Kamil yolda biçiyor yonca
Her yer çayır çimen dizim boyunca
Nettin söyle yaylam bildiklerimi.

Aktoprak Tepede Zeybek dayımı
Hani Talaş efe onun gayını
Gılışlı Abdullah, Ütük dayıyı
Nettin söyle yaylam saydıklarımı.

Garagilik Ahmadı, Hüsem Omarı
Tütü Hasanımı ve Bozoğlanı
Aşağı dikmende yok Ebiş Ali
Nettin yaylam söyle saydıklarımı.

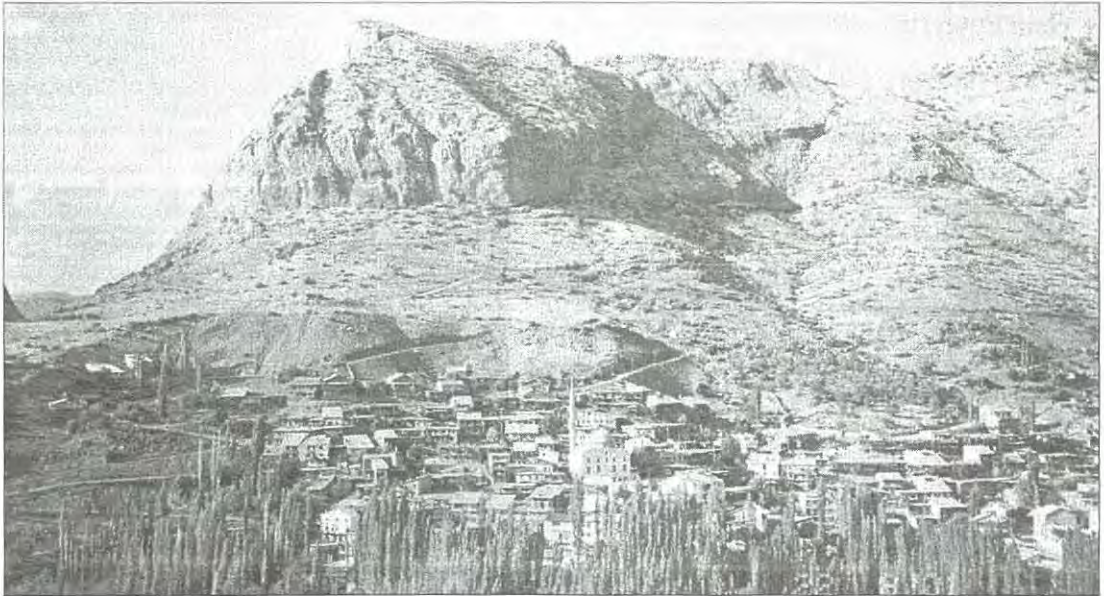
Oradan kalktım Akpınar'a giderken
Çaldan geçtim yolum bitmedi erken
Tütü Hüseyini düğen sürerken
Nettin söyle yaylam gördüklerimi.

Ev beleninde hep, duran Gavgalı
Hani Goca Ekiz, Nerde Saralı
Şükrü Korkmaz ile Ebiş Hasanı
Nettin yaylam söyle saydıklarımı.

Aşağı Akpınar Goca Gambırı
Çilek Abdullahı, Goca Çandır
Foterli Dibegi, Doktor Hasanı
Nettin yaylam söyle saydıklarımı.

Oradan geçsem Musa Gölü yoluna
Salıncak kursaydım ardıc dalına
Sefil Zeki bakma dünya malına
Nettin söyle yaylam andıklarımı.

Ordan sonra var Anırcak salısı
Sarı Hüseyin adamın hası
Hani Baki Mehmet, Güssün Alısı
Nettin söyle yaylam saydıklarımı.

Gökseki'den Çetmi'nin genel görünümü

KARDEŞ SESLER

ÇETMİLİLER

Salih Atabey ÖZCAN

KARGI ÇETMİ'DEN KARDEŞ TAŞKENT ÇETMİ'YE MERHABA

Sevgili Taşkent Çetmili Akrabalarım Selamünaleyküm. Ben 1962 doğumlu Salih Atabey Özcan. Çorum ili Kargı ilçesi Çetmi Köyündenim. Köyün ilk kuruluşu 1290 yıllara rastlamakta, köyü ilk kuran Koroğulları olarak bilinen Baba Sülalem kurmuş şu an köyümüzde çok yaşlı Koroğlu'nun Kızılçördüğü diye bilinen yaşlı Armut ağaçları bulunmakta. Bu Çördük ağaçları üzerinde yaptığım inceleme de en az 600 yıllık olduğunu saptadım. Babam Yakup Özcan (Sağır Yakup), 1319 doğumlu idi, 1990'da Hakk'a yürüdü. 65 yıl gözleri hiç görmedi aklım ermeye başlayınca Baba dedim, bu köyü bizim Atalarımız kurdu, sana dedelerin onlarada sinsile yolu ile anlatılanlar var mı anlat dedim. Çok zeki ve kuvvetli hafızaya sahip (Sağır Yakup) babam başladı anlatmaya oğlum Ciddir Ali Dedem dedi ki; biz Ankara Keskin yöresine toplu Orta Asya'dan gelmişiz, tabi Karakeçi mal ve kalabalık olduğu için kaç devran döndü buralara geldiğimiz bilinmez (Devran=Asır) anlamında Keskinden kimileri Konya-kırşehir tüm Anadolu'ya dağılmışlar bizimkiler Gırıkgale (Kırıkkale), İskilip, Tosya, Gastamonu(Kastamonu),Taşköprü, Boyvata (Boyabat) gelmişiz. Etraf bataklık, sivrisinek, (büyük bir ırmak) varmış. Davarlar durmamış birazı demiş aşağı gidelim, birazı

demiş yukarı gidelim. Bir grup aşağı gitmiş, bir grup bizimkiler bu Çetmiye gelmiş. Yayla olarak ilk evi yapmışlar - Taşköprü'de Çetmi var. Tosya'da 1- Çepni var, Boybat yaylacık Çetmi var, Bafra'da 1 Çepni var, İskilip'de 1 Çetmi var.

Osmancık'da 1 Çetmi var diye devam etti. Pekiyi baba biz kimiz dedim. Kızarak *Türkoğlu Türküz bu köye Çetmi dedilerse bir bildikleri vardır dedi.* (Not: Aynen Babam Sağır Yakup'un aksanı ile yazdım)

İşte ben o zaman 13 yaşında idim. Bende Anadoluda'ki Çetmi veya Çepni köy ve kasabalarına bir merak ve tarihten gelen akrabalığın özleme dönüştüğü 18-19 yaşlarında köylülerime söyleyince sen delimisin başka işinmi yok derlerdi. Allah ilk olarak Taşköprü Çetmi'ye gitmeyi nasip etti hiç yabancılık çekmedim içimde tarifsiz heyecan vardı. Yaşlı adamlara baktım hepsi esmerdi uzun boylu ve tıpatıp baba ve sülaleme benziyorlardı. Kendilerine bende Çetmiliyim deyince kimlerden dediler Kargı Çetmi dedim. Yanımdaki bir yaşlı emmi Ben Gonya'da (Konya) asger (asker) idim.Orduda 3 tane Çetmili varmış. Fakirlik cahillik uğrayamadım dedi. Sonra en yaşlı emmiye buraya nasıl geldiniz diye sordum. Tüylerim diken diken oluyor içimden ağladığımı belli etmiyordum. Rahmetli Sağır Yakup Babam ne anlattı ise bu yaşlı emmi de onu söylüyordu. Şimdi Taşköprü Çetmi'den İsmail Hakkı Doğan Abimiz Taşkent Çetmi'den Şükrü Karaca abiyle akraba bile oldular. Tosya Çepni'ye gittim sıcak karşıladılar. İçinden iki çay akıyor tarihi evleri var. En yaşlı emmiye sordum buraya nerden

HISARDENT
DIŞ LABORATUVARI

SALİH ATABEY ÖZCAN

Belediye Cad. No.2 Kat : 1 (Karakol Yanı)
Gültepe - Kağıthane / İSTANBUL
Tel : (0212) 284 94 19 - 278 98 19
Cep Tel : (0505) 424 86 19 - (0535) 729 97 18

geldiniz diye bana Orta Asya'dan geldik. Çepni Türkleri'nden olduklarını, araştırılırsa Anadolu'da çok Akraba çıkar dedi. 10 yıl önce Ortadoğu gazetesinde bir yazı okudum yazı sonunda Şükrü Karaca Çetmi Kasabası Taşkent yazıyordu. Hemen mektup yazdım 3 ay sonra cevap geldi. Nasıl sevindim bilemezsiniz 1998 yılında Çetmi'de düzenlenen yayla şenliklerine Şükrü Karaca Abimizi davet ettim. Otagara gittim karşılamaya kalabalığın arasında hiç sormadan Şükrü Abiye hoş geldin dedim ve sarıldık o anı hiç unutamam. Kızı Neslihan'la birlikte köye beraber gittik.

Şükrü Karaca Abinin sayesinde Taşköprü Çetmililerde gelmişti. Yayla şenliklerinde anons ettik 25 bin kişi vardı. Konya Çetmi ve Taşköprü Çetmi geldi diye çok büyük alkış aldı. Merak konusu oldu, Şükrü Karaca Abiye Taşkent Çetmi'yi sordular. Allah'a şükür Kargı Çetmi artık Konya Taşkent Çetmi'yi biliyor ve bana zaman zaman soruyorlar (inşaallah bundan sonra daha sık) aramızda dağlar olsa da, gönülden bağ olacak. Tüm Taşkent Çetmili akrabalarımı Allah'a emanet ediyorum. 13-14 Temmuz'da yapılacak yayla şenliklerimize bekliyorum. MİSAFİRİMİZ OLUN..

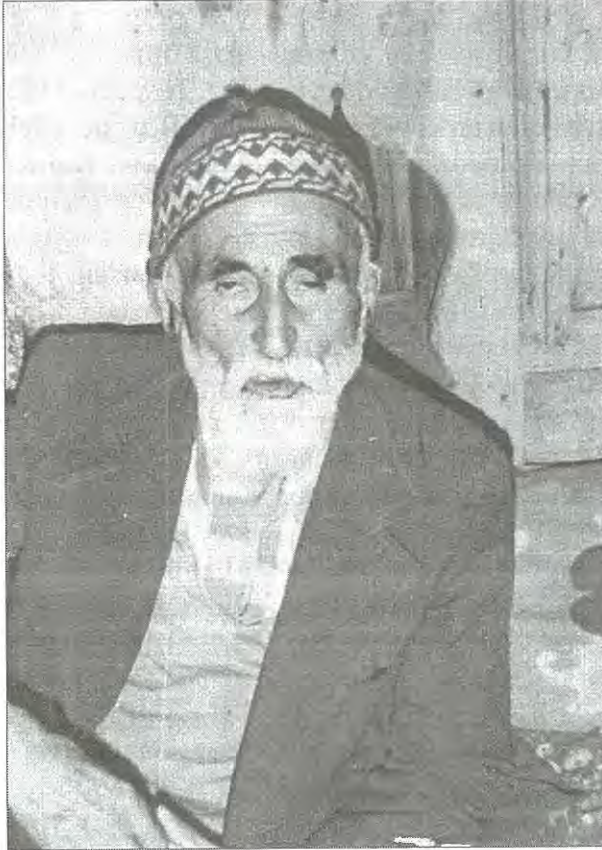
ÇORUM

KARGI-ÇETMİ'Yİ TANIYALIM

1290'lı yıllarda Çengi Türkleri tarafından kuruldu. Kargı ilçesinin 38 kilometre kuzeyinde Koroğlu Dağlarının Boyabat'a bakan

eteklerinde kurulmuş yarı engebeli araziye sahip sarı çam, karaçam, meşe, gürgen kayınlarla kaplı orman alanı bakımından Çorum'un en büyük köyü 2 mahallesi ve merkez Çetmi'den oluşan köy 450 hane 3 camisi PTT santrali (kodu : 0364679) köy odası, gasilhane, köy hizmet konağı evlerde şebeke suyu var, % 60'ı

İstanbul'da . Ankara,Denizli,İsveç,Almanya ve Fransa'da da

Hemşehrimiz Merhum Yakup Özcan

köylülerimiz var. Merkezi İstanbul Emirgan'da bulunan Dernek 1997'den beri hizmete devam ediyor. Çetmi Köyünün fiziki yapısının ve toprak k o n u m u n u n Cevizciliğe uygun olmasından dolayı 2002'nin ardında türlü ve asılı olan 1200 ceviz fidanı dernek öncülüğünde köylüye dağıtılarak Çetmi köyüne dikildi. 3 tane yaylası olan Çetmi köyünde hızlı bir gelişme olmaktadır. Gurbetteki her köylü köyüne betonarma ev yaptı ve yapmakta. Kendi içimizdeki fakiri aramızda kimseye muhtaç etmediğimiz için

camimizi 1yilda 3 katlı yaptığımız için çevre köylerde; Çetmili denince birbirini seven ve tutkun olan insanlar olarak tanirlar. 4 yıldır yapılan Akkaya yayla şenliklerimiz ve yağlı güreşler çevre illerde dahi takdir edilmelte. Çorum İskilip de Çetmi Sipahi Köyü, Çorum merkezde Çepni Mahallesi yine bize yakın olan Gümüşhacı Köy ilçesinde Çetmi Köyü, Boyabat Yaylacık,Çetmi Mah., Taş Köprü Çetmi, Çatalzeytin Çepni, Tosya Çepni, Bafra Çepni bulunmaktadır. Saygılarımla...

ÇOCUKÇA

Ali Tuğrul AKKOCA

FIKRALAR

ZEKİLİK

Temeli Dursun'a "Ben çok zekiyimdir üç aylıkken yürümüşüm" deyince, Dursun "Ha sen buna zekamı diyorsun ben üç yaşına kadar kendimi kucakta taşıtmışım".

PLAKA

Sonradan görme bir karı koca mumyalar müzesini geziyorlarmış. Kadın: İ.Ö.41 ne demek diye sormuş, kocası cevaplamış: Adama çarpan arabanın plakası herhalde.

MAKİNİST BİLİYOR MU?

Temel İstanbul'a gitmek için trene binmiş, kondüktör trenin Ankara'ya gittiğini söyleyince Temel: Peki makinist yanlış istikamete gittiğini biliyor mu?

NEREDEN BULMUŞ

Temel papağanıyla bir eczaneye girmiş. Eczacı: Ya kardeşim nerden buldun bunu? Deyince Papağan: Bunlardan daha çok var! Demiş.

BİZE GELİYOR HERHALDE

Kocası ölen kadın cenaze alayının ardından ağıtlar yakarak ilerliyordu: "A herif nerelere gidiyorsun; gittiğin yerde ne hava, ne su var; ne ışık var ne güneş; ne ekmek var ne de aş....."

Bunları dinleyen Hoca Nasreddin hanımına seslendi: "Kapat kapıyı pencereyi hanım bunlar bizim eve geliyor herhalde".

KULAKLIK

Temel kulağında wolkmenle berbere girmiş. Koltuğa oturmuş. Berber uyarmış:

-“Beyefendi kulaklığı çıkarmalısınız!”

Temel bu uyarıyı kabul etmemiş:

-“Hayatta çıkarmam ustam”

-“Çıkarmadan tıraş olamazsınız!”

-“Olsun sen böyle yap”

Berberle Temel arasındaki tartışma bir müddet daha devam etmiş. Artık dayanamayan berber kulaklığı alıvermiş, Temel'de olduğu yere yığılmış kalmış.

Ne yapacağını bilemeyen berber kulaklığı kulağına götürmüş ve duydukları karşısında şaşkına dönmüş:

-“Nefes al nefes ver! Nefes al nefes ver...”

PAPAĞAN

Kekeme bir adam papağan almak için dükkana girmiş satıcıya:

-“Bu bu bunlar, i i iyi koko nunu şurşur mu” diye sormuş. Satıcı:

-“Sizden iyi konuşmazlarsa bedava veririm efendim” demiş.

ELHAMDÜLİLLAH

Mehmet oğlu Ömer'i okula götürüyordu.

-Oğlum bir yere giderken bir şey yapmaya başlaman önce “BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM” demelisin.

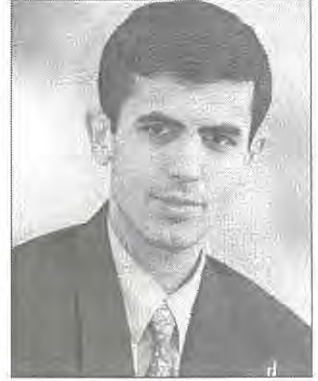
-Baba okula gitmek için evden çıkarkende besmele lazım değil mi?

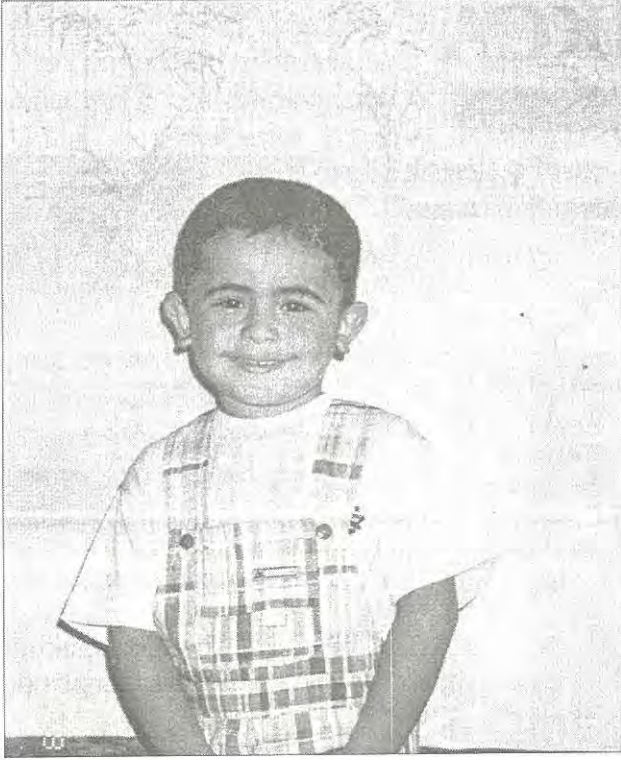
-Tabii oğlum.

-Okuldan çıkınca da ELHAMDÜLİLLAH demeliyiz öyleyse.

YILDIZLAR

Öğretmen: “Bana belli başlı yıldızları

İstanbul'dan Abdullah AKKOCA

sayabilir misiniz?"

Öğrenciler: "Spor yıldızlarını mı, sinema yıldızlarını mı?"

DUVAR YAZILARI

- *Bedavaya sadece güneş doğar.
- *İnsan güzel sevmez sevdiğini güzel bulur.
- *Edison elektriği buldu ama parasını biz ödüyoruz.

Sigara içenlere öncelik tanı, nasıl olsa hayatlarının son günlerini yaşıyorlar.

*İnsanların yalınayak dolaştığı ülkede hukukçunun görevi adalet dağıtmak değil ayakkabı yapmaktır.

*Hayatta her limana uğra fakat demir atma.

*Yazılıdan sıfır aldım ama önemli olan katılmaktı.

*Üç çeşit dost vardır; birincisi ekmek gibidir, her zaman istersin. İkincisi ilaç gibidir lazım olunca ararsın. Üçüncüsü de mikrop gibidir o gelir seni bulur.

*Hayat üç gündür dün, bugün, yarın. Dün geçti yarın geleceği belirsiz, o halde bugünün kıymetini bil.

*Acı söyleyecek dost mu kaldı.

*Erkekliği ile övünür kadından doğan erkekler.

*Zayıfsız karne duvaksız gelin gibidir.

*Sık sık ameliyat olun içiniz açılsın.

*Gerçekler acı, baklava tatlıdır; öyleyse baklava gerçek değildir.

TEKERLEME

Elim elim ibricim

Elimden çıktı bir kuşum

Kuşu dala kondu

Dal bana yemiş verdi

Yemişi çobana verdim

Çoban bana kuzu verdi

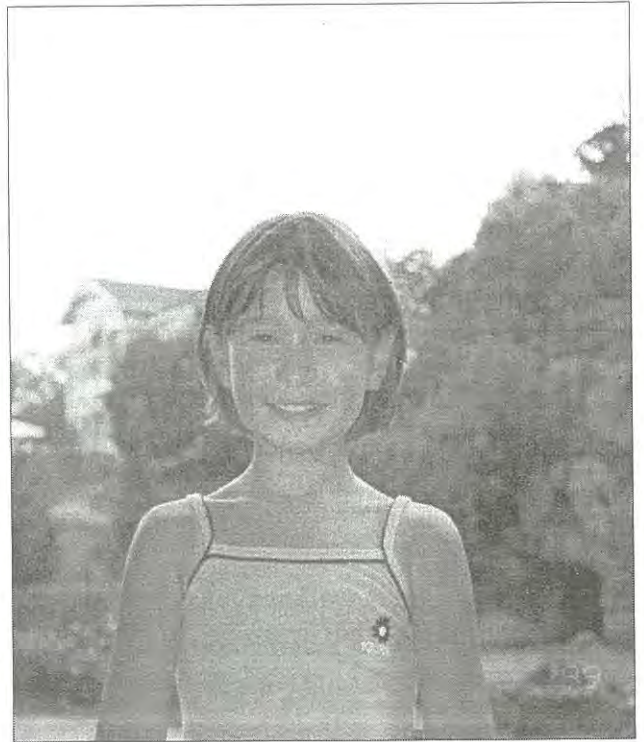
Kuzuyu kasaba verdim

Kasap bana para verdi

Parayı bakkala verdim

Bakkal bana şeker verdi

Şekeri bebeğe verdim

Eskişehir'den Pelin ÖZGÜL

Aldı bir güzel yedi.

BİLMECELER

*Yazın giyinir kışın soyunur. (Ağaç)

*Karşıdan baktım al, tadına baktım sanki bal. (Kiraz)

*Ekonomik açıdan en rahat ilçemiz hangisidir? (Ödemiş)

*Kadınların en çok korktukları ilimiz hangisi? (Kocaeli)

*En beyaz ilçemiz hangisi? (Akşehir)

*En sağlam ilçemiz hangisidir? (Taşkent)

*En uyuk ilimiz hangisidir? (Afyon)

*En efendi ilçemiz hangisidir? (Beyşehir)

*Arıların bal yapmadığı kovan hangisidir? (Mermi kovanı)

*Hayvanların en kibar hangisidir? (Baykuş)

*Dünyanın en parlak devri hangisidir? (Cilalı taş devri)

*Herkes çaldığı halde hırsızlık sayılmayan şey nedir? (ıslık)

*Bir fili bir arabaya 3 hamlede nasıl yerleştirirsiniz? (1-Kapıyı açarı, 2-Fili yerleştiririz, 3-Kapıyı kaparız)

ÇOCUK BİLMECELERİ

Hangi Kuşak bele sarılmaz? (Gökkuşağı)

Hangi istasyonda tren durmaz? (Benzin istasyonu)

Hangi havada yağmur yağmaz? (Oyun havası)

Hangi yazı okunmaz? (Alın yazısı)

Kırılınca en çok sevinilen şey nedir? (Rekor)

Çekilmesi en zor şey nedir? (Çile)

Bir yılan bir kirpiye dolanırsa ne olur? (Dikenli tel)

Hangi soru evet diye cevaplandırılmaz? (Uyuyor musun)

Hangi anahtar hiçbir kilidi açmaz? (Sol

anahtar)

Bir eliyle 15 tonluk kamyonu kim durdurur? (Trafik polisi)

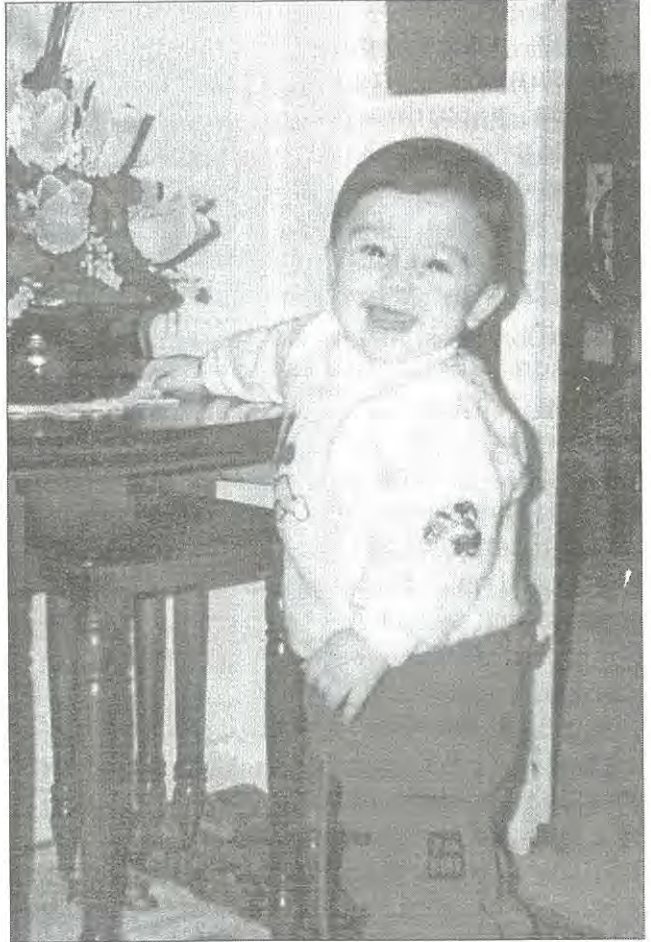
Hangi ağrı en güzel ağrıdır? (İlk göz ağrısı)

Yarım elma neye benzer? (Diğer yarısına)

Hırsız girdiği evde çalacak bir şey bulamazsa ne çalar? (Bozuk çalar)

Isırdığınız bir elmada rastladığınız bir kurttan daha kötü olan şey nedir? (Yarım kurda rastlamak)

Derleyen: Zeynep Önder

**İşte bir cennet kuşu
Sn. Hikmet USLAN'ın
Oğlu Furkan USLAN**

MAZİDEKİ CANLAR

VELİ ÇAVUŞ (KARACA) (D:1304-Ö:1966)

Şükrü KARACA

İnananları arasında mensubu bulunduğumuz İslâm Dini'ni "32 Farz" ını ve umûmîyetle sünnete tealluk eden hususlarını, henüz İlkokula gitmeden nasıl ki Babaannem "Kurukızı" Fadime Karaca öğretmiş ise; Türk milliyetçiliğini de yine o yaşlarda dedem "Veli Çavuş" öğretmişti!...

Henüz dört-beş yaşlarımda bulunuyordum ki, içimde muazzam bir silâh sevgisi mevcut du. Bizim Anadolu insanının "muhtar çakmağı" dediği, o meşhur benzinli çakmağın içine pamuk, fitil ve benzin konulan deposunu söker, tabanca yapardım. "Namlu" olarak değerlendirdiğim bu depoya barut doldurup sıkılama yaptıktan sonra, üzerine çivi ile delikten görünen barutu doğrudan doğruya veya o küçücük deliğe yapıştırdığımız dinamiti atışleyerek patlatırdım. Hiç şüphesiz çok tehlikeli bir oyuncaktı; ama yüreğimde alev alev yanan silâh sevgisini hangi tehlike söndürebilirdi ki? Hatta yine tahtadan, yay yerine lastikle çalıştırdığımız kızaklı "Mantar tabancası" bile yapardım. Bunlar benim ve benim gibi meraklı çocuklar için, çok basit şeylerdi!

Ben doğmadan babamın aldığı ve "Karadağlı" tabir edilen bizim "beşli" bir toplu

tabancamız vardı. Tabiatıyla, teknolojinin gerisinde kaldığı için mermisi üretilmiyordu; fakat bir makinalı tüfek mermisini kovanını keserek, elle doldurmak suretiyle mermi haline getiriliyordu. Nitekim, ben bunları da bulup öğrenecektim. İşte bu tabanca, dâima un ambarı ile duvar arasındaki yerde atılı dururdu.

Merak sâikâsıyla her şeyi öğrenmek azmî ve içimde kıpırdanan millet sevgisiyle, ne zaman Veli dedemi evinin balkonunda veya yol kenarında çıkan merdiven dibinde görsem, derhâl kendi evimize girip, "Karadağlı" yı kaptığım gibi dışarı fırlar:

"-Dede!... Dede!... Tak, tak!..." der, aklım sıra ateş ederdim. O da beni bu halimle çok severdi. Kendisinin çocuğu olmadığı için, beni kendi yavrusu gibi sevip okşardı. Bu ciddi taklitlerimi ve tatbikatlarımı görünce, eliyle işaret ederek beni çağırıp, yanına oturtdu. Elimden tabancayı alır, sağını solunu çevirir bakar, yüreğinin derinliklerinden bir

Çanakkale Gazisi Veli Çavuş'un Çetmi'deki Anıtı

"Hııı..." ciye "Ahh..." çekip, anlatmaya başardı; "-Hey gidi günler, hey!..." der, bir müddet sustuktan sonra da:

"-Çanakkale'de..." der anlatmaya başlardı. Evet, Çanakkale'de kendilerine Türkün ekmeği, aş yedirilmiş müslümanları da

kandırıp, iğfal ederek yanlarına alıp üstümüze saldıran başta İngiliz, Fransız ve Avusturyalı askerler ile boğaz boğaza savaşılmıştı. Metre kareye altı bin merminin isâbet ettiği mübarek vatan toprağını cehenneme çevirmişlerdi. Binlerce hatıralarıyla, necip bir milletin en kahraman ve çoğu münevver 193.000 evlâdı “şehid”, bir o kadar da “gazi” olmuştu. O ancak Türk'e has mertlik savaşının destanını, her hânesinden mutlâka bir iki şehid ve gazi vermiş Anadolu Türkü'nün bugünkü nesilleri olan bizler okuyup, evlâtlarımıza da millî bir mîras olarak bırakıyoruz.

Evet, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışı ile, yer yüzündeki Türklerin tek cumhuriyetinin kuruluşu münasebetiyle, bu kutlu günlerin sene-i devriyelerindeki törenlerde muhtar ve okul müdürü ile beraber, talebelerin ve törene iştirak eden Çetmili'lerin “Miilli Hakimiyet” ve “Cumhuriyet” Bayramlarını kutlayan Veli Çavuş, yıllar önceki heyecanıyla “Batarya”sına emir ve komuta ederek, düşman gemilerine “Ateş!” emrini verirdi!:

“-Birinci Batarya!..., İkinci Batarya, nişan al!...”

“- Birinci Batarya! Ateş!... İkinci Batarya Ateş!...”

“- Birinci Batarya, iki bıyık bükümü sola!; İkinci Batarya, bir evlek ileri, nişan al!... Birinci Batarya, İkinci Batarya, Ateş!” diyerek, o cehennemî ateşin içinde tekrar yaşarmışcasına, yaptıklarını tekrar ederken, kendisini heyevanla dinleyip temâşa edenleri de gözyaşlarına boğardı.

“-Evet, dede; Çanakkale'de?...” derdim. O büyük gazi de anlatmaya başladı:

“-Oğlum, Çanakkale'de, biz sadece İngiliz gâvuru ile savaşmadık!... Onların yanında Fransızlar, Araplar'da vardı. Tâ dünyanın öbür ucundan bile, müslüman olan asker getirmişlerdi. Deniz, irili ufaklı gemilerle dolmuştu. Fakat bunların içinde öyle biri vardı ki, bir âlâmet di sanki; adına, YARIMDÜNYA derlerdi!... İçinden herşeyi varmış kâfirin. Sanki bağı, bahçesi bile varmış! Kıyıya yaklaşmaya çalışıyordu. Eğer içindeki askeri, kıyıya bir dökcek olursa, vay bizim halimize idi.

Elimizde, sâdece üç tane top mermisi kalmıştı. Ateş etmek yasaktı. Gavur gemisi iyice yaklaşıyordu. Dayanamadım, namluya mermiyi sürüp nişan aldım. Ya Allah Bismillah deyip, yaradana sığınarak, ateş ettim!... mermi gitti, Yarımdünya'nın bacasından içeri girdi!... O koca gemi, bir iğrandı. Alevler göründü, sonunda da içine su ala ala denizin dibini boylayıp, battı gitti...Bunu orada bulunanların hepsi de gördü. Önce, izinsiz ateş ettiğim için beni azarladılar; hatta mahkemeye bile verecek oldular. Fakat daha sonra, bölük kumandanımız beni kurtardı. Allah ondan razı olsun.

Hiç boş durmazdım, geceleri sürüne sürüne düşmanın içine girer, cephâne, çalar gelirdim. Çalıp geldiğim barutlar bizim pambık gibiydi. Çok mermi, silâh, elbise ve yiyecek çalıp getirdim. Alacak bir şey bulamazsam, yorgunluktan uyuyan nöbetçi gâvur askerinin ayağından, postaları çıkarırda getirirdim. Bir gün gündüz düşmanın arasına sızıp, cephaneliklerini ateşe verecektim. Beni fark ettiler; kaçmaya başladım. Öyle bir yere geldim ki, etraf bizim şehid ve onların leşleriyle dolu idi. Yere yattığım gibi, ölülerden birini bacaklarımın üstüne, bir diğerini de göğsümün üzerine çekip, ölü numarası yaptım. Göğsümün üzerindeki yiğir yiğir kokuyordu. Kokuya dayanamıyordum; ama başka ne yapabilirdim ki? Çünkü beni gören düşman, yanıma yaklaşmış beni arıyordu!... Epey bir aradılar. Kendi aralarından biriyle yüksek sesle, gavurca konuşuyorlardı. Belki, (Şimdi, buradaydı!) mı diyorlardı, ne bileyim! Gözlerimi zaman zaman kapatıp, onları tâkip ediyordum. Ben bir türlü bulamıyorlardı! Sonra çekip gittiler; yavaş, yavaş sürüne sürüne bizim bölüğe yaklaştığım zamanda, bizimkiler bana ateş etmeye başladılar. Ben: (-Ben Veli Çavuş'um!...) diye bağıırıyordum; ama duymuyorlardı ki, sonra sine sine yaklaştığım zaman, beni görüp anladılar.

Ekmek yok, yemek yok... Hey gidi yokluk günleri, hey!... Atın pisliğinin içinden midesinin eritemediği arpaları çıkarır, yıkayıp kuruttuktan sonra, gavırğa gibi yerdim.

Bir keresinde, şarapnel top beygirini öldürmüştü. Baldırını kesip pişirdikten sonra

yedim. Gavurların herşeyi vardı; biz ekmek bulamazken, onlar halva gibi (Çikolâta, şeker) bir şeyler yiyorlardı. Zaman zaman bizim mevzilerden yana da attıkları olurdu; bizde alır, yerdik.”

Dedeme, bir gün:

“-Dede, Atatürk'ü hiç gördün mü?” diye sormuştum. Şunları anlatmıştı:

“- Hiç görmez olurmuyum, oğlum! Çanakkale'de beraberdik. O beni, çok severdi. Çoz gezdim yanımda. Hattâ, elimle su bile verirdim; içerdi. Daha sonra, Afyon'da, Dumlumugar'da da beraber olduk. Hey büyük adam, hey... Sağlığımızı ona borçluyuz, oğlum” dedi.

Veli Çavuş dedemi, evinin balkonunda olsun, bahçe evinde olsun namaz kılarkende görürdüm. O iri gözleriyle, daima etrafı kontrol eder, dururdu. Bu hali benim çok dikkatimi çekerdi; herhalde savaşın hatıraları olsa gerekdi. Çünkü bu psikolojik hâli kendimde de görüp, müşahade ediyorum.

1984 yılının 3 Eylül günü, en büyük ağabeyisi Ahmet'in Fatma'dan doğma olan oğlu “ÜTÜK HÜSEYİN” nâmıyla mâruf yeğeni amcam Hüseyin Kaplan (D:1328-Ö:) şunları anlatmıştı.

“-Babam ile Veli emmim Seferberlik'de beraber askerlik yapıyorlarmış; fakat babam Veli emmimi tanıyamamış. Hatta, bazan babam Veli emmime at eti götürüpde:

“-Al ye! Dermiş de, babam bir türlü emmimi tanıyamamış. Bir gün babam mevzide dinlenirken, düşman tarafından atılan bir top mermisi gelip, mevzinin içine düşmüş; babam da oracıkta şehid olmuş.” demişti.

Çocukluk heyecanı ve duygularıyla Veli dedeme;

“-Dede, hiç gâvur öldürdün mü? Dediğimde:

“-Öldürmez, olurmuyum hiç, oğlum!... Bir keresinde, oturduğum yerden dürbünle aşağılardaki düşmanı gözetliyordum. Gavur gelmiş tepeme dikilmiş; gözümden dürbünü çektiğim zaman, tepemde zebella gibi bir gâvurun durup, elindeki süngüyü tepeme indirmek üzere olduğunu gördüm! Nasıl gersin

geriye bir comballak (takla) kıldığım gibi, belimdeki Garadağlıyı çekip, ateş ettim! Gâvuru, alınının tam ortasından vurmuştum! Az daha geç kalsam, canımdan oluyordum!” demiş, vücudundaki misket ve mermi çekirdeklerini göstermişti. Gerçekten dedemin vücudunda, iki tane mermi çekirdeği mevcuttu. Bunlar vücudunun her tarafında gezer dururdu. Bana ölmeden önce son gösterdiğinde, bir tanesi sol bileğinin üzerinde idi. Hatta o minnacık elimi alıp, bileğinin üzerine koyarak;

-Bak, işte şurada Buldun mu? Gördün mü? Demişti. Diğerinde o sene vücudunun içinde kaybolup, neresinde olduğunu bilemediğini söylemişti. Düşman kuvvetlerinin sayısız gemi ve askerleriyle, uçaklarının da çok olduğunu, buna mukâbil bizim bir tane “TEKKANAT” adı verdikleri tayyâremizin olduğunu söylemişti. Bana daima:

“Oğlum, yirmi sene askerlik yaptım! der, cepheden cepheye koştuğunu anlatırdı. Küçücük yaşına rağmen, Bulgar düşmanlığını, Ermeni, Rus, İngiliz, Fransız ve Yunan düşmanlığını kendisinden öğrenmiştim. Ne zaman “Karadağlı”yı alıp evden dışarı çıkmış isem, bana o küçücük yaşına rağmen, savaştığı bu milletlerden bahsederdi. Merhum bunların içinde en kalleslerinin Bulgar ve Ermeni'ler olduğunu söylemişti. Yunanlı'lar ile Ruslar'a da, (kancık kâfir!) derdi. İngilizler'i de “-ezeli ve ebedî düşman!” olarak görürdü.

Bana Necâti Uçar'ın anlattığına göre, dedem, “sıtma” hastalığına yakalanmış olanlara da bir tılsım yapıyormuş. Şöyle ki:

Bir gün, “Hacı Osman'ın Mehmet” namındaki fâdıl zâtın oğlu olan Necâti Uçar, sıtma hastalığına tutulmuş. Bana şöyle anlattı:

“-Zangır zangır titriyordum, anam rahmetli ne kadar yorgan, çul-çuval varsa üzerime örttü. Buna rağmen, sanki donuyordum. Babam rahmetli gelip benim halimi görünce:

“- Tez git, Veli Çavuş'a selâm söyle, durumu anlat, koluna bir iplik düğümleyiversin (veya-bağlayıversin) dedi. Ben de gittim sağ olsun, bir şeyler okuyup bileğime bir iplik bağladı. Allah'ın hikmeti; O üşüme ve titreme geçip gitti.” Demişti.

"Kurukızı" ninem Fadime Karaca'nın (D:1315- Ö:1975), 1973 yılında, annem Ayşe Karaca'nın (D:1928-Ö:1999) da muhtelif zamanlarda anlattığına göre, Veli dedem "Tat Selim" lâkabıyla bilinen bir hanımla evlenmiş. Fakat bu hanım dedemin evine hamile olarak gelince, dedem de Selim hanımı ailesine iâde edip boşamış. Daha sonra, ölen ağabeyisi Mehmet'in hanımı olan Eşşe hanım ebemle evlenmişlerdir.

Köyümüzden "Emin Hoca" nâmıyla mâruf Emin Aydoğdu Hoca Efendi'nin sık sık Veli dedemin yanına geldiğini görürdüm. Niçin gelip gittiğini bilmezdim, fakat bir türlü de soramıyordum! Meğer, dedem hoca efendinin "enişte" si oluyormuş da, onun için gelirmiş. Eşşe hanım, "Amıca Hasan" (D:1333-Ö:1983) adıyla bilinen amcamın da annesi olurdu. İşte bu Eşşe hanım, Emin Hoca merhumun kan kardeşi oluyordu.

Eşşe Hanım 1960'lı yılların başında vefat edince, Veli Çavuş yalnızlığın azabı ve kimsesizlik duygusunun girdabında ağıtlar söylemeye başlamıştı:

"Selvi kavak dertli dertli esince,
Hatırlattı al yazmalı gelini.
Kırk yıllık yâr bir gecede ölünce,
Garip koydun Eşşe gelin Veli'ni!

Geçtin mi ki seğirterek sıratan?
Bir görseydim son olarak ırakdan.
Kahroluyom bilirmisin firâkdan,
Garip koydun Eşşe gelin Veli'ni."

Veli dedemin "Borazan Mehmet" (D:1298-Ö:1334), Ahmet (D:? Ö: 1912), Hasan (D:1305- Ö:1332), Hacı (D:1312- Ö:1339) ve Mustafa (D:1314- Ö:1334) isimlerinde beş kardeşi daha varmış. Mevzubahis ettiğimiz "BORAZAN MEHMET" in bu "borazan" lığı da, kutlu vatan hizmetinde "borazancılık" yaptığı için, askeri bir hatıranın eseri dir.

Büyük dedeme, "Yeni HALİL" derlermiş. Bu büyük dedemiz, komşu köyümüz "Alata" (Balcılar)'dan SULTAN adında bir hanım getirip evlenmiş. Dolâyısıyla de

dedelerime şimdi kullanılmamakla beraber, "Alatalı Sultan'ın oğulları" da denilirmiş.

Sülâlemize "ZEYNEPOĞULLARI" derler; fakat, amcalarım hayatta iken bütün sormalarına rağmen, bu "Zeynepoğulları" lâkabının, kelime olarak nereden geldiğini bir türlü öğrenemedim.

Bu şanlı gazi dedemin ölümünün 35. sene-i devriyesi olan bugün, başta kendisi olmak üzere, Vatan uğrunda can vermeye hazır gazilerimizi ve şehidlerimizi şükranla anıp yâdederken, aziz ruhları önünde kemâl-i hürmetle eğiliyorum. Ey aziz ve büyük gazi, bana bir millî miras olarak bıraktıklarını, harfiyen yerine getirmenin gönül huzuru içindeyim. Bende o "millî mirâsı" zürriyetime "ebedî mirâs" olarak bırakıyorum. Müsterih ol, huzur içinde uyu!

27 Aralık 2001-Şirinyer
320. Sokak NU:24, D:1
Şirinyer-İZMİR

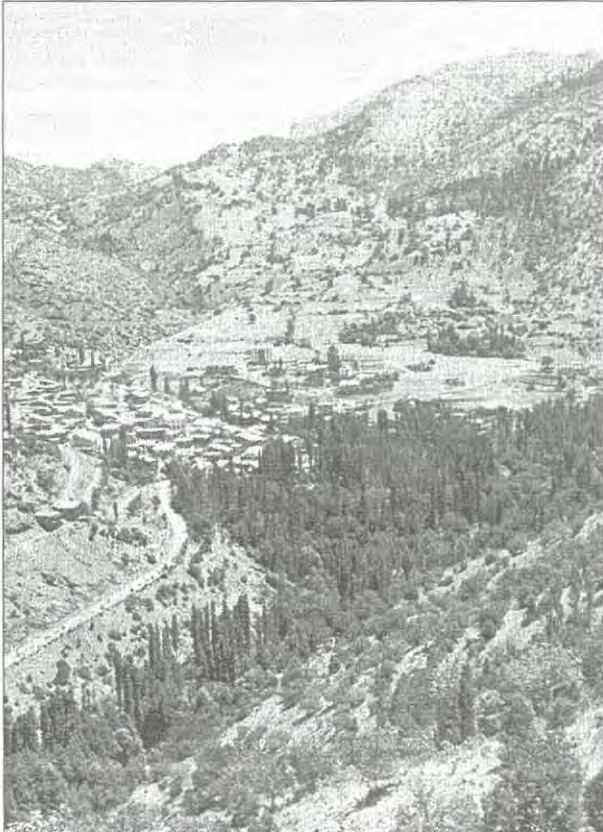

Çetmili bir grup asker Cemal Yazıcı,
Hasan Özgül, Kerim Akboğa

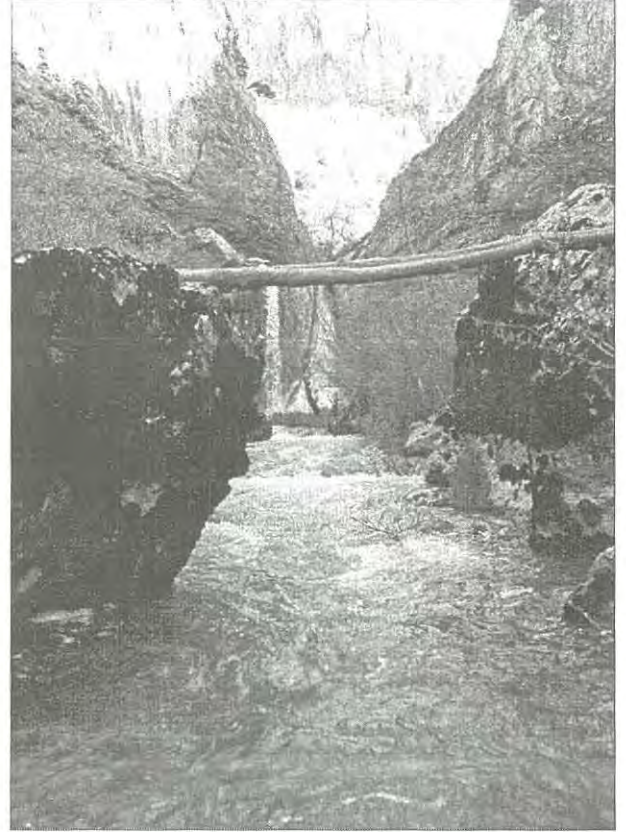
İLENÇLERİMİZDEN SEÇMELER

BİZİM TAYFA

- 1- Yoğol a mirili
- 2- Yoğol a yedigaralı
- 3- Yahı germeşte gerilesin
- 4- Yoğol a sıfli
- 5- Yoğol a gölük, yatır gakmaz, eşşek çekmez
- 6- Gaynayada çokrayasın geç
- 7- Yoğol a cazı, a gır papaz
- 8- Yatmayada büyümesinde gabir gabir gezesin geç
- 9- İnşallah demirdarak üstünde yatasın
- 10- Yahı yolların yokuş ola
- 11- Yahı vereseler elinde galasın
- 12- Yurtsuz yuvasız galasın, kurtlar kuşlar yuvana tüneye
- 13- Yahı gızarada bişesin
- 14- Yahı dokuz evde dokuz babıcın kala
- 15- Yahı muradına ermeyesin

Çetmi'den bir kesit

Su dökülen Şelalesi'nin uzaktan görünüşü

- 16- Oğlanmış, yahı oğulada burula
- 17- Yoğol a cife, a mıdış
- 18- Yahı öldü habarların gele
- 19- Bir yudum suya muhtaç olasın
- 20- Yüzün donun yara gopa
- 21- Yahı oğlan, gız fursanlı sürmeyesin
- 22- Seni dinsiz imansız gapanasıca
- 23- Eşiklerde, beşiklerde galasın
- 24- Sele bülücü gibi olasın
- 25- Yahı budunda bacağında gede
- 26- Seni haram demez helal demez. İrin ile cirit olada boğazının evine dert vere
- 27- Dert bulup verem olasın
- 28- Yahı ölün gazanların gaynayada sallarin sallana

Enver ÖZEL

Çetmi'nin Sesi dergisinden tüm Çetmililere ve Çetmi'nin Sesi okuyucularına selam saygı ve muhabbetle merhabalar efendim.

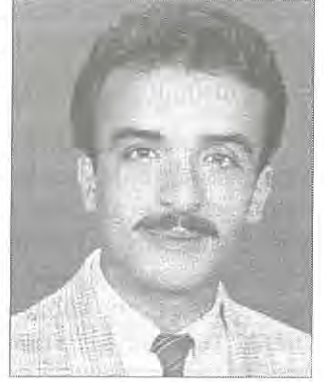
Değerli okuyucularımız tekrar bir elinizin artığı sayfasıyla daha beraberiz. Geçen sayımızda çeşitli nedenlerden özellikle benim uyuşukluğum yüzünden yazı yazamadım kusura bakmayın. İnşallah bundan böyle yazı yazmaya devam. Yeri gelmişken bir konuya değinmek istiyorum. Geçen sayılarda da belirttiğimiz gibi, siz değerli okuyucularımızdan elinizin artığı sayfasına yazı göndermenizi bekliyoruz eminim ki hepinizin Çetmi yemek ve mutfak kültürüyle ilgili anlatacağı bir olayı başından geçen bir anısı yada bizimle paylaşmak istediği bir yemek tarifi vardır. Bu tariflerinizi birazda yağlandırıp ballandırıp bizimle paylaşsanız çok memnun olacağız. Belki sayenizde o anlattığınız yemekleri bizde yapmayı dener yemiş oluruz.

Geçen Kurban Bayramında köye gittiğimde Pekmez Hasan abimiz ve arkadaşım olan kardeşi Mehmet Aslan köydeydi. Hasan abi çok ağır hasta yatıyordu. Mehmet iyiydi. Hasan abinin ziyaretine gittim. Kendisiyle uzun yıllar arkadaşlık yaptık hukukumuz var. Beni görünce yatakta doğrulmaya çalışarak ohoo Enver efendi sen nereden estin hangi rüzgar attı diye konuşmaya başladı. Hiçbir şey yiyip içmiyordu. Vücudu çok halsiz kalmış kemikleri sayılıyordu. Hasan abi boğazına yemek zorundasın dedim ulan yeğenim Enver efendi yiyemiyorum, yiyemiyorum diye tekrarladı çok üzül müştüm. Ama dedi gülerek; dergideki tahranaşı tarifini bilader Mehmet okudu ben dinledim. İçime bir heves bir iştah geldi. Mehmet okuyor biz hepimiz toplu halde dinliyoruz. Eskilere gittik geçmişi düşündük. Çocuklara dedim ki pişirin ulan bi tahranaşı, pişirdilerde ilk defa günlerdir iştahla birkaç kaşık yemek yiyebildim dedi. Geçmiş olsun hoş beşten sonra izin istedim ayrıldım.

Yaptığım yemek tarifinin sayesinde Pekmez Hasana ömrünün son günlerinde tahranaşı yemesine vesile olmuştum çok sevinmiştim. Şimdi ikiside abi kardeş önce Mehmet sonra Hasan abi rahmeti rahmana kavuştu. Elden ne gelir Allah(C.C.) cennetinden mahrum etmesin. Konumuza dönelim.

Konya Nalçacı Caddesi doğan sitesi yedinci kat

balkondan etrafı seyrediyorum karşımda musalla mezarlığı gün dönümü geçtiği için otlar sararıp kurumaya başlamış mezarlar birbirinin içinde kendi kendime dedim ki kimler geldi kimler gitti şu mezarların dili olsada konuşsalar. Bu düşünceler içerisinde iken içerden bir ses duydum. Hanım mutfakta bir şeyler yapıyordu. Enver dedi: Komşu hanımlar ziyarete gelecekler ben birşeyler yaptım sende gitde karışık kuru pasta al gel ayıp olmasın. Nerden alayım dedim. Bir kaç bina ileride binanın altında Işıklar unlu mamuller var ordan alıver.

Kalktım aşağı indim birkaç bina ilerideki dükkanın önünde durdum. Geniş camekanlı vitrinler dolaplar tertemiz bir dükkan en üstte ışıklı bir pano ve Işıklar Unlu Mamüller yazısı içeri girdim. Dükkanda başka müşteriler var sıra beklerken etrafımı seyrediyorum.

Dükkanda envai çeşit unlu mamul hamur işi, çeşitli şekillerde tuzlu tatlı kurabiyeler simit çeşitleri gevrek, çubuk, yaş pasta kuru pasta tatlı çeşitleri ekmek çeşitleri ağzına kadar dolu kan kusmuş mübarek.

Kendi kendime dedim ki şimdi nerede bulayım kendi köyümün unlu mamüllerini hamur işlerini biraz düşündüm neler var diye. Mesela: *Gatmer: Selemlişi, pırasa peziklisi değişik otlardan yapılanı var. *Bitti: Cevizli, tomatalı, keşli, çitlikli çeşitleri *Kömbe: İçine istediğin malzemeyi koy. *Yağlı ekmek *Kaymak sıkması *Topalak ekmek *Yağ övmesi *Ekmek övmesi *Yufka ekmek *Tandır *Bitti övmesi *Erişte *Ekmek helvası *Oküz helvası *Köftü *Pişmaniye *Ekmek kadayıfı *Bulamaç *Dolaz *Kaşık helvası

ilk aklıma geliverenlerdendi vitrinlerde kendi ürünlerimizi hayal ettim hepsini camekanların içinde yapılmış dizilmiş gibi düşündüm vallahi ne yalan söyleyeyim hayali bile güzel insanı

heyecanlandırıyor.

Yukarıda saydığım köyümüzde yapılan un ve undan yapılan mamulleri söyle bir düşündüm bazılarını şöyle böyle yakında yemiştım ama içlerinden bir tanesi varki sadece ismi aklıma gelince takıldım kaldım. Bitti övmesiydi.

Düşündüğüm yemek Bitti Övmesiydi.

En son ne zaman yemiştık nerde yemiştık kim yapmıştı diye kendi kendime müzakere ederken epeyi gerilere gitmem gerekti düşünürken birden yakaladım. En son bitti övmesini ne zaman yediğimi hatırlamıştım. Değerli okuyucularım sen de lafi amma da uzattın kabak tadı verdin demezde bana biraz tahammül ederseniz bu olayı sizinle paylaşacağım.

Sene bindokuzyüzyetmişyedi bahar günü el yaylada ve biz Musa Gölü yaylasında Kumçukuru bölgesinde oturuyoruz. Ev komşularımız Güççükgilin Mehmet Gökgül, Mustafa Gökgül, Ketibali Dayı İssanın Molla. Mehmet abimin hanımı arakasında odun kırma çilimpi yüklenmiş geldi evin önüne attı. Üzerindeki iş elbisesi olan hırkayı şalvarı ve poşuyuya benzer eşarbi değiştirip damın kapısına yakın bir yere koydu. Onlar annemlerle sohbet ederken ben gidip şerfe ablanın kapının yanına koyduğu şalvarı hırkayı giyip eşarbıda kafama sardım ayağımda eski bir yırtık lastik ayakkabı vardı.

Omuzuma bir torba alıp belimide biraz eğince ben anında yaşlı bir goca garı görüntüsü almıştım. Annem, Şerife abla, Muhasibin karısı ve diğer komşu kadınlar bana bakıp gülüşüyorlardı. Annem dedi ki: Bireyi oldun maşallah dilenci garılar gibi. Dilenci garı lafını duyar duymaz bende şafak attı. Neden olmasın dedim. Dilenci garı olmaya karar verilmişti bile. Hayırdır inşallah, görelim neler oldu.

Dilenci garı kıyafetimle obanın içine yürüyünce bir anda etrafımı onlarca kızlı erkekli çocuk sardı. Çocukların büyük çoğunluğu beni gerçekten dilenci garı sanıyordu. Ben elbiseleri yerde sürünür vaziyette ağzım gözüm sarılı ne yapacağımı tam kestiremeden obanın içine doğru yürüyorum arkamda bir sürü çocuk.

O sırada neredeymişin karşıma Gılışlı Mehmet dayının Baki çıktı köyden geliyordu. O beni bilemedi yanına sokuldum Baki abi ben Enver deyince şaşırdı. Renk vermeden hemen önüme düştü. Olay başlamıştı artık o andan itibaren iş ciddiydi. Ben dilenci garı Baki abide benim mihmandarımdı.

Benim gözlerim iyi görmediği için hem beni gezdirecek hemde çocuklardan koruyacaktı. Biz önümüze ilk gelen evden dilenmeye başladık. Allah ne verdiyse kim ne verirse alıyorduk. Baki abi arada bir bağıyor; Haydin bakalım komşular bu kadıncağız Başköy tarafından kiraz satmaya gelenlerle gelmiş. Kocası yok, oğlu ölmüş, geçenlerde evleri yanmış, iki torun bir gelin ortada galmış haydi bakalım hayır sahipleri. Bu arada ben tezeklerin içinde debelenerek yürümeye çalışıyorum. Lafi uzatmayalım sabahtan öğle sonuna kadar Kumçukurunda gezmedik ev bırakmadık sonunda Musa Gölü Kumçukuru arasında yayla mezarlığına varmadan o arada iki dam var onlarada uğrayıp yukarı Musa Gölüne geçeceğiz o iki damda birinde Tahir Bayram birinde Garagilik Abdullahgil oturuyorlar damın önüne oturup tömkürdüm 20-30 çocuk arkada. Baki abi hadi bakalım komşular dilenciye ne vereceksiniz dedi. İyi hatırlıyorum Elif gelince ve Nazife hala içerde ekmek atıyorlar. Beni içeri çağırdılar ben girmedim. Elif gelince dedi ki: Korkma garı çekinme bizde din islam gardaşıyız gel. Ben gülmek için kendimi zor tutuyorum. Nazife Halam birşeyler verdi. Elif gelince Ayhan gel buraya git karşı evden yağ ulasından bir küçük tasa yarısı tereyağı yarısıda vita yağı olacak şekilde doldur getir. Ayhan koştu. Biz bekliyoruz. Tam o sırada arkamızdaki çocuklardan biri olan Bilal bayram Bakiden öğrenmiş olacak ki benim kimliğimi öğrenmiş ağzında bakla ıslanmayan Bilal hemen gidip Nazife halaya o dilenci garı Çavuşların Ahmedin Enver devivermiş sen misin bu lafi duyan bir baktım Nazife halam eceller çapasıca sırtları yere geleyice yapacak başka iş bulamadın da dilenci garılıkmı galdı diyerek eline geçirdiği ardıç dalını bana vurmak üzere hamle yapınca baktım ki papuç pahalı dayacağı yiyeceğiz. Hemen çantaları torbayı yağ sitili alıp tarladan kepire koşmaya başladım. Herkesin kafası karışmıştı. Adım atamaya hali olmayan yaşlı topal gözleri görmeyen dilenci garı bir şimşek gibi kepire koşuyordu. Ne ağlayacağımızı, nede güleceğimizi bilememiştık. Ama düzenimiz bozulmuş dilencilik işimiz yarım kalmıştı. Çünkü yukarı Musa gölüne hiç başlamamıştık. Nazife hala arkamızdan öfkeli öfkeli bağıyordu. Güya bir akrabasına dilencililiği yakıştıramıyordu. Neyse uzatmayalım topladığımız malzemeleri omuzlayıp geri döndük devam edemezdik çünkü kimliğimiz açıklanmıştı. Baki abi birkaç arkadaş eve doğru gidiyoruz obanın ortasında Abdullah Bahadır abi köyden gelmiş karşımıza çıktı. Ne halt ediyorsun ne

bu halin deyip üstüme yürüdü. Bende abime karşı dilencilik yapıyoruz dedim. O beni iteledi ben onu derken kavga ettik Baki abi bizi ayırdı. Tam bu sırada bizim evlerin önünde annem, katibali garısı, gelini Şerife abla, Molla Abdullahın garısı Alime gelince ve daha birkaç kişi oturuyorlar. Alime gelince deliden çok korkarmış onlarda demişlerki ileride kavga edenler varya o kadın deli çocuğu dövüyor. Yani Abdullah abimi ben deli olarak dövüyorum. Bizim kavga aralaşıp ben eve yönelince annemler Alime gelinceye demişler bak deli geliyor, hemen saklan. Kadıncağız bizim eve girdi kapının arkasına yaslandı. Evin yanına yaklaşınca bana işaret ettiler. Bende Alime gelincemin saklandığı eve varıp kapıyı vurdum. Kapısını vurduğum ev bizim evimiz. Alime geline bağıyor. Garı gelme çocuğumun aklı çıkıverir girme içeriye diye yalvarıyor. Biliyorum içerde çoluk çocuk yok. Biz gülmekten çatlamak üzereyiz. Alime gelince korkudan çatlamak üzere bu şaka epeyi devam etti.

Alime gelinceyi halane zaman görsem: Garı gelme çocuğumun aklı çıkıverir diye şakalaşırız.

Neyse sıra hasılate gelmişti bakalım neler toplamıştık.

Hasılat şöyle bir küçük torbada bulgur beş kilo kadar. Bir çıkıda kurutulmuş yeşil fasulye. 9 tane yumurta. Beş altı kilo kadar nohut iki tas karışık yağ. Birkaç kilo Elma kakı kuru üzüm birde 4,5 lira kadar para toplamıştık. Dilencilik işi annemide kızdırdı tasınızı tarağınızı toplayın nere giderseniz gidin dedi. Nere varsak kovuluyoruz. Nere gidebiliriz diye düşündük. Hemen aklımıza yedi dünya ile barışık yüzü gülen halden bilen ortalığı sulh eden başı sıkışanın kapısını çaldığı ellerinden öptüğüm sevgili anneannem güzel ebem Kara Dursun aklıma geldi

yani Çetminin namı diğer Gizir Garısı.

Çantayı torbayı toplayıp arkadaşlarla ebemin yanına gittik. Köyden gelirken sol köşede kepirin dibinde yayla damının önünde eğisme eğiriyordu. Bizi görünce sığınmacı olduğumuzu anladı. Bir yandan ağzının içinde gevrek gevrek gülerек gelin bakayım dilenciler dedi. Birden bire rahatlamıştık.

Guzum dedi bulguru fasulyeyi nohudu yumurtaları yağ tasının birini götürün Takavit garısına verin gelin dedi. Hemen dediğini yaptık. Bu iş çok hoşumuza gitti. Çünkü takavit garısı gözleri görmeyen muhtaç bir kadıncağızdı. Parayı aramızda

paylaştık. Geriye bir tas tereyağı kaldı. Ebem yağ tasını alıp gelin çocuklar dedi. Arkasından gittik. Yan tarafta obaya karşıdan bakan tepiri oba tarlalarını ve köy yolunu kesen küçük bir tepede bir yayla damı daha vardı.

Bir başkadır bizim muhabbetimiz

Ebemlerle komşu olan bu damda Sarı Ali garısı oturuyordu. Sarı Ali garısı köyümüzün önemli şahsiyetlerinden biridir. Sarı Ali garısı, Sarı Ali Hüseyinin Karısı. Genç yaşta kocasını kaybetmiş çocuklarına sahip çıkmış onları yetiştirmiş Oğlu Aliyi (Sarı Ali) genç yaşında toprağa vermiş Kızı Navrızı iki çocuklu gelin iken kara toprağa gömmüş Torunu Yüksel Arıyı gencecikken 15-16 yaşlarında kefene sarmış en küçükoğlu Hasan Arıyı delikanlı çağında kara toprağa emanet etmiş yılmamış yıkılmamış saçını süpürge etmiş çalışmış çabalamış

munahata muhtaç olmamış Allah verdi emanetini geri aldı diyerek tevekkül etmiş dayanmış dert keder sıkıntı yokluk yumağının içinde ama başı dik tam bir mücdele insanı tipik anadolu insanı gerçek bir osmanlı kadın Fadime gelincenin yanına gittik.

Dursun ebem Sarı Ali karısına Fadime dedi o küle gömdüğün bitti ne alemde bak bakayım. Fadime gelince karşısında dört beş çocuk Dursun Ebem ve elinde bir tas tereyağını görünce birden neşelendi gelin bakalım hanemi şenlendirdiniz hayır ola. Ebem dedi ki o bitti bişmiştir. Çıkar açalım övelimde şu çocuklar bi yesinler. Yağı kendilerinden. Fadime gelince hemen buyurun gurban ederim yeğenlerime dedi. Sabah ekmek yapmışlar guşluk davarı geliverince biraz hamur artmış ilkı sağmaya gideceği için hamur cıvır galır deyip, hamuru bitti haline getirmiş, sacın üzerinde dış yüzlerini biraz pişirip küle gömüştü. Sacın altındaki koruda külün üzerine örtmüş külün içinden bittiyi bir çıkardılar nar gibi kızarıyor. Bıçakla üzerindeki kalın kabuğu keserek açtılar içini bıçakla yonga yonga keserek doğradılar. Ağaç hamur teknesinde altı kalın bakır tepsile doğranmış bitti içini rende yapar gibi tepsiyi çevire çevire iyice ezip ufaladılar. Bitti bulgur gibi küçük parçalara ayrıldı. O külden çıkarılan değirmen taşı gibi bitti ezilmiş doğranmış kum yığını gibi ama tane tane hamur teknesinde yığıldı kaldı. Fadime gelince ezilmiş bitti ile bir tas tereyağını bir güzel karıştırıp ova ova erimiş yağı ezilmiş bittiye bir güzel yetirdi. Bulgur gibi ezilmiş bitti taneleri yağla ovulunca altın sarısı gibi ıslıl ıslıl parlıyordu. Bizde sabırsızlanıyorduk. Sonunda bitti övmesi yapma işi sona erdi. Bir koca çaydanlıkta dağ çayı kaynattık. Çünkü o zaman bildiğimiz çay çok yaygın değildi. Yada demleyecek çay yoktu. Fadime gelince damın arkasına gölgeye bir sofraya serdi bir tepsi

bitti övmesi bir koca çaydanlık dağ çayı. Doyuncaya kadar yedik tam doymuştuk. Elinize sağlık Fadime gelince ve Dursun ebeciğim dedim. Bütün arkadaşlar memnundu. Biz kalktık gidecektik çocuklar bir dakika dağılıvermeyin oturun geçmişlerinize birer Fatiha gönderelim dedi, dua etti. Fatihaları gönderip amin deyip ellerimizi yüzümüze sürdük; Ben biraz dalgın bir vaziyette ellerim yüzümde beklerken yan taraftan bir ses beyefendi siparişleriniz hazır dedi. Bir an kendime geldim, teşekkür edip paketi alıp dışarı çıktım. Değerli okurlarım bu size anlatmaya çalıştığım olay Işıklar Unlu Mamüller dükkanına girip kendi ürünlerimizi düşünüp önümüzdeki müşterileri beklerken 5-6 dakika içinde 25 sene geriye dönüp bu olayların zihnimde canlanmasına vesile oldu. Paketleri alıp hızlı hızlı eve gittim sanki götürdüğüm paketlerde bitti övmesi varmış gibi heyecanlıydım.

Değerli okuyucularım paketler elimde eve giderken bir yandan heyecanımı yatıştırmaya çalışırken bir yandan da Sarı Ali karısı Fadime gelincenin ettiği duanın sonunda Fatiha okuma işi yarım kalmıştı yeniden Fatiha okuyup geçmişlerimize gönderdim. Misafire değer verme ve ikram etmenin önemini birkez daha anladım. Evimize gelen misafirler sayesinde bende sizlerin evlerine misafir oldum. Elinizin artığı sayfasıyla bir şeyler ikram etmeye çalıştım. Umarım beğenirsiniz inşallah sizleri fazla sıkımadışımdır. Bu vesileyle hikayede geçen ve geçmeden ahirete intikal etmiş tüm geçmişlerimizin ruhları şad olsun. Allah cennetinden mahrum etmesin. Geride kalanlara hayırlı ömür ve hayırlı ölüm nasip etsin "Amin".

Görüşmek üzere sağlık ve esenlikle kalın.

Allaha ısmarladık.

SEVGİLİ DEDECİĞİM

Ali BİRCAN

Bugün çok neşesizim. Sabah işe geldim ve daha sonra saat on civarlarında annemi aradım hal-hatırını sorduktan sonra senin durumunu sordum annemde durumunun bayağı ağır olduğunu ve gelmem gerektiğini söyledi. Ben nereden bileyim acı haberin iki saat sonra geleceğini. Gerçi o saat çıksam bile yetişemezdim ya, öğle sıraları selalar verilmeye başlandı ve telefonda acı acı çalmaya. Telefondaki ses "Başın Sağolsun" diyordu. Evet artık dedeciğim sen aramızdan uçmuştun. Bir ıssızlık çöktü içime, senin yanına birgün sonra gelebildim. Köye, eve geldim her yerde seni arıyorum oturduğum balkon odaların içi her şeyler bana seni hatırlatıyor.

Dedeciğim aslında ansızın öldü. Daha altı ay kadar önce hiçbir şeyin yoktu. Ne bir yerim ağrır diyordun ne de belin zerre bükülmüş. Kader ağını öyle bir ördü ki ansızın hem hasta oldun hem de birkaç ay sonra aramızdan ayrıldın. Senin ayrılışın beni biraz geçmişe götürdü. Keleş dayıma o iri yapılı vucuda ansızın bir hastalık gelmiş ve ansızın onu da aramızdan alıp götürmüştü. O gürsesi hala kulağımda çınlar mekanı cennet olsun.

Dedeciğim bizler ölüme isyan etmedik bu dünyanın imtihan dünyası olduğuna insanların doğup belli bir hayat yaşayıp sonrada ebedi istirahatgahlarına gittiğine inandık ve iman ettik. İşte bu da öyleydi imtihan dünyasında işlem bitmiş ve sende ebedi istirahatına çekilmiştin. Şair bunu ne güzel ifade etmiş.

Demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar limandan,
Sanki hiç yolcusu yokmuş gibi alır yol
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol

Bu şiir böyle devam ediyor.

Evet dedeciğim Cumartesi akşam üzeri senin yanına kabrinin başına geldim dualar okudum kabrinde öylece yatıyordum. Dedeciğim dedeciğim dedim ama hiçbir ses yoktu öylece kala kaldım mezarın başında iki tane çam fidanı vardı. Abdullah Amcam oralari ne güzel yapmış herkesin

baş ve ayak ucunda çam fidanları ve tertemiz bir mezarlık.

Dedeciğim biz üzüldük ama sen sevinmişsindir, çünkü İraz ebeme Hasan Amcalarıma, Mustafa Amcama, Ümmü Ebeme tüm yakınlarına kavuştuğun için.

Dedeciğim bugün üçüncü gün gelip gidenler oluyor başsağlığı dileyenler oluyor herkes bir şeyden bahsediyor, senin dünyada çok hayırlı işler yaptığından, buna bende şahidim. Köyde birkaç kişi adeta bir danışma görevi görüyordunuz. Her konuda yardımcı oluyordunuz memlekette muhtarlık yapmış en kritik dönemlerde köyü için çalışmış bir insan unutulurmu? Yörük davasından söz ediyorum.

Dedeciğim yarın yola çıkıyorum bugün tekrar kabrinin başındayım yanımda kızın Fatma ve Torunun Raziye var tekrar seslendik baba dede diye ama hiçbir ses yine vermedin yine duamızı okuduk ve senin çok sevdiğin insanların kabirlerini de ziyaret ettik. Kardeşin Fadime halamızı, Keleş Dayımızı, Sarı Ali Dayımızı, Emine Gelincemi daha bir çok yakınımızı ziyaret ettik.

Sevgili Dedeciğim bugün altıncı gün bugün içimdeki bunca hatırayı kalbime gömerek doğduğum büyüdüğüm köyümü terk ediyorum ama kalbimin bir köşesi boş olarak dönüyorum artık senin geri gelmeyeceğine bir daha köye geldiğimde seni göremeyeceğime kendimi inandırmaya başladım ama dedim ya kalbimin bir köşesi boş.

Sevgili Dedeciğim bugün Bursa'dayım evdeyim elimde senin fotoğrafların bir köşede seninle geçen hatıraları düşünüyorum ve geçmişin muhasebesini yapmaktayım. Dedeciğim son altı ayda çok zayıflamışsın fotoğraflar onu söylüyor. Dedeciğim bana söz vermiştin iyileşecektin hastanede öyle söylemiştin ama olmadı.

Dedeciğim mektubuma son verirken sizlere saygı ve selamlarımı sunuyorum dualarımız hep sizlerle olacaktır. Sizin sağlığınızda gurur duyduğunuz ve sürekli gurur duyacağınız evlatlar olmaya çalışacağız.

ÖZLEDİM ÇETMİ'Yİ

Hüseyin ARI

Çevirdin mi gurbet ele başını
Silen olmaz gözlerinin yaşını
Yelli belin güney mugarım taşını
Özledim ÇETMİ'yi gurbet ellerde.

Dikmen Obası'na çadırı kurdum
İlk gecede cingillağa kuruldum
Deve kovaladım çokca yoruldum
Özledim ÇETMİ'yi gurbet ellerde.

Herkes alır havasından payını
Çicekleri açan mayıs ayını
Pelit odunundan pişen çayını
Özledim ÇETMİ'yi gurbet ellerde.

Saban ile sürüp elimle ekтім
Şu genç yaşta kalkıp gurbete gittim
Trafik gürültü canımdan bıktım
Özledim ÇETMİ'yi gurbet ellerde.

Kösünelik selemimi
Musa gölünün kekiğini
Dürüm dürüm ekmeğini
Çok özledim ÇETMİ seni.

Gurbet ele alışalım
Baş durmayıp çalışalım
Yazın köyde buluşalım
Çok özledim ÇETMİ seni.

Işık yanmayan geceler
Ölen kaybolan gocular
Duman tütmeyen bacalar
Çok özledim ÇETMİ seni.

Rüzgarı gibi esmedim
Hakk'tan ümidim
kesmedim
Hiçbir köylüme küsmedim
Çok özledim ÇETMİ seni.

Dara bulur guşağını
Çapıt olan döşeğini
Yayığını bişeceğini
Çok özledim ÇETMİ seni.

Ekiniin biçimini
Sularının içimini
Hele yayla göcümünü
Çok özledim ÇETMİ seni.

Dağlarımızın kışını
Ekmek çeviren şişini
Asker yollama işini
Çok özledim ÇETMİ seni.

Kimsin dedi sordu beni
Biraz garip gördü beni
Kömür dumanı vurdu beni
Çok özledim ÇETMİ seni.

Okullarda okumadım
İlim irfan dokumadım
Sarı Ali Hüseyin adım
Çok özledim ÇETMİ seni.

Özlemlerimiz Onlar için

ÇETMİ'YE DAVET

Mehmet KARACA

Çetmili bilmez misin bizim elleri
Baharda yaylaya göçülsünde gel!
Ortalık sanki bir bayram şenliği
Koyunu kuzusu seçilsinde gel

Bilmez misin Ağustosta olan şenliği
Bırakalım kötülüğü kemliği
Uçurum Harman da taze demliği
İçmek istiyorsan haydi sen de gel

Gurbete gideli gelmediysen hiç
Gurbeti Gurbette bırak sende gel!
Ağustos ayı unutulmaz hiç
Sılayı rahim et haydi sen de gel

Saydıklarım damla değil denizde
Bağları bozulur Çetmi'nin güzde
Soğuksu başında follu cevizde
Payım var diyorsan haydi sen de gel

Karın eteğinde sarı çiçekler
Boyunların eğmiş bizleri bekler
Koyun, kuzu davar, oğlak, çebiçler
Gütmek istiyorsan haydi sen de gel

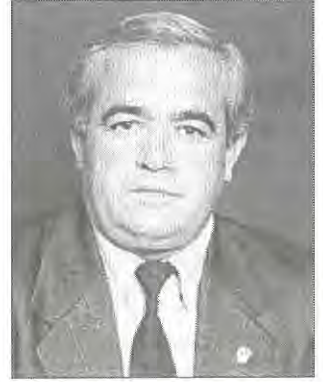
Karammık yeşermiş susa boyunda
İğdenin çiçeği kokar yanında
Yosun tadı vardır musluk suyunda
İçmek istiyorsan haydi sen de gel

İsbitiren ermiş dalda nar gibi
Sarı üzüm sergilikte var gibi
Cevizler follolmuş sanki kar gibi
Koyuşmaçla yiyeceksen sen de gel

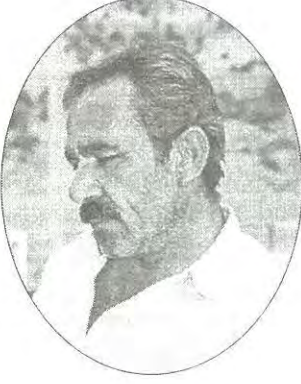
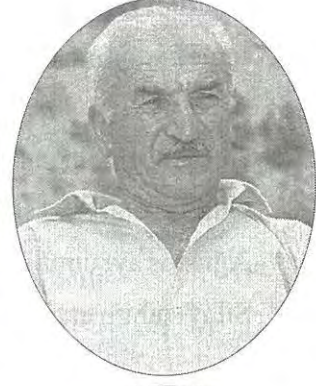
Son bahar gelip karlar yağmadan
Dağlar beyaza bürünmeden gel!
E°in dostun seni köyde beklerken
Yolunu gözletip ağlatmadan gel!

Çekilmiyor gurbetin yazları artık
Sıcaklar beynini kavurmadan gel!
Gölgeler koyulmuş serin yel eser
Havalar sovuyp kar yağmadan gel!

Karacaoğlan gibi Mehmet Karaca
Ayrıdır sıladan gidiyor güce
Baba ocağında tütmüyor baca
Bir teselli vereceksen sen de gel

ÇETMİ'DEN PORTRALER

DAVET

Değerli Hemşehrilerimiz ve Okurlarımız
8. ÇETMİLİLER DOSTLUK ve HOŞGÖRÜ GÜNÜMÜZÜ
onurlandırmanızı diler saygılar sunarız.

ETKİNLİKLERİMİZ

- * Mezarlık Ziyareti
- * Slayt Gösterisi
(Zeki Oğuz - H. Alp Özel)
- * Vakıf Toplantısı
- * Sünnet Merasimi
- * Sıla Yemeği
- * Yöresel Tiyatro
- * Sanatçı Konserleri
(Kamil Sönmez - Latife Eraslan)
- * Mahalli Sesler

VAKIF
YÖNETİM KURULU

BUGÜN GÜNEŞİN FARKINA VARALIM !

NÜKTE KİTABEVİ

okudukça

Kürkçü Mah. Kardeşler Sk. No: 7 KONYA
Tel.: 0.332.350 80 75 - 351 54 16 Fax: 350 88 58
www.nuktekitabevi.com

AYVAT TUHAFIYE

Şeref Ayvat

Tuhafiye ve Konfeksiyon Çeşitleri

- * Takım Elbise
- * Bayan Takımı
- * Kaban
- * Manto
- * Kumaş Pantolon
- * Pardesü
- * Etek
- * Eşofman
- * Bayan Bluz
- * Triko Çeşitleri
- * Kot Pantolon
- * Gömlek
- * Pijama
- * Kıravat
- * Çamaşır
- * Havlu
- * Çorap Çeşitleri

HASYÜN
İÇ ÇAMAŞIRLARI

Hemşehrilerimizin

8.Çetmililer Dostluk ve Hoşgörü Gününü kutlar,
sağlık ve esenlikler dileriz.

Tevfikiye Caddesi Unkapanı Sk. No. 11-13-15 (Kapu Cami Kible Karşısı)
Tel.: 0.332-351 78 73 Fax: 0.332-352 50 00 Cep: 0.532 - 523 72 82 KONYA